

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART II

SACRAL ART OF THE SERBIAN LANDS IN THE MIDDLE AGES

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART II

BYZANTINE HERITAGE

AND SERBIAN ART I–III

EDITORS-IN-CHIEF

LJUBOMIR MAKSIMOVIĆ
JELENA TRIVAN

EDITED BY

DANICA POPOVIĆ
DRAGAN VOJVODIĆ

EDITORIAL BOARD

VESNA BIKIĆ
LIDIJA MERENIK
DANICA POPOVIĆ
ZORAN RAKIĆ
MIODRAG MARKOVIĆ
VLADIMIR SIMIĆ
IGOR BOROZAN
DRAGAN VOJVODIĆ

EDITORIAL SECRETARIES

MARKA TOMIĆ ĐURIĆ
MILOŠ ŽIVKOVIĆ

REVIEWED BY

VALENTINO PACE
ELIZABETA DIMITROVA
MARKO POPOVIĆ

MIROSLAV TIMOTIJEVIĆ

VUJADIN IVANIŠEVIĆ

THE SERBIAN NATIONAL COMMITTEE OF BYZANTINE STUDIES
P.E. SLUŽBENI GLASNIK
INSTITUTE FOR BYZANTINE STUDIES, SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

SACRAL ART
OF THE SERBIAN LANDS IN THE MIDDLE AGES

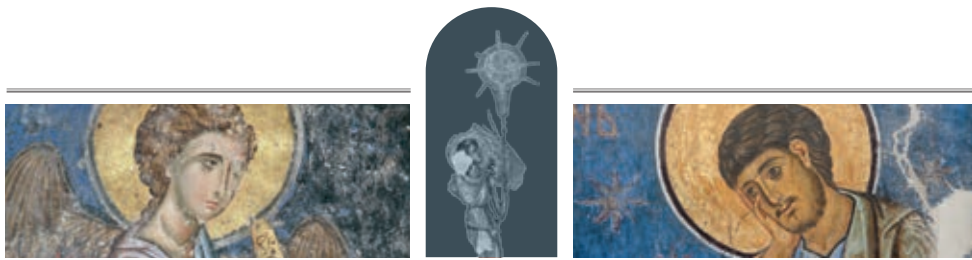
EDITORS

DRAGAN VOJVODIĆ

DANICA POPOVIĆ

BELGRADE, 2016

PUBLISHED ON THE OCCASION
OF THE 23RD INTERNATIONAL CONGRESS OF BYZANTINE STUDIES

This book has been published with the support of the
MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA

CONTENTS

CULTURAL SPACES AND SACRAL FRAMEWORKS

ON THE BOUNDARY AMONG WORLDS AND CULTURES – THE ESSENCE AND SPACES OF SERBIAN MEDIEVAL ART	13
<i>Dragan Vojvodić</i>	
BYZANTIUM IN SERBIA – SERBIAN AUTHENTICITY AND BYZANTINE INFLUENCE	41
<i>Bojana Krsmanović</i> <i>Ljubomir Maksimović</i>	
SERBIA IN BYZANTIUM – THE PATRONAGE OF SERBIAN <i>KTETORS</i> IN THE BYZANTINE EMPIRE	57
<i>Miodrag Marković</i>	
SERBIAN PATHS OF RHOMAEAN CULTURE – THE ROLE OF SERBIA IN SPREADING BYZANTINE-STYLE ART TOWARDS THE WEST AND NORTH OF EUROPE	75
<i>Miroslava Kostić</i> <i>Miloš Živković</i>	
*	
THE LITURGICAL FRAMEWORK OF SERBIAN AND BYZANTINE RELIGIOUS ART	91
<i>Vladimir Vukašinović</i>	
PAN-CHRISTIAN SAINTS IN SERBIAN CULT PRACTICE AND ART	103
<i>Dubravka Preradović</i> <i>Ljubomir Milanović</i>	
A NATIONAL 'PANTHEON': SAINTLY CULTS AT THE FOUNDATION OF SERBIAN MEDIEVAL STATE AND CHURCH	119
<i>Danica Popović</i>	
'GOD DWELT EVEN IN THEIR BODIES IN SPIRITUAL WISE' – RELICS AND RELIQUARIES IN MEDIEVAL SERBIA	133
<i>Danica Popović</i>	

I. IN THE WEST OF THE BYZANTINE EMPIRE: ON A QUEST FOR IDENTITY

BEGINNINGS OF ARTISTIC ACTIVITY IN THE SERBIAN LANDS (9TH–11TH CENTURY) 147
Miodrag Marković

ON THE TRAIL OF UNIQUE SOLUTIONS – SERBIAN ART IN THE 12TH CENTURY 165
Miodrag Marković

THE EARLY PERIOD OF ILLUMINATIONS IN SERBIAN MANUSCRIPTS 183
Jadranka Prolović

STUDENICA: THE FUNERARY CHURCH OF THE DYNASTIC FOUNDER –
THE CORNERSTONE OF CHURCH AND STATE INDEPENDENCE 193
Miloš Živković

II. ACHIEVEMENT OF INDEPENDENCE AND FINDING AN INDENTITY: ON THE RUINS OF BYZANTIUM

SERBIAN MONUMENTAL ART OF THE 13TH CENTURY 213
Branislav Todić

RAŠKA ARCHITECTURE OF THE 13TH CENTURY AND ITS SCULPTURAL DECORATION 233
Milka Čanak-Medić

THEMATIC PROGRAMMES OF SERBIAN MONUMENTAL PAINTING 249
Dragana Pavlović

ECHO OF THE ANCIENT CHRISTIAN ORIENT IN LATE 12TH AND 13TH
CENTURY SERBIAN ART 261
Tatjana Starodubcev

III. COMPETING WITH THE RESTORED BYZANTINE EMPIRE: AN EPOCH OF DYNAMIC BYZANTINISATION

SERBIAN ART FROM THE BEGINNING OF THE 14TH CENTURY TILL THE FALL
OF THE NEMANJIĆ STATE 271
Dragan Vojvodić

THE MODEL OF EMPIRE – THE IDEA AND IMAGE OF AUTHORITY IN SERBIA (1299–1371) 299
Smilja Marjanović-Dušanić
Dragan Vojvodić

BYZANTINE AND ROMANESQUE-GOTHIC CONCEPTIONS IN SERBIAN ARCHITECTURE
AND SCULPTURE IN THE 14TH CENTURY (TILL 1371) 317
Ivan Stevović

ILLUMINATION OF SERBIAN MANUSCRIPTS OF THE HIGH MIDDLE AGES (1299–1371) 331
Jadranka Prolović

RISE OF LATE FEUDALISM – THE ENDOWMENTS OF THE SERBIAN NOBILITY 341
Smiljka Gabelić

IN ENCOUNTERING WESTERN CULTURE – THE ART OF THE POMORJE
(MARITIME LANDS) IN THE 14TH CENTURY 357
Valentina Živković

NEW KINGDOM IN THE SOUTH – ART IN THE MRNJAVČEVIĆ STATE 367
Marka Tomić Đurić

IV. ASCENT IN THE NORTHERN AND WESTERN REGIONS: NEW CENTRES OF BYZANTINE-STYLE ART

ART IN THE LANDS OF THE LAZAREVIĆ AND BRANKOVIĆ DYNASTIES 383
Tatjana Starodubceva

ARTISTIC TRENDS ON THE PERIPHERY – THE LANDS OF THE BALŠIĆ,
KOSAČA AND CRNOJEVIĆ FAMILIES 401
Marka Tomić Djurić

IN SEARCH OF LEGITIMACY: IDEOLOGY AND ART OF THE NEW SERBIAN DYNASTS 411
Branislav Cvetković

SACRAL BUILDING IN MORAVAN SERBIA 423
Ivan Stevović

ARCHITECTURAL SCULPTURE AND THE SYSTEM OF DECORATION OF MORAVAN
CHURCHES 435
Dubravka Preradović

LATE MEDIEVAL SERBIAN MANUSCRIPT ILLUMINATION (1371–1459) 447
Jadranka Prolović

V. IN THE SHADOW OF A STRUGGLE FOR SURVIVAL: ART AFTER THE LOSS OF STATE AND CHURCH INDEPENDENCE

ART IN THE SERBIAN LANDS IN THE FIRST CENTURY UNDER OTTOMAN RULE 457
Svetlana Pejić

THE SYRMIUM BRANKOVIĆ DYNASTY AND FOUNDING
THE HOLY MOUNT OF FRUŠKA GORA 473
Vladimir Džamić

SERBIAN PRINTED BOOK DECORATION IN THE 15 TH AND 16 TH CENTURIES: CENTRES AND CREATIVE PRODUCTION	485
<i>Miroslav Lazić</i>	

VI. CHRISTIAN THEOCRATIC REALM WITHIN AN ISLAMIC EMPIRE: A GREAT POST-BYZANTINE RENEWAL

ART OF THE RESTORED PATRIARCHATE OF PEĆ (1557–1690)	497
<i>Zoran Rakić</i>	

THE OLD STATE IN THE FOUNDATIONS OF THE RENEWED CHURCH	515
<i>Svetlana Pejić</i>	

SERBIAN ICON PAINTING IN THE TERRITORY UNDER THE JURISDICTION OF THE RENEWED PATRIARCHATE	529
<i>Miljana M. Matić</i>	

ILLUMINATION OF 16 TH AND 17 TH CENTURY SERBIAN MANUSCRIPTS	541
<i>Zoran Rakić</i>	

'ALL HOLY AND HONOURABLE THINGS' – SERBIAN SACRAL GOLDSMITHING OF THE 16 TH AND 17 TH CENTURY	553
<i>Mila Gajić</i>	

EMERGENCE OF VERSATILE ARTISTIC PERSONALITIES – LONGIN	565
<i>Irena Špadijer</i> <i>Branislav Todić</i>	

ISLAMIC INFLUENCES ON SERBIAN ART DURING OTTOMAN RULE	575
<i>Ljiljana Ševo</i>	

CHRONOLOGY	581
------------------	-----

BIBLIOGRAPHY	585
--------------------	-----

LIST OF COLLABORATORS AND THEIR AFFILIATIONS*	629
---	-----

ASCENT IN THE NORTHERN AND WESTERN REGIONS:
NEW CENTRES OF BYZANTINE-STYLE ART

ARTISTIC TRENDS ON THE PERIPHERY – THE LANDS OF THE BALŠIĆ, KOSAČA AND CRNOJEVIĆ FAMILIES

MARKA TOMIĆ DJURIĆ

The noble families of the Balšić, the Crnojević, and the Kosača were the most prominent local lords in the territories of Zeta, Hum and Bosnia. The Balšić's political domination over Zeta, primarily the Lake Scutari basin and, occasionally, Zeta's other parts as well, ended with the death of the last ruler, Balša III, in 1421, after which Zeta was joined to the Despotate (figs. 308, 325).¹ Taking advantage of the central authority's weakness, the Crnojević family from Upper Zeta, ruling over the mountains above the coastal Adriatic towns of Kotor (Cattaro) and Budva (Budua), became fully independent and gained in political strength.² This was a period when Bosnian nobles, of whom the Kosača family was the most prominent³, also kept enlarging their autonomy within the frame of the central authority of the Bosnian Kingdom. Their realm, formed during the rule of the family's founder *Voivoda* Vlatko Vuković and consolidated under *Herceg* Stefan, encompassed the valleys of the Drina and Lim Rivers, and the region of Hum (fig. 325).⁴ Common political aspirations towards Zeta kept relations between the Crnojević and the Kosača families swinging from cooperation to rivalry, depending on circumstance.

* * *

The Zeta nobles and the Kosača family, much like their neighbours, the Serbian *despots*, the Venetians, and the

Dubrovnik aristocrats, manifested their power and artistic affinities within the framework of late European feudal court culture, intermingled with the influences from the East and the West of the continent.⁵ The forms, features and functions of the edifices they erected were indicative of the trends of feudal culture. Almost all profane and sacral complexes, which the nobility and the monks lived in, were built as fortifications.⁶ These outward marks of feudal custom were dictated by the insecure and unstable existence of the Turks and the Venetians.

Yet, there were some exceptions. The specific natural setting around the Balšić endowments at Lake Scutari gave those monuments a unique quality. Situated on the lake's rocky islands, the monasteries were thereby both isolated and protected. And so except for their thick walls, they needed no other fortification.⁷ The oldest monastery with its church dedicated to the Dormition of the Mother of God was erected on the Starčevo Island in 1376–1378 (fig. 327), during the rule of Đurđe I Balšić. On the other hand, the monastery on the Beška Island consists of two churches, the older dedicated to St. George (fig. 328) and the other to the Annunciation. There are no precise data about when the older church was constructed, but it may well be that its ktetor was Đurđe II Stracimirović Balšić, and that it was erected during the last two decades of the 14th century.⁸ The other church was built in 1439/1440 as a mausoleum by Jelena Balšić, the daughter of Prince Lazar and the wife of Đurđe II Stracimirović Balšić,

¹ ИЦГ II/2, 49–133; 135–232 (И. Божић); ИСН II, 195–204 (М. Спремић).

² ИЦГ II/2, 277–370 (И. Божић). Cf. also papers in the edited volume *Crnojevići*.

³ Ђирковић, *Русашка јосиода*, 5–16; Рудић, *Босанска власнела*, 179–183; Kurtović, *Sandalj Hranici Kosača*, 34–35, 75–77 sqq.

⁴ Мишић, *Хумска земља*, 80–116. Cf. also Тошић, *Родоначелник племена Косача*, 243–260; Мишић, *Косаче*, 342–350; Томовић Г., *Provincia di Stefano*, 351–362; Ђук, *Косаче и Полимље*, 378–388; Луковић, *Заједничка граница обласии Косача и обласии Бранковића*, 91–158.

⁵ Cf. Ђирковић, *Двор и култура*, 435–445; idem, *Одјеци ратерско-дворјанске културе*, 446–454. Cf. also Поповић М., *Двор владара и власнеле*, 29–63.

⁶ Поповић М., *Замак у српским земљама*, 189–207.

⁷ Поповић С., *Крст у крују*, 228–230. Cf. eadem, *Dividing the Indivisible*, 62–63.

⁸ Cf. Синдик, *Тестамент Јелене Башић*, 153–154.

Fig. 327. Lake Scutari (Skadar), Starčevo, Church of the Dormition of the Mother of God

Fig. 328. Lake Scutari, Beška monastery, Church of St. George

according to the inscription above the church's entrance.⁹ The Moračnik monastery, with its church dedicated to the Mother of God on the island of Moračnik, was first mentioned in 1417 in a charter by Balša II Đurđević, which suggests that he was its founder as well.¹⁰ Along with the then prevalent maritime custom – a single-nave church – it is possible the ktetor intended that an 'Athonite' type of church, characteristic of the ecclesiastical architecture in the Despotate (fig. 351), be transferred to Zeta. It is a triconch of simple construction and reduced dimensions, stylistically representative of Zeta's architectural tradition. It was built of stone, while the shape of its vaults, arches, windows and bell-tower manifest a Gothic influence.

⁹ Томовић Г., *Морфологија ћириличних највијиса*, figs. 112, 113.

¹⁰ On the Balšić monasteries on Lake Skadar v. ИЦГ II/2, 413–430, figs. 32–39 (B. J. Ђурић); Пејовић, Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, 150–165; Томић-Ђурић, *The Isles of Great Silence*, 81–116.

To this small group of churches one should add the Monastery of the Most Pure Virgin of Krajina (Prečista Krajinska), near Ostros in Krajina, the far south-western part of Lake Scutari. It was to this renowned monastery which originated from the 11th century, that the Zeta Metropolitan Seat was transferred at the end of the 14th century. This is probably the reason why its main church of the Dormition of the Mother of God was renewed. In it, the 'Athonite' triconch plan was applied, and the similarity with the Moračnik church is evident in the space under its dome. Because of this, and also the ruler's expected sponsorship tied to its role as a cathedral – whose Raška features are visible from the existence of an exonarthex with a bell-tower – it is believed that Balša III Đurđević aided its renewal.¹¹ Balša III erected yet another such

¹¹ ИЦГ II/2, 427–428 (B. J. Ђурић); Пејовић, Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, 146–149.

church in the Raška style of the 13th century around 1413.¹² The remains of the Church of St. Nicholas in the Praskvica monastery in Paštrovići, which were incorporated into the new church, show that this too was a single-nave church with a low transept and no dome.¹³

Sadly, almost nothing can be said about the Balšić-era painting, for only the preserved fragments of the fresco-plaster in some churches (the Monastery of the Most Pure Virgin of Krajina, Starčevo, Beška, Moračnik) indicate that their walls were painted with frescoes.

* * *

Artistic activity in the territory of Herzegovina (originally known as Hum), especially expressed through the ktetorial activities associated with the members of the family of the Kosača¹⁴ can be followed until the fall of that region to the Turks in 1482.¹⁵ The monumentality of the remains of their court complexes (Blagaj, Sokol, Samobor) most eloquently testify to this.¹⁶ The location of the churches the Kosača erected shows that they were spatially and functionally linked to the towns and forts where this family resided or had their palaces.¹⁷

The most important of them was Sokol, the Kosača's permanent court above Šćepan Polje. Besides the Sokol castle, the Grand Voivoda Sandalj Hranić and his successor, *Herceg* Stefan, built their foundations as well.¹⁸ The voivoda's Church of St. Stefan, at the foot of the Soko Fort, completed before the end of the second decade of the 15th century, was the largest of its time in Herzegovina – since its length, including the narthex, was 25 meters. Thanks to the study of the remains of this once monumental foundation, its appearance was reconstructed as that of a single-nave church without a dome, subdivided into three bays with rectangular, lateral choir areas. The main nave had a barrel vault while the vault construction was probably built in the Gothic style. A large, rectangular narthex and a funeral chapel on the northern side of the original church were added later. The tomb of the grand

voivoda Sandalj Hranić was located beside the southern wall of the western bay, positioned in keeping with the ancient Serbian tradition for a ktetor's burial. A *stećak* – a monumental monolith sculpted in the form of a casket, with a flat upper surface and a footstone – stood over the grand voivoda's grave.¹⁹ Along with the plan of the church which was based on the older Raška tradition,²⁰ its construction, stone sculptural decorations, and the remains of its fresco paintings, all done in the spirit of the late Gothic style, indicate the participation of master-builders from the Adriatic Coast.

The other sacred edifice in the Soko Grad court complex is the church in Zagrađe (fig. 330), the foundation of *Herceg* Stefan Vukčić Kosača, built probably in the mid-15th century. By following the model of the basic spatial plan of Mileševa (figs. 168, 185 c), the spiritual centre of his land, the 'Herceg of St. Sava', as Stefan Vukčić Kosača was titled, proved himself to be a successor of the Nemanjić tradition. The church's stone iconostasis had three openings, separating the altar area from the naos, whereas the dome itself and the area beneath it were partially fashioned in accord with Islamic tradition, with sundry Gothic elements adding to the uniqueness of its architecture.²¹ *Herceg* Stefan's wish to have the Zagrađe church serve as his resting place could not be fulfilled because of the 1465 Turkish onslaught, when he lost the eastern part of his state and Soko Grad, the seat of the Kosača.²² An empty burial place under the *stećak*, next to the northern wall of the naos, testifies to this.²³

A short description of the *stećci* over the tombs in the two Kosača's endowments in Šćepan Polje shows that the funeral and memorial function of the monuments was realised through carefully hewn but unornamented large blocks of stone. This particular feature was unique to the Kosača rulers' tomb concept, which had its origin in ancient Serbian art.²⁴

¹² Антоновић, *Оснивачка њовеља Балше III Балишића*, 207–227.

¹³ Војводић, *Стирайшиграфија зидној сликарства*, 153–163 (with earlier literature).

¹⁴ ИЦГ II/2, 440–475 (В. Ј. Ђурић); Ђурић, Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку II*, 195–240 (В. Ј. Ђурић).

¹⁵ Миљковић-Бојанић, *Крај владавине Косача*, 291–307.

¹⁶ Поповић М., *Владарски и властитооски двор*, 24–27. Cf. also idem, *Замак у српским земљама*, 189–207.

¹⁷ Војводић, *Ктиторска делатност Свјетлана Вукчића Косаче*, 84.

¹⁸ Поповић М., *Соко град*, 21–35. V. also Kurtović, *Sandalj Hranić Kosača*, 390–391.

¹⁹ For more on this v. Поповић, Вукадиновић, *Црква Св Свјетлана на Шћејан Пољу*, 137–174; Поповић М., *Соко град*, 21–29.

²⁰ Ђурић, *Милешева и дрински тити цркве*, 18.

²¹ For a detailed description of the church v. Поповић М., *Задужбина и гробни храм херцега Свјетлана*, 89–109; idem, *Соко град*, 29–35.

²² Атанасовски, *Пад Херцеговине*, 12–13 sqq.

²³ Поповић М., *Соко град*, 33.

²⁴ Поповић Д., *Српски владарски гроб*, 134. For more on the *stećci* in the territory of Herzegovina during the period of Kosača family v. Bešliagić, *Stećci*; ИЦГ II/2, 468–475 (В. Ј. Ђурић). Cf. also Максимовић Ј., *Уметност у доба Босанске средњовековне државе*, 2, 46, n. 37.

Fig. 329. Savina monastery, Church of the Dormition of the Mother of God, Crucifixion

Fig. 330. Soko Fort, Church in Zagrade, view from south-west

The Church of St. George in Sopotnica was erected in 1454 below the fortified town on the Gradina hill, not far from the important town of Goražde, where Herceg Stefan used to reside in the summer.²⁵ The architectural concept of that church unites several stylistic expressions into an original whole. In addition to a Gothic vault and the elongated proportions of the church building itself, the Morava style sculpture, appears on its portal – an element quite unusual in the Kosača realm. As in the previously built Kosača foundations, a Raška spatial plan was also applied – to meet the requirements of the Orthodox rite. In accord with its liturgical framework, there was also a constructed stone iconostasis, which no longer exists.²⁶

²⁵ Војводић, *Књићорска делатност Свјетлана Вукчића Косаче*, 63 (with literature).

²⁶ For the religious affiliation of the Kosače v. Војводић, *Књићорска делатност Свјетлана Вукчића Косаче*, 61–100; Поповић М., *Соко брдо*, 36.

Near the Adriatic coastal town of Novi, the Kosača's winter residence,²⁷ Herceg Stefan founded the Savina monastery, with a church dedicated to the Dormition of the Mother of God.²⁸ In the single-nave, small Gothic church, common in the coastal towns and villages, the oldest layer of frescoes from the mid-15th century (fig. 329), done by the Kotor and Dubrovnik painter Lovro Dobričević (who may have had an assistant) has been preserved.²⁹ Like the masons from the Coast, who worked for the Kosača, the renowned artist, thanks to his gift, managed to adjust his preference for the late Gothic and early Renaissance style to an Orthodox Christian church, by adhering to an appropriate iconographic and thematic programme.³⁰

The Church of Sts. Sergius and Bacchus in Podi, also near Herceg Novi (as Novi was renamed after its major benefactor Herceg Stefan),³¹ is also attributed to his activity as a founder. This specific interpretation of the Raška spatial concept was intended to render the appearance of a central-plan style church building with a dome, as well as the harmony of the relation existing between the parts of the composition. The representative quality of its appearance is reflected in the interflowing of the Romanesque, Gothic and early Renaissance features.

Sandalj and Stefan's successors continued the tradition of erecting endowments near their residences. The record about a church dedicated to St. Stefan that Herceg Zlatko intended to build in 1374 in Novi³² with his relative Ivan Crnojević, can be found in the Dubrovnik Archive.

* * *

The Crnojević family, too, resided in fortified towns: Đurđevac above Budva, Soko near Štitari, Riječki Grad, also known as Obod, above today's Rijeka Crnojevića, and Žabljak of the Crnojević family, their permanent seat at Lake Skadar.³³ Small churches, single-nave and

²⁷ Бирковић, *Херцег Стефан Вукчић*, 267.

²⁸ ИЦГ II/2, 452–453 (В. Ј. Ђурић); Ђурић, *Савина*; Пејовић, Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, 55–57; Prijatelj-Pavičić, *U potrazi za izgubljenim slikarstvom*, 210–214, figs. 90–93, 97, 104.

²⁹ Prijatelj-Pavičić, *U potrazi za izgubljenim slikarstvom*, 214.

³⁰ Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura i slikarstvo*, 77; Војводић, *Књићорска делатност Свјетлана Вукчића Косаче*, 63–64.

³¹ ИЦГ II/2, 453–458 (В. Ј. Ђурић).

³² Ђурић, *Црква Св. Стефана у Новом*, 399–410; Тошић, *Херцег Влајко Косача*, 159–161.

³³ ИЦГ II/2, 477–483 (В. Ј. Ђурић). Cf. also Marković Č., *Graditeljska baština Crnojevića*, 67–93 (with older literature); Čilikov, *Umjetnička kultura*, 369–374.

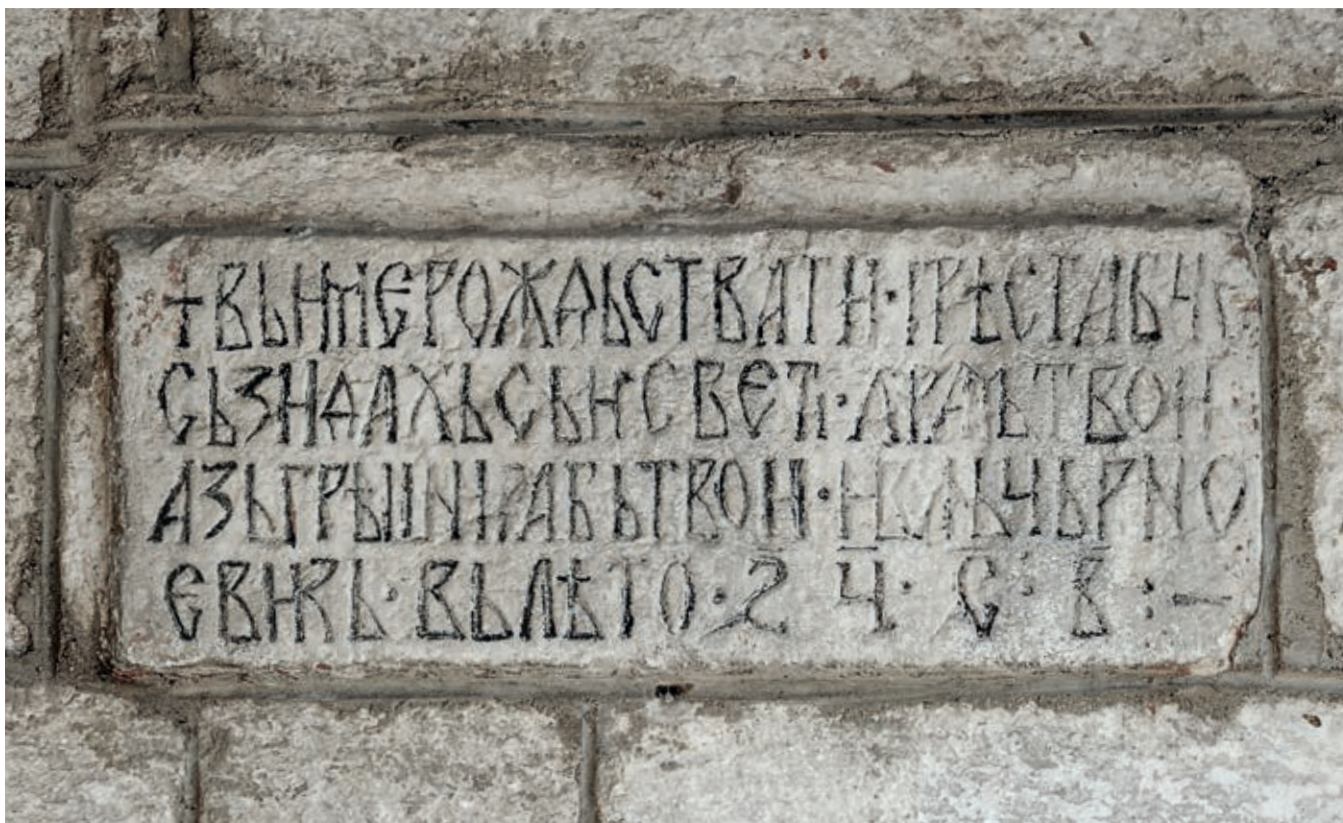

Fig. 331. Cetinje monastery, ktetorial inscription, taken from the remains of the Crnojević monastery

without domes, formed the sacral cores of the forts. The austerity and simplicity of their appearance was a reflection of the Crnojević's initial political status, which hindered them from undertaking complex architectural enterprises. Such examples of their early building are a half-ruined church to St. George in Đurdevac, first mentioned in 1426 and probably erected by Stefanica Crnojević; the remains of a church of unknown dedication in Sokol, recorded in sources in 1444, and the Church of St. George in Žabljak, which has not been preserved. Of particular importance is the former monastery with its Church of St. Nicholas (1475) in Riječki Grad, which, for a short period, until 1482, served as the seat of the Zeta Metropolitanate.³⁴

The Kom monastery on Kom Island in Lake Skadar, with its single-nave Church of the Dormition of the Mother of God, was built between 1415 and 1427, also

³⁴ Marković Č., *Graditeljska baština Crnojevića*, 74–75, 77–78, 83–84, 86–87.

without great artistic ambitions. Fragments of the first layer of its frescoes from the second half of the 15th century were preserved in the apsidal semi-dome of the northern subsidiary chapel. As a foundation of Đurđe and Lješ Crnojević, Kom too was once a seat of the Zeta Metropolitanate. However, the tombstones of the Crnojević dynasty are the most important monuments there – the stonecutting artistry expressed in their decoration calls to mind the stele, like the rich ornamentation of Gothic origin.³⁵

The most ambitious architectural achievement of the Crnojević family is the Cetinje monastery, in 1484 erected as the endowment of Ivan Crnojević (figs. 331–333). He transferred the Zeta Metropolitanate there, making Cetinje the seat of his court, as well. The monastery was

³⁵ Marković Č., *Graditeljska baština Crnojevića*, 91–93; Пејовић, Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, 171–173.

Fig. 332. Cetinje monastery, capitals, taken from the remains of the Crnojević monastery

completely destroyed by the Turks in 1692,³⁶ yet its original appearance, with its Church of the Nativity of the Mother of God can be reconstructed from the remains discovered during hitherto archaeological excavations. In its spatial conception, decoration and material, this church dedicated to the Mother of God differs significantly from the first, modest endowments of the Crnojević family. Within the powerful defence walls stood a single-nave church with a dome, an apse with two apsidioles, and an open, sumptuous porch with a colonnade (fig. 332) along its northern, southern and western sides. The preserved architectural ornaments show that the masters from the Adriatic Coast built the magnificent edifice in the spirit of the Renaissance, and late Gothic styles.³⁷

An important segment of artistic activity in Zeta was the illumination of Cyrillic liturgical books. As the tradition of copying and decorating manuscript books in the scriptoria of the Balšić monasteries was dying out on the isles of Lake Scutari, printed books appeared. Thus, the first South Slav Cyrillic printing press, which the Crnojević installed in the Cetinje monastery in 1494, managed to print several books, among which³⁸ the *Octoechos of the Fifth Tone* (fig. 393) is outstanding for its rich decoration.³⁹ The notions guiding the decoration indicate their Orthodox Christian origin, the graphic ornamentation of the Cetinje editions demonstrates early Renaissance motifs, while the wooden printing blocks were probably made in the Venetian Republic.⁴⁰

Fig. 333. Cetinje monastery, the Crnojević coat of arms, taken from the remains of the Crnojević monastery

* * *

The character of the Balšić, Kosača and Crnojević rule over their feudal lands ensured an uninterrupted economic and cultural life in rather difficult geopolitical circumstances. In the long period from the last third of the 14th until the end of the 15th century, artistic expression remained Christian Orthodox, using different stylistic symbioses, wherein the construction, stonemasonry and painting trends from the Maritime lands – primarily from Dubrovnik – played an important part.

³⁶ Пејовић, *Дворац и манастир Црнојевића*, 295–299; Marković Č., *Graditeljska baština Crnojevića*, 93–100.

³⁷ Borožan, *Rekonstrukcija manastira Crnojevića*, 68–73; idem, *Gravura iz Cetinjskog oktoiha*; Пејовић, Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, 180–185.

³⁸ Петковић С., *Илустрације српских шtamпаних књига*, 67–78; Вујичић, *О илустрацијама Октоиха његовогласника*, 89–95. For more on this v. M. Lazić's paper in this volume.

³⁹ Убишарић, *Његовогласник Ђурђа Црнојевића*, 21–31 (with earlier literature).

⁴⁰ Лазич, *Издања његовогласника*, 25–36 (with earlier literature).

CHRONOLOGY

c. 780–800	Reign of Serbian Prince Višeslav.	1089	Diocese of Bar elevated to archdiocese.
c. 800–820	Reign of Serbian Prince Prosigoj.	1094	Meeting of Emperor Alexios Komnenos and Ras Župan Vukan.
c. 850	Battles against Bulgarians successfully fought by Prince Vlastimir and in later years also by his sons Mutimir, Strojimir and Gojnik.	1113–1199	Stefan Nemanja.
c. 820–851	Reign of Serbian Prince Vlastimir.	1118–1143	Reign of Emperor John II Komnenos.
851–891	Reign of Serbian Prince Mutimir.	c. 1122	Emperor John Komnenos seizes Ras.
867–886	Reign of Emperor Basil I.	1127	During the Byzantine-Hungarian war, Serbs seize the fortress of Ras. Grand Župan Uroš I marries his daughter Jelena to the Hungarian heir to the throne, the future king Bela the Blind.
854	Bulgarian Khan Boris attacks Serbia. After conclusion of peace, prisoners of war exchanged at Ras, when the place is first mentioned as a settlement, fort or region.	1129	Byzantine army seizes Ras and Grand Župan Uroš I recognises the supreme authority of the Emperor, pledging to provide him with troops.
between 867 and 874	Conversion to Christianity of the Serbian ruling family by the ecclesiastical centres on the Adriatic coast. Serbian princes recognise the supreme power of the Emperor.	1143–1180	Reign of Emperor Manuel I Komnenos.
892–917	Reign of Serbian Prince Petar Gojniković.	1147	Two large Crusader armies, led by German Emperor Konrad III and French King Louis VII, pass through Serbia, along the military road from Belgrade to Constantinople.
913–959	Reign of Emperor Constantine VII Porphyrogenetos.	1166–1196	Reign of Grand Župan Stefan Nemanja.
c. 926	Temporary occupation of Serbia, until 927, by the Bulgarian army led by Tsar Simeon.	1172	Stefan Nemanja's attempt to renege on his allegiance to Byzantine authority fails. Manuel I Komnenos captures the grand župan, who marches in the emperor's triumphal procession on the streets of Constantinople.
c. 933–c. 950	Reign of Prince Časlav.	1174–1236	Rastko (Sava) Nemanjić.
c. 950	Dubrovnik diocese elevated to archdiocese, with jurisdiction over the regions of Serbia, Travunia and Zachlunia.	1180–1183	Reign of Emperor Alexios II Komnenos. Following his assassination, Stefan Nemanja refuses to recognise the authority of the new emperor, Andronikos I Komnenos, and begins to seize control of Byzantine territories.
1018	Following the collapse of the Bulgarian Empire, Byzantine Emperor Basil II establishes the Katepanate of Bulgaria and Theme of Serbia.	1185–1195	Reign of Emperor Alexios III Angelos.
1019–1020	Byzantine Emperor Basil II designates the territorial size of the Archbishopric of Ohrid, also comprising the Bishopric of Ras.	1189	During the Third Crusade, Stefan Nemanja and Friedrich Barbarossa meet at Niš and discuss forming an alliance.
1039–1042	Prince Vojislav seizes control of Serbia and Dioclea, and subsequently of Travunia and Zachlunia.	1191	In a battle on the South Morava, the Serbian army is defeated by Byzantium. Nemanja returns a small number of conquered territories to the Byzantine emperor and his middle son and heir, Stefan, marries the emperor's niece Eudokia.
1064	Hungarians seize Byzantine Belgrade.	c. 1192	Rastko Nemanjić goes to Mount Athos, takes monastic vows and changes his name to Sava.
1072	Aborted uprising against Byzantine rule in the theme of Bulgaria. The rebels proclaim Bodin, son of Prince Mihailo of Dioclea, Tsar of Bulgaria.		
1077	King Mihailo of Dioclea seeks the papal flag from Pope Gregory VII.		
c. 1085	King Bodin of Dioclea seizes the region of Ras and appoints Vukan and Marko to govern it.		

1195–1203	Reign of Emperor Alexios III Angelos.	1314	King Milutin captures, nearly blinds and exiles his son Stefan Dečanski because of the latter's revolt against his authority. Stefan with his sons spends nearly seven years in Constantinople.
1196	Stefan Nemanja abdicates in favour of his son Stefan, now a nephew-in-law of the Byzantine emperor, and withdraws to the Monastery of Studenica as the monk Simeon, and subsequently to Mount Athos, the following year.	1321–1331	Reign of Stefan Uroš III Dečanski.
1198	The monks Simeon and Sava reconstruct the Hilandar monastery on Mount Athos.	1324–1337	Administration of Serbian Archbishop Danilo II.
1196–1227	Reign of Stefan Nemanjić.	1328–1341	Reign of Andronikos III Palaiologos.
1204	Fourth Crusade. The Crusaders seize Constantinople and divide the Byzantine Empire.	1330	Battle of Velbuzhd – victory of the Serbian army led by Stefan Dečanski over Bulgarian Tsar Michael. Stefan Dušan, the young king, demonstrates great courage in battle.
1204–1261	Empire of Nicaea. The house of Nemanjić considers it to be the successor to the old Empire.	1331–1355	Reign of King Stefan Dušan.
1204–1221	Reign of Nicaean Emperor Theodore I Laskaris.	1334	King Dušan conquers regions in central Macedonia, including Ohrid and Prilep.
1217	Coronation of Stefan Nemanjić as the first crowned king 'of all the Serbian and maritime lands' – by legates sent to him by Pope Honorius III.	1341–1354	Civil war in Byzantium, between the regents of the under-aged John V Palaiologos, and John Kantakouzenos, who proclaims himself emperor and protector of the Palaiologoi.
1219	Consecration of Archimandrite Sava Nemanjić as the first archbishop 'of all Serbian and maritime lands' in Nicaea; the Ecumenical Patriarch and the Council in Nicaea give the Serbian Archbishopric the right to autocephaly. The Monastery of Žiča becomes the seat of the archbishop and the coronation church.	1341–1391	Reign of John V Palaiologos.
1221–1254	Reign of Nicaean Emperor John III Vatatzes.	1342	Alliance between John Kantakouzenos and King Dušan. The king's conquests in south-western Macedonia and northern Epiros.
1236	Archbishop Sava dies in the Bulgarian town of Trnovo; the following year his relics remains are transferred to the Monastery of Mileševa.	1343	Alliance of regents with King Stefan Dušan, who, from that time, in his traditional title of ruler 'of all the Serbian and maritime lands' adds 'of the Greek lands'.
1243–1276	Reign of King Stefan Uroš I.	1345	King Dušan seizes control of Serres, south-eastern Macedonia and Mount Athos.
1259–1282	Reign of Michael VIII Palaiologos.	end of 1345 / beginning of 1346	King Dušan proclaims himself as the emperor of Serbia and part of the Byzantine Empire; he most often uses the title 'vasilevs and avtokrator of Serbia and Romania' (in Greek) and 'emperor of the Serbs and Greeks' (in the Serbian language).
1261	Restoration of the Byzantine Empire at Constantinople.	1346	Imperial coronation of Stefan Dušan in Skopje. The Serbian Church is elevated to the status of a patriarchate, and Archbishop Joanikije is consecrated as the first Serbian patriarch.
1274	King Uroš rejects the Union of Lyon.	1347–1354	Reign of John V Kantakouzenos.
1276–1282	Reign of King Stefan Dragutin.	1347	Emperor Dušan takes control of Epiros.
1282–1328	Reign of Andronikos II Palaiologos.	1348	Emperor Dušan takes control of Thessaly.
1282	At the Council of Deževno, King Dragutin abdicates in favour of his brother Milutin and receives his own, separate lands.	1349	Dušan's Code proclaimed at a state assembly in Skopje. (The Code is later amended and proclaimed at an assembly in Serres in 1354).
1282–1321	Reign of King Stefan Uroš II Milutin.	1352	Constantinopolitan Patriarch Kallistos and the Synod pronounce an anathema against Emperor Dušan and Patriarch Joanikije and the Serbian bishops (the so-called Kallistos' Anathema) because of Dušan's coronation as Byzantine Emperor and the raising of the Serbian Church to the status of a patriarchate.
1284	Hungarians grant Dragutin governance of northern Serbia and north-eastern Bosnia. Belgrade comes under Serbian rule for the first time.	1352	The Battle at Demotika, in which John Kantakouzenos and the Turks defeat the supporters of Emperor John V Palaiologos, the Serbs and the Bulgarians.
c. 1291	Kuman-Tatar invasion of Serbia; Žiča is burned down. The seat of the Serbian Archbishopric is moved to Peć.		
1298–1299	Byzantine-Serbian negotiations. Peace is concluded in 1299 and strengthened by the marriage between King Milutin and Simonida, the daughter of the emperor, Andronikos II Palaiologos. Milutin's conquests till then, the most important among them, northern Macedonia with Skopje, are recognised in the form of a dowry.		

1354	Turks seize the city of Gallipoli, and establish their first stronghold in Europe.	1459	Smederevo falls to the Turks, and the end of the Serbian medieval state.
1355	Emperor Dušan dies of unknown causes. The dissolution of his state soon leads to an epoch of internecine conflict among the numerous regional overlords.	1463	Turks seize control of Bosnia.
1355–1371	Reign of Emperor Stefan Uroš.	1471	Hungarian King Matthias Corvinus awards Vuk Branković the title of despot. The restored despotate in Srem becomes a kind of military frontier between the Christian and Ottoman worlds.
1365	Vukašin Mrnjavčević receives the title of king and becomes the co-ruler of Emperor Uroš.	1486	Đorđe Branković appointed despot in Srem.
1371	Battle of the Maritsa; King Vukašin and Despot Uglješa Mrnjavčević are killed. Vukašin's son Marko, until then the 'young king' gains the title of king. With the death of Emperor Uroš, the male line of the Nemanjić family is extinguished.	1490	Đurađ Crnojević becomes the Lord of Zeta.
1372–1389	Reign of Prince Lazar Hrebeljanović.	1502	With the death of Despot Jovan, the male line of the house of Branković is extinguished.
1375	Reconciliation of the Serbian and the Byzantine churches. The Ecumenical Patriarchate gave absolution Dušan, Uroš, Joanikije and the bishops; the Peć archbishop's title of patriarch is recognised in internal communication, and Dušan's title of the Emperor of Serbia is posthumously recognised.	Early 16 th century	Having taken monastic vows, Đorđe Branković, now the monk Maksim, becomes the Metropolitan of Belgrade.
1376–1379	Reign of Andronikos IV Palaiologos.	1520–1566	Reign of Turkish Sultan Suleiman the Magnificent.
1377	The Bosnian ban Tvrtko I Kotromanić is crowned as the king of the Serbs, Bosnia, the Pomorje (maritime) and western lands.	1521	A major Turkish offensive. Belgrade seized along with other cities and part of the Serbian population is carried away to Istanbul.
1389	The Battle of Kosovo; death of Prince Lazar and Sultan Murad.	1526	The Battle of Mohacs. Following the defeat of Hungary and the death of King Vladislaus, the Turks establish a stronghold in Central Europe.
1391–1425	Reign of Manuel II Palaiologos.	1529	Sultan Suleiman the Magnificent's first campaign against Vienna. In order to put up a front against the Turks, Serbs are settled along the Austrian-Turkish border.
1395	The Battle at Rovine; King Marko and Despot Konstantin Dejanović, the vassal of the Ottoman Sultan Beyazid, are killed.	1541	Hungary falls to the Turks.
1402	The Battle of Angora, in which Stefan Lazarević fights as the vassal of Sultan Beyazid. On his return from the battlefield, in Constantinople the Byzantine emperor awards him the highest title, that of 'despot'.	1557	The Patriarchate of Peć restored.
1402–1427	Reign of Despot Stefan Lazarević.	1592	The fall of the city of Bihać to the Turks marks the end of Turkish conquests in Bosnia, Herzegovina, Croatia, Slavonia, and Dalmatia.
1403–1404	Belgrade becomes the capital of the Serbian state (till 1427).	1594	As a result of an uprising against the Turks in the Banat, Sinan-pasha has the relics of Saint Sava transferred from the Mileševa monastery and burned in Belgrade.
1425–1448	Reign of John VIII Palaiologos.	1595–1610	Intensive settling of Serbs in Slavonia and Croatia. The Military Frontier created.
1428–30	The building of Smederevo, the new capital of the Serbian state.	1614–1647	Administration of the Serbian Patriarch Pajsije.
1439	Despot Đurađ rejects the Florentine Union. Smederevo falls the first time.	1630	Austrian Emperor Ferdinand II passes the Statutes, which provide for the special status of the Serbs living in the territory of the Military Frontier.
1440	First Ottoman siege of Belgrade (ruled by Hungary).	1683	Aborted Turkish siege of Vienna.
1449–1453	Reign of Constantine XI Dragases Palaiologos.	1683–1699	The Great (Viennese) War waged against the Turks by the Holy League – an alliance of Austria, the Roman Curia, Poland and Venice – is of crucial importance for the history of the Serbs.
1453	May 29th Turks seize Constantinople. Sultan Mehmed II makes a ceremonial entry into the city, which becomes the capital of the Ottoman Empire – Istanbul.	1689	After the withdrawal of the Austrian army from Skopje and its defeat at Kačanik, the Turks launch a counteroffensive, followed by retaliation and devastation. The majority of the Serbian population, led by Patriarch Arsenije III Črnjojević, withdraw to the territories north of the Sava and Danube rivers, which become part of the Austrian Empire after the Treaty of Karlowitz in 1699.
1455	Turks seize Novo Brdo.		
1456	Second Ottoman siege of Belgrade (ruled by Hungary).		

BIBLIOGRAPHY

- АП = Археографски прилози, Београд
- ВИИНЈ = *Византијски извори за историју народа Јуџославије*, I–VI, Београд 1955–1986.
- Глас САНУ = Глас Српске академије наука и уметности, Београд
- Глас СКА = Глас Српске краљевске академије, Београд
- ГСУД = Гласник Српског ученог друштва, Београд
- ГСНД = Гласник Скопског научног друштва, Скопље
- ГГБ = Годишњак града Београда, Београд
- ЗМПУ = Зборник Музеја примењене уметности, Београд
- ЗМСЛУ = Зборник Матице српске за ликовне уметности, Нови Сад
- ЗНМ = Зборник Народног музеја, Београд
- ЗРВИ = Зборник радова Византолошког института, Београд
- ЗФФ = Зборник Филозофског факултета, Београд
- ЗЗСК = Зборник заштите споменика културе, Нови Сад
- ИГ = Историјски гласник, Београд
- ИСН = *Историја српског народа* I–III, Београд 1981–1983.
- ИЦГ = *Историја Црне Горе*, I–III, Титоград 1970.
- ИЧ = Историјски часопис, Београд
- ЛССВ = *Лексикон српског средњег века*, edd. С. Ђирковић, Р. Михаљчић, Београд 1999.
- ПКЈИФ = Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор, Београд
- СКМ = Старине Косова и Метохије, Приштина
- ССА = Стари српски архив, Бања Лука – Београд
- ССРЛ = *Стари српски родослови и лейописи*, ed. Љ. Стојановић, Сремски Карловци 1927.
- ХЗ = Хиландарски зборник, Београд
- ССЗН = *Стари српски записи и најписи*, I–VI, ed. Љ. Стојановић, Београд 1902–1926.
- ВФ = *Byzantinische Forschungen*, Amsterdam
- ДОР = *Dumbarton Oaks Papers*, Washington, D.C.
- СА = *Cahiers archéologiques*, Paris
- GRS = *Gesta regum sclavorum*, I–II, ed. Т. Живковић, Београд 2009.
- GZMBiH = *Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine*, Sarajevo
- JÖB = *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, Wien
- ODB = *The Oxford Dictionary of Byzantium*, I–III, ed. А. Р. Kazhdan, New York – Oxford 1991.
- PPUD = *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Split
- Radovi IPU = *Radovi Instituta za povijest umetnosti*, Zagreb
- REB = *Revue des études byzantines*, Paris
- SHP = *Starohrvatska prosvjeta*, Split
- ΔΧΑΕ = *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρίας*, Αθήνα
- Акопян, *Миниатюра Васпуракана* = Г. Акопян, *Миниатюра Васпуракана XIII–XIV вв.*, Ереван 1989.
- Алексеев, *Сербская традиция* = А. А. Алексеев, *Сербская традиция славянского евангелия*, in: *Словенско средњовековно наслеђе. Зборник посвећен професору Ђорђу Трифунувићу*, Београд 2001, 35–43.
- Амиранашвили, *Грузинская миниатюра* = Ш. Амиранашвили, *Грузинская миниатюра*, Москва 1966.
- Андрејевић, *Манастир Мошћаница* = А. Андрејевић, *Манастир Мошћаница под Козаром*, *Старинар* н. с., 13–14 (1962–1963) 163–175.
- Андрејевић, *Прејварање цркава у џамије* = А. Андрејевић, *Прејварање цркава у џамије*, ЗМСЛУ 12 (1976) 98–117.
- Антоновић, *Оснивачка џовеља Балише III Балишића* = М. Антоновић, *Оснивачка џовеља Балише III Балишића манастиру Свештој Николе на Прасквици*, ССА 5 (2006) 207–227.
- Архиејиској Данило II, *Живојни краљева* = *Архиејиској Данило II и његови насјављачи, Живојни краљева и архиејискоја српских*, предео Л. Мирковић, Београд 1935.
- Архиејиској Данило II и његово доба = *Архиејиској Данило II и његово доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991.

- Атанасовски, *Паг Херцејовине* = В. Атанасовски, *Паг Херцејовине*, Београд 1979.
- Афанасьева, «Толковая служба» = Т. И. Афанасьева, *Состав, источники и этапы формирования «Толковая служба»*, Лингвистическое источниковедение и история русского языка (2006–2009), Москва 2010, 58–80.
- Афанасьева, *Южнославянские переводы* = Т. И. Афанасьева, *Южнославянские переводы литургии Иоанна Златоуста в службниках XI–XV. вв. из российских библиотек*, in: *Многократните преводи в јужнославянското средновековие*, ed. Л. Тасева et al., Софија 2006, 253–266.
- Аџиевски, *Пелагионија* = К. Аџиевски, *Пелагионија во средниот век*, Скопје 1994.
- Бабић, *Владарске инсијније* = Г. Бабић, *Владарске инсијније кнеза Лазара*, in: *О кнезу Лазару*, edd. И. Божић, В. Ј. Ђурић, Београд–Крушевац 1975, 65–79.
- Бабић, *Српски зајиси* = Г. Бабић, *Српски зајиси у ирчком четворојеванђељу бр. 131 из Чикаго (САД)*, ЗЛУМС 8 (1972) 361–371.
- Бабић, *Иконографски програми живописа* = Г. Бабић, *Иконографски програми живописа у иријарјама црква краља Милутина*, in: *Византијска уметност почетком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978, 105–126.
- Бабић, *Краљева црква* = Г. Бабић, *Краљева црква у Сјуденици*, Београд 1987.
- Бабић, *Литургијски текстови* = Г. Бабић, *Литургијски текстови исписани на живопису айсице Свештих Ајосиола у Пећи – Мојуносиј њиховој реставрацији*, ЗССК 18 (1967) 75–84.
- Бабић, *Лонџин у Пиви* = Г. Бабић, *Лонџин у Пиви*, in: *Четириесет година манастира Пиве*, ed. Ј. Р. Бојовић, Титоград 1991, 77–89.
- Бабић, *Низови иорџрејта* = Г. Бабић, *Низови иорџрејта српских епископа, архиепископа и иријарјаха у зидном сликарству (XIII–XVI в.)*, in: *Сава Немањић – Свешти Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 319–340.
- Бабић, *О живописаном украсу олтарских иреџрада* = Г. Бабић, *О живописаном украсу олтарских иреџрада*, ЗМСЛУ 11 (1975) 3–41.
- Бабић, *О композицији Усења* = Г. Бабић, *О композицији Усења у Богородичиној цркви у Сјуденици*, *Старинар* н. с., 13–14 (1965) 261–265.
- Бабић, *Порекло итерјолошких моштива* = Г. Бабић, *Порекло итерјолошких моштива у српским украшеним рукописима. Начин исцраживања*, in: *Проучавање средњовековних јужнословенских рукописа*, Београд 1995, 3–43.
- Бабић, *Терјолошки украси* = Г. Бабић, *Терјолошки украси у ирчким рукописима IX и X века*, Глас САНУ 372, Одељење историјских наука, књ. 8 (1993) 139–169.
- Бабић Б., *Пећинска црква свештој Лазара* = Б. Бабић, *Пећинска црква свештој Лазара у Тиквешу*, ЗМСЛУ 3 (1967) 161–172.
- Бабић В., *Фреске* = В. Бабић, *Фреске у цркви свештој Михаила у Сџону*, Београд–Трeбиње 2014.
- Бабић-Ђорђевић, *Класицизам доба Палеолоја* = Г. Бабић-Ђорђевић, *Класицизам доба Палеолоја у српској уметности*, in: В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку II*, Београд 1997, 5–47.
- Бабић-Ђорђевић, *Разиравање уметничке делатности* = Г. Бабић-Ђорђевић, *Разиравање уметничке делатности и њојаве сџилске разнородности*, in: ИСН I, 641–662 (= В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Српска уметност у средњем веку II*, Београд 1997, 48–91).
- Банашевић, *Летјојисци о иореклу Немањића* = Н. Банашевић, *Летјојисци о иореклу Немањића*, ПКЈИФ 21/1–2 (1955) 5–13.
- Башић, *Примери инвеститурџе владара* = Ј. Башић, *Примери инвеститурџе владара у српској средњовековној уметности*, *Viminacium* 17 (2014) 147–184.
- Беловић, *Раваница* = М. Беловић, *Раваница. Историја и сликарство*, Београд 1999.
- Белякова, *Славјанска редакција Скитског устава* = Е. В. Белякова, *Славјанска редакција Скитског устава. Скитски устав по рки. РНБ. Погод. 876*, Древњя Русь 10 (2002) 28–36.
- Белякова, *Устав* = Е. В. Белякова, *Устав по рукописи РНБ. ПОГОД. 876*, Древњя Русь 12 (2003) 63–95.
- Благојевић, *Десјој Ђурађ Вуковић* = М. Благојевић, *Десјој Ђурађ Вуковић и српска државност*, in: *Паг Српске десјојовине 1459. јодине*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 33–55.
- Благојевић, *Државна ујрава* = М. Благојевић, *Државна ујрава у српским средњовековним земљама*, Београд 1997.
- Благојевић, *Кнез Лазар* = М. Благојевић, *Кнез Лазар кџијтор Хиландара*, in: *Свешти кнез Лазар. Сјоменица о шестјој сјојјодиници Косовској доја 1389–1989*, Београд 1989, 47–61.
- Благојевић, *Српска државност у средњем веку* = М. Благојевић, *Српска државност у средњем веку*, Београд 2011².
- Благојевић, Медаковић, *Историја српске државности I* = М. Благојевић, Д. Медаковић, *Историја српске државности I. Од настјанка ирвних држава до иочетка српске националне револуције*, Нови Сад 2000.
- Богдановић, *Инвенџар ирирлских рукописа* = Д. Богдановић, *Инвенџар ирирлских рукописа у Јујославији (XI–XVII века)*, Београд 1982.
- Богдановић, *Жијије Ђорђа Крајовца* = Д. Богдановић, *Жијије Ђорђа Крајовца од Поја Пеје*, *Летопис Матице српске*, књ. 422, св. 1–2 (1978) 230–265.
- Богдановић, *Кџјалој ирирлских рукописа* = Д. Богдановић, *Кџјалој ирирлских рукописа манастира Хиландара*, Београд 1978.
- Богдановић, *Измирење српске и византијске цркве* = Д. Богдановић, *Измирење српске и византијске цркве*, in: *О кнезу Лазару*, Београд 1975, 81–91.

- Богдановић, *Историја стiare српске књижевности* = Д. Богдановић, *Историја стiare српске књижевности*, Београд 1980 (1991²).
- Богдановић, *Крсна слава* = Д. Богдановић, *Крсна слава као светосавски култ*, Гласник СПЦ 42 (1961) 200–207.
- Богдановић Ј., *Просторни склоји цркве Светиој Георгији* = Ј. Богдановић, *Просторни склоји цркве Светиој Георгији у Будимљи и средњовековне традицијске традиције*, in: *Ђурђеви Ситиуови и Будимљанска епархија, Зборник радова*, edd. Б. Тодић, М. Радујко, Беране–Београд 2011, 95–105.
- Богдановић, Ђурић, Медаковић, *Хиландар* = Д. Богдановић, В. Ј. Ђурић, Д. Медаковић, *Хиландар*, Београд 1978.
- Богосављевић Никодим, *Символика ѓредсјава* = Богосављевић Никодим (протосинђел), *Символика ѓредсјава на средњовековној ѓласији код Срба*, Цетиње 2010.
- Божјић, *Превлака – Тумба* = И. Божјић, *Превлака – Тумба*, ЗФФ 7 (1963) 197–211.
- Божков, *Българската историческата живопис* = А. Божков, *Българската историческата живопис I*, София 1972.
- Бојанин, *Повеља Вука Бранковића* = С. Бојанин, *Повеља Вука Бранковића о даровању скојској манастира Светиој Георгији манастиру Хиландару*, ССА 8 (2009) 119–128.
- Бојовић Б. И., *Краљевство и светост* = Б. И. Бојовић, *Краљевство и светост: ѓолийичка филозофија средњовековне Србије*, Београд 1999.
- Бојовић Д., *Бојослужење у средњовековном ѓраду* = Д. Бојовић, *Бојослужење у средњовековном ѓраду*, Београдски историјски гласник 3 (2012) 127–137.
- Бошковић, *Извешјај* = Ђ. Бошковић, *Извешјај и крајке делешке са ѓушовања*, Старинар 6 (1931) 140–189.
- Бошковић, *О сликаној декорацији* = Ђ. Бошковић, *О сликаној декорацији на фасадама Пећке ѓајријаршије*, Старинар 18 (1967) 91–102.
- Бошковић, *О једном рељефу* = Ђ. Бошковић, *О једном рељефу са најиисом са Ђурђевих ситиуова у Будимљу*, ЗНМ 8 (1975) 409–415.
- Бошковић, *Сћари Бар* = Ђ. Бошковић, *Сћари Бар*, Београд 1962.
- Бошковић, Кораћ, *Рајцац* = Ђ. Бошковић, В. Кораћ, *Рајцац*, Старинар 7–8 (1956–1957) 39–75.
- Бояджиев, *Архитектурата на Крѓлата цѓрква* = С. Бояджиев, *Архитектурата на Крѓлата цѓрква в Преслав*, in: *Изследвания вѓрху архитектурата на българското средновековие*, edd. Р. Ангелова, Н. Чанева–Дечевска, Ст. Стамов, София 1982, 5–130.
- Брмболић, *Мала Светја Гора* = М. Брмболић, *Мала Светја Гора у клисури реке Црнице*, Београд 2011.
- Бубало, *За ново, кријичко издање* = Ђ. Бубало, *За ново, кријичко издање ѓрескавачких хрисовуља краља Душана*, ССА 7 (2008) 207–228.
- Бубало, *Повеље Маре Бранковић* = Ђ. Бубало, *Повеље Маре Бранковић и синова јој Грѓура, Ђурђа и Лазара манастиру Хиландару*, ПКЈИФ 45–46/1–4 (1999–2000) 77–105.
- Булић, *Црква у Шумнику* = Д. Булић, *Црква у Шумнику, нови ѓољед на дајовање*, ИЧ 62 (2013) 47–78.
- Вајцман et al., *Иконе* = К. Вајцман et al., *Иконе*, Београд 1983.
- Валтер, *Значење ѓорѓређа Данила II* = К. Валтер, *Значење ѓорѓређа Данила II као кђијора у Бојородичиној цркви у Пећи*, in: *Архиепископ Данило II и ѓејова годба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 355–359.
- Василески, *Манастир Св. Никола Шишевски* = А. Василески, *Манастир Св. Никола Шишевски*, in: Е. Димитрова et al., *Мајка. Културно наследсјво*, Скопје 2011, 200–231.
- Васиљев, *Инок из Далше* = Љ. Васиљев, *Ко је инок из Далше, хиландарски ѓисар ѓрве ѓоловине XV века*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни живој, књижевност, уметност и архиепископур*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 399–402.
- Васиљев, *Нејознаји рукојиси* = Љ. Васиљев, *Нејознаји рукојиси Инока из Далше*, in: *Проучавање средњовековних јужнословенских рукојиса*, ed. П. Ивић, Београд 1995, 463–468.
- Васиљев, *Орнаментика* = Љ. Васиљев, *Орнаментика у српским рукојисима ѓрве ѓоловине XVI века*, Археографски прилози 15 (1993) 43–133.
- Васић, *Жича и Лазарица* = М. Васић, *Жича и Лазарица. Сћудује из српске уметности средњега века*, Београд 1928.
- Веселиновић, *Држава* = А. Веселиновић, *Држава српских десјоја*, Београд 2006.
- Веселиновић, *Косовске алузије* = А. Веселиновић, *Косовске алузије у ѓовељама Сћефана Лазаревића*, ЗФФ 18 (1994) 179–197.
- Веселиновић, *Повеља десјоја Сћефана Лазаревића* = А. Веселиновић, *Повеља десјоја Сћефана Лазаревића манастиру Милешеви*, ССА 2 (2003) 193–202.
- Вздорнов, *Неовизантијски орнамент* = Г. И. Вздорнов, *Неовизантијски орнамент в јужнославјанских и руских рукописних књигах до начала XV в.*, Византијски временник 34 (1973) 214–243.
- Видоевска, *Црквата Св. Никола* = Б. Видоевска, *Црквата Св. Никола с. Барово*, Зборник. Средновековна уметност 3 (2001) 118–125.
- Витковић, *Прошлосј, усјанова и сјоменици ујарских краљевих шајкаша* = Г. Витковић, *Прошлосј, усјанова и сјоменици ујарских краљевих шајкаша од 1000 до 1872 ѓо српским и сјираним изворима*, ГСУД 67 (1887) 1–22.
- Влаховић, *Лијурјички мајеријали* = В. Влаховић, *Лијурјички мајеријали у сјирим српским биоѓафијама XIII века*, Богословје 3 (1932) 230–243; 4 (1932) 335–351; 1 (1933) 60–78; 2 (1933) 144–159.
- Војводина = Војводина I: *Од најсјаријих времена до велике Сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939.

- Војводић, „Обавијен земаљском сликом” = Д. Војводић, „Обавијен земаљском сликом”. *О њредставама византијских и српских средњовековних владара у њроскинези*, Црквене Студије 4 (2007) 379–401.
- Војводић, *Владарски њорџреџи српских десџоџа* = Д. Војводић, *Владарски њорџреџи српских десџоџа*, in: *Манастџир Ресава. Истџорија и умейносџ*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 66–98.
- Војводић, *Досликани владарски њорџреџи* = Д. Војводић, *Досликани владарски њорџреџи у Грачаници*, Ниш и Византија 7 (2009) 251–265.
- Војводић, *Жича и Пећ* = Д. Војводић, *Жича и Пећ. Прилоџ разматџрању сличносџи два њроџрама зидноџ сликарсџива*, Саопштења 43 (2011) 31–47.
- Војводић, *Зайажања и размишљања* = Д. Војводић, *Зайажања и размишљања о сликарсџиву свейилиџиџа Сџасове цркве у Жичи*, Ниш и Византија 11 (2013) 247–266.
- Војводић, *Иконоџрафија и кулџи св. Сџефана* = Д. Војводић, *Прилоџ њроучавању иконоџрафије и кулџи св. Сџефана у Византији и Срдији*, in: *Зидно сликарсџиво манастџира Дечана. Грађа и сџудије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 537–563.
- Војводић, *Кџиџџорска делайносџи Сџџејана Вукчиђа Косаче* = Д. Војводић, *Кџиџџорска делайносџи Сџџејана Вукчиђа Косаче*, in: *Шћейан Поље и њеџове свейиње кроз вјекове*, Београд 2010, 61–100.
- Војводић, *Нови њоџлед* = Д. Војводић, *Нови њоџлед на кџиџџорски најџџис из Боџородичине цркве у Доџу код Сџуденице*, *Наша прошлост* 10 (2010) 59–67.
- Војводић, *О времену настџанка* = Д. Војводић, *О времену настџанка зидноџ сликарсџива у Палежу*, *Зограф* 27 (1988–1999) 123–134.
- Војводић, *О живоџису Беле цркве каранске* = Д. Војводић, *О живоџису Беле цркве каранске и сувременом сликарсџиву Рашке*, *Зограф* 31 (2006–2007) 135–152.
- Војводић, *Од хоризонтџалне ка верџиџкалноџ џенеалошкоџ слици Немађиђа* = Д. Војводић, *Од хоризонтџалне ка верџиџкалноџ џенеалошкоџ слици Немађиђа*, *ЗРВИ* 44–1 (2007) 295–312.
- Војводић, *Осџаџи живоџиса* = Д. Војводић, *Осџаџи живоџиса и истџорија цркве Свейџих Теодора (Свейџих Пеџџра и Павла) у Жичи*, *Наша прошлост* 11 (2011) 41–64.
- Војводић, *Персонални сасџав слике власџи* = Д. Војводић, *Персонални сасџав слике власџи у доба Палеолоџа. Византија – Срдија – Буџарска*, *ЗРВИ* 46 (2009) 409–433.
- Војводић, *Порџреџи владара, црквених досџџојансџивеника и џлемеџа* = Д. Војводић, *Порџреџи владара, црквених досџџојансџивеника и џлемеџа у наосу и џриџраџи*, in: *Зидно сликарсџиво манастџира Дечана. Грађа и сџудије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 265–299.
- Војводић, *Порџреџи џрвих кџиџџора* = Д. Војводић, *Порџреџи џрвих кџиџџора у џриземљу жичке куле. Порекло иконоџрафије*, Ниш и Византија 10 (2012) 324–339.
- Војводић, *Порџреџи у Дуљеву* = Д. Војводић, *Српски владарски њорџреџи у манастџиру Дуљеву*, *Зограф* 29 (2002–2003) 143–160.
- Војводић, *Први џроб свейџоџ Симеона* = Д. Војводић, *Први џроб свейџоџ Симеона српскоџ*, in: *Шесџа казивања о Свейџоџ Гори*, ed. М. Живоџиновић, Београд 2010, 15–37.
- Војводић, *Предсџаве свейџоџ Клименџа Охридскоџ* = Д. Војводић, *Предсџаве свейџоџ Клименџа Охридскоџ у зидном сликарсџиву средњовековне Срдије*, in: *Византијски свейџ на Балкану I*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 145–165.
- Војводић, *Прилоџ њроучавању* = Д. Војводић, *Прилоџ њроучавању цркве свейџоџ Сџефана у манастџиру Дуљеву*, *Саопштења* 39 (2007) 83–99.
- Војводић, *Пуџеви и фазе* = Д. Војводић, *Пуџеви и фазе уодличавања средњовековне иконоџрафије свейџоџ Саве Српскоџ*, Ниш и Византија 13 (2015) 49–72.
- Војводић, *Родословне џредсџаве* = Д. Војводић, *Родословне џредсџаве и идеџа џрародџиџельсџива у Сџуденици*, in: *Манастџир Сџуденица, 700 џодина Краљеџе цркве* (in press).
- Војводић, *Свейџи Ахилије* = Д. Војводић, *Зидно сликарсџиво цркве Свейџоџ Ахилија у Ариљу*, Београд 2005.
- Војводић, *Слика свейџовне и духовне власџи* = Д. Војводић, *Слика свейџовне и духовне власџи у српскоџ средњовековноџ умейносџи*, *ЗМСЛУ* 38 (2010) 35–78.
- Војводић, *Српски власџеоски њорџреџи* = Д. Војводић, *Српски власџеоски њорџреџи и кџиџџорски најџџиси у Боџородичиноџ цркви у Ваџанешу*, *Косовско-метоџијски зборник* 5 (2013) 1–23.
- Војводић, *Сџџраџиџрафија зидноџ сликарсџива* = Д. Војводић, *Сџџраџиџрафија зидноџ сликарсџива у кџџоџликону манастџира Прасквице*, *Зограф* 38 (2014) 153–163.
- Војводић, *Хиландарски џроб свейџоџ Симеона* = Д. Војводић, *Хиландарски џроб свейџоџ Симеона српскоџ и њеџов сликани украс*, *ХЗ* 11 (2004) 27–58.
- Војводић, *Укрџиџџена диџадима и „џџораџион”* = Д. Војводић, *Укрџиџџена диџадима и „џџораџион”. Две древне и неуодџчајене инсџиџије српских владара у XIV и XV веку*, in: *Тређа јуџословенска конференџија византиџолоџа*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушеџац 2002, 249–276.
- Војводић, *Живковџић, Деизисни чин из Пиве* = Д. Војводић, М. Живковџић, *Деизисни чин из Пиве. Прилоџ њроучавању иконосџџаса и иконоџиса у џивском манастџиру*, *Зограф* 38 (2014) 203–220.
- Војводић, *Павловић, Црква „Тамница” код Аџноваџа* = Д. Војводић, Д. Павловић, *Црква „Тамница” код Аџноваџа у џоџном средњем веку*, *Косовско-метоџијски зборник* 6 (2015) 9–63.
- Врана, *Вуканово еванђелье* = Ј. Врана, *Вуканово еванђелье*, Београд 1967.
- Второе путешествоџие Порџфирија Успенскоџо* = *Второе путешествоџие по святоџ горе Афонскоџ архимандрџита, џыне*

епископа, Порфирија Успенскога в годы 1858, 1859, и 1861, и описание скитов Афонских, Москва 1880.

Вујичић, *О илустрацијама Октоиха њејоіласника* = Р. Вујичић, *Нека зајажанџа о илустрацијама Октоиха њејоіласника Црнојевића шџамјарије*, in: *Црнојевића шџамјарија и сџаро шџамјарсџиво*, ed. Ј. М. Миловић, Подгорица 1994, 89–95.

Вујичић, *О неким иконографским осоденосџима* = Р. Вујичић, *О неким иконографским осоденосџима илустрација Божидара Вуковића и њиховим огјецима у нашем сакралном сликарсџиву*, in: *Шџамјарска и књижевна дјеланносџ Божидара Вуковића Подгорицанина*, ed. Ј. М. Миловић, Титоград 1986, 107–116.

Вујичић, *Преілед сџароі сликарсџива* = Р. Вујичић, *Преілед сџароі сликарсџива на јодручју Будве и Пашировића I*, Гласник ЦАНУ, Одјељење умјетности 14 (1995) 101–122.

Вукашиновић, *Лиџурџија Свејоі Ајосџола Јакова* = В. Вукашиновић, *Лиџурџија Свејоі Ајосџола Јакова у срџском рукојисном јредању: од Свејоі јоре XVII до Карловачке миџројолије XVIII и XIX века*, in: *Афон и славјанскиј мир*, ed. Ж. Левшина, Святая Гора Афон 2014, 193–205.

Вукашиновић, *Лиџурџијски језик Цркве* = В. Вукашиновић, *Лиџурџијски језик Цркве*, in: *Криза савремених језика џеолојије*, ed. В. Вукашиновић, Београд 2013, 127–157.

Вукашиновић, *Рукојисни јредлошци* = В. Вукашиновић, *Рукојисни јредлошци јрвих шџамјаних срџских служабника у манускрипџиној збирци манасџира Високи Дечани*, in: *Средњи век у срџској науци, исџорији, књижевносџи и умесносџи*, IV, ed. Г. Јовановић, Деспотовац 2013, 97–109.

Вукашиновић, *Руски и малоруски ујишцаји на дојослужење Срџске јравославне Цркве* = В. Вукашиновић, *Руски и малоруски ујишцаји на дојослужење Срџске јравославне Цркве у XVIII и XIX сџолеђу*, in: *Срџско-руски односи од јочейка XVIII до краја XX века*, ed. М. Војводић, Београд 2011, 29–49.

Вукашиновић, *Срџска дарокна џеолојија* = В. Вукашиновић, *Срџска дарокна џеолојија: Библијско и свејоіџајинско дојословје у Карловачкој миџројолији XVIII века*, Врњци–Требиње 2010².

Вукашиновић, *Срџски лиџурџијски рукојиси XIII века* = В. Вукашиновић, *Срџски лиџурџијски рукојиси XIII века*, in: *idem*, *Срџско дојослужење. Сџудије из лиџурџијске џеолојије и јраксе код Срба*, Краљево–Врњци–Требиње 2012, 13–41.

Вуловић, *Раваница* = Б. Вуловић, *Раваница, њено месџо и њена улоја у сакралној архисџекџиури Поморавља*, Саопштенја 7 (1966).

Габелић, *Манасџир Конче* = С. Габелић, *Манасџир Конче*, Београд 2008.

Габелић, *Манасџир Лесново* = С. Габелић, *Манасџир Лесново. Исџорија и сликарсџиво*, Београд 1998.

Габелић, *Свејоі Сјас у Шџију* = С. Габелић, *Сликарсџиво XIV века у Св. Сјасу (цркви Вазнесења) у Шџију*, Патримониум. МК 2/3–4; 5–6 (2008–2009) 97–116.

Габелић, *Слика власџелина* = С. Габелић, *Слика власџелина у Дечанима*, in: *На шџаровима Војислава Ј. Ђурића*, edd. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 195–211.

Габелић, *Сликарсџиво Св. Николе у Челојеку* = С. Габелић, *Прводіјно сликарсџиво цркве Св. Николе у Челојеку код Тејтова*, in: *Визанџијски свејоі на Балкану II*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 481–501.

Габелић, *Челојек* = С. Габелић, *Челојек. Црква Свејоі Николе (14. и 19. век)* (in press).

Гајић, *Средрне чаше* = М. Гајић, *Средрне чаше јозноі средњеі века у Срдији*, каталог, Београд 2010.

Георгијева, *Жиџиешо на Сџефан Лазаревич* = Н. Георгијева, *Жиџиешо на Сџефан Лазаревич оі Консџанџин Косџенечки и царскајоа словесна иконојрафја јррез XV век*, in: *Бџларскиј џејнадесети век*, Софија 1993, 161–180.

Георгијевски, *Хилендарскије ливчиња* = Г. Георгијевски, *Хилендарскије ливчиња*, in: *Симџозиум 1100-јодушнина од смрџиша на Кирил Солунски*, Скопје 1970, 67–80.

Гергова, *Култџт кџм св. крал Милутин* = И. Гергова, *Култџт кџм св. крал Милутин „Софијски” в Бџлгария*, in: *Манасџир Бањска и доба краља Милутина*, ed. Д. Бојовић, Ниш – Косовска Митровица – Манастир Бањска 2007, 249–272.

Гергова, *О Спасовици код Ђустендила* = И. Гергова, *О Спасовици код Ђустендила, још једном*, Саопштенја 45 (2013) 83–92.

Глигоријевић-Максимовић, *Сликарсџиво Трескавица* = М. Глигоријевић-Максимовић, *Сликарсџиво XIV века у манасџиру Трескавицу*, ЗРВИ 42 (2005) 77–171.

Голубовић, *Зидно сликарсџиво Пејковице* = Б. Голубовић, *Зидно сликарсџиво цркве манасџира Пејковице у Фрушкој јори*, ЗМСЛУ 22 (1986) 85–125.

Гошић, *О дајџирању Врујочкој јеванђелја* = Н. Гошић, *О дајџирању Врујочкој јеванђелја*, Археографски прилози 21 (1999) 197–205.

Гријорије Цамблук, *Жиџије Сџефана Дечанскоі* = Гријорије Цамблук, *Жиџије Сџефана Дечанскоі*, in: *Гријорије Цамблук, Књижевни рад у Срдији*, ed. Д. Богдановић et al., Београд 1989, 49–87.

Грицевская, *Индексы истинных книг* = И. М. Грицевская, *Индексы истинных книг*, Санкт Петербург 2003.

Грицевская, *История келейного чтения на Руси и индексы истинных книг*, Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского 6–2 (2009) 37–43.

Грицкат, *Дивошево јеванђелје* = И. Грицкат, *Дивошево јеванђелје*, Јужнословенски филолог 25 (1961–1962) 227–293.

Грковић-Мејдор, *О формирању срџске редакџије* = Ј. Грковић-Мејдор, *О формирању срџске редакџије сџарословенскоі језика*, in: *Ђурђеви сџујови и Будимљанска ејархија*, edd. Б. Тодић, М. Радујко, Беране–Београд 2011, 43–51.

- Грковић-Мејдор, *Скрипторије и шћамјарије* = Ј. Грковић-Мејдор, *Скрипторије и шћамјарије код Срба у средњем веку*, *Летопис Матице српске* 488/5 (2011) 925–940.
- Грозданов, *Исус Христос – цар* = Ц. Грозданов, *Исус Христос – цар над царевима во живојисој на Охридској архиепископији од XV–XVII век*, in: idem, *Живојисој на Охридској архиепископији. Студији*, Скопје 2007, 333–356.
- Грозданов, *Месеџослов Асемановој јеванђеља* = Ц. Грозданов, *Месеџослов Асемановој јеванђеља и стјарије зидно сликарство у Македонији*, ЗМСЛУ 21 (1985) 13–27.
- Грозданов, *Мишројолиј Јован зојраф* = Ц. Грозданов, *Мишројолиј Јован зојраф и епископ Григориј – архиепископи на епархијата на Пелагонија и Прилеп*, in: idem, *Живојисој на Охридској архиепископији. Студији*, Скопје 2007, 233–246.
- Грозданов, *Охридски архиепископ Прохор* = Ц. Грозданов, *Охридски архиепископ Прохор и његова делатност*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 271–286.
- Грозданов, *Охридско зидно сликарство* = Ц. Грозданов, *Охридско зидно сликарство XIV века*, Београд 1980.
- Грозданов, *Свети Симеон Немања и свети Сава* = Ц. Грозданов, *Свети Симеон Немања и свети Сава у сликарској шематици у Македонији (XIV–XVII век)*, in: Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 319–345.
- Грозданов, *Суботић, Црква светој Ђорђа у Речици* = Ц. Грозданов, Г. Суботић, *Црква светој Ђорђа у Речици код Охрида*, Зограф 12 (1981) 62–75.
- Грујић, *Духовни живој I* = Р. Грујић, *Духовни живој*, in: *Војводина I*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 330–414.
- Грујић, *Духовни живој II* = Р. Грујић, *Духовни живој*, in: *Војводина II*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 367–416.
- Грујић, *Једно јеванђеље досанској шћија* = Р. Грујић, *Једно јеванђеље досанској шћија XIV–XV века у Јужној Србији*, in: *Зборник лингвистичких и филолошких расправа*. А. Белићу о четрдесетогодишњици његова научног рада посвећују његови ученици и ученици, Београд 1937, 263–277.
- Грујић, *Пећки шћирјарси* = Р. Грујић, *Пећки шћирјарси и карловачки митрополијски у 18. веку*, Гласник Историског друштва у Новом Саду 4–1 (1931) 13–34.
- Грујић, *Свети Сава* = Р. Грујић, *Свети Сава и мошти Св. Срђа и Вакха*, Гласник Скопског научног друштва 15–16 (1936) 357–358.
- Грујић, *Светиоторски азили* = Р. М. Грујић, *Светиоторски азили за српске владоце и властели после Косовске битке*, ГСНД 11 (1932) 65–95.
- Грујић, *Скојска митрополија* = Р. М. Грујић, *Скојска митрополија: историски преглед до обновљења Српске шћирјаршије 1920 г.*, Скопје 1933.
- Грујић, *Хвостјански шћр* = Р. М. Грујић, *Хвостјански шћр и нерески вртјос*, Старица 5 (1928–1930) 12–19.
- Грујић, *Црквени елементи Крсне славе* = Р. Грујић, *Црквени елементи Крсне славе*, ГСНД 7–8 (1929–1930) 35–75.
- Давидов, *Фрушкојорски манастјир* = Д. Давидов, *Фрушкојорски манастјир: ајел за обнову*, Београд 1992.
- Давидов, *Иконе* = Д. Давидов, *Иконе зојрафа Темшварске и Арадске епархије*, ЗМСЛУ 17 (1981) 111–157.
- Давидов, *Шелмић, Иконе српских зојрафа* = Д. Давидов, Л. Шелмић, *Иконе српских зојрафа XVIII века*, каталог, Београд 1977.
- Дагрон, *Цар и првосветијеник* = Ж. Дагрон, *Цар и првосветијеник. Студија о византијском „цезаројаизму“*, Београд 2001.
- Д’Амико, *Вашиканска икона Јелене Анжујске* = Р. Д’Амико, *Вашиканска икона Јелене Анжујске и легендарна „икона цара Константина“: Иконографски и шћитички аспекти српске светине у Риму, Ниш и Византији* 10 (2012) 305–320.
- Данило Друји, *Живоји* = Данило Друји, *Живоји краљева и архиепископа српских, Службе*, edd. Г. Мак Данијел, Д. Петровић, Београд 1988.
- Данилови настјављачи = Данилови настјављачи. *Данилов ученик, друји настјављачи Даниловој зборника*, ed. Г. Мак Данијел, Београд 1989.
- Данчев, *Владислав Грамајик* = Г. Данчев, *Владислав Грамајик. Книжовник и ијсајел*, Софија 1969.
- Дероко, *Монументјална и декоративна архиепископија* = А. Дероко, *Монументјална и декоративна архиепископија у средњовековној Србији*, Београд 1985³.
- Дероко, *Неки шћоменици у Турској и Грчкој* = А. Дероко, *Неки шћоменици у Турској и Грчкој у вези са историјом средњовековне Србије*, *Зборник за друштвене науке Матице српске* 13–14 (1956) 293–300.
- Дероко, *Неки шћоменици у Серезу и околини* = А. Дероко, *Неки шћоменици из српској времена у Серезу и околини*, *Споменик СКА* 106, Одељење друштвених наука, књ. 8 (1956) 61–66.
- Джурова, *1000 години бјларска рјкописна книга* = А. Джурова, *1000 години бјларска рјкописна книга*, Софија 1981.
- Димитријевић, *Документи* = С. М. Димитријевић, *Документи који се шћичу односа између српске цркве и Русије у XVI веку*, *Споменик СКА* 39, други разред, 35 (1903) 16–42.
- Димитрова, *Манастјир Мајшејче* = Е. Димитрова, *Манастјир Мајшејче*, Скопје 2002.
- Димитрова, *Црквата Св. Недела* = Е. Димитрова, *Црквата Св. Недела на Марков Град*, in: Е. Димитрова et al., *Мајка. Културно наследство*, Скопје 2011, 170–182.
- Динић, *Средњовековни Срем* = М. Динић, *Средњовековни Срем*, Гласник Историског друштва у Новом Саду 4–1 (1931) 1–12.
- Доментијан, *Живој Св. Саве и Живој Св. Симеона* = Доментијан, *Живој Светој Саве и Живој Светој Симеона*, ed. Р. Маринковић, Београд 1988.
- Доментијан, *Живој Св. Саве и Св. Симеона (1938)* = Доментијан, *Живој Св. Саве и Св. Симеона*, превео Л. Мирковић, Београд 1938.

- Драгин, *Акаџисџи* = Н. Драгин, *Акаџисџи светџом аџосџо-лу и џрвомученику Сџефану Зоџрафа Лонџина (џексџи и комџџари)*, Зборник МС за књижевност и језик 61/2 (2013) 313–346.
- Драгичевић, *Повеља „царице” Јевдокије* = П. Драгичевић, *Повеља „царице” Јевдокије и њеноџ сина Консџанџина о гаривању Хиландару њихове баџџинске цркве у Архџевевици*, ССА 10 (2011) 89–102.
- Душанов законик = Душанов законик, ед. Ђ. Бубало, Београд 2010.
- Ђорђевић, *Две занимљиве џредсџаве Мрџвоџ Хрисџа* = И. М. Ђорђевић, *Две занимљиве џредсџаве Мрџвоџ Хрисџа у срџском зидном сликарсџиву средњеџ века*, ЗРВИ 37 (1998) 185–195.
- Ђорђевић, *Две молиџве краља Сџефана Дечанскоџ* = И. М. Ђорђевић, *Две молиџве краља Сџефана Дечанскоџ џре биџџке на Велбужду и њихов одџек у умеџносџи*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 379–394.
- Ђорђевић, *Живойис XII века* = И. М. Ђорђевић, *Живойис XII века у цркви Светџоџ Ђорђа у Расу – археолоџки досџје и исџориоџрафска делешка*, in: *Сџефан Немања – светџи Симеон Мирџџочиви*, ед. Ј. Калић, Београд 2000, 307–318.
- Ђорђевић, *Зидно сликарсџиво срџске власџеле* = И. М. Ђорђевић, *Зидно сликарсџиво срџске власџеле у доба Немањаџа*, Београд 1994.
- Ђорђевић, *Предсџава краља Марка* = И. М. Ђорђевић, *Предсџава краља Марка на јужноџ фасади цркве Светџоџ Димџџрија у Марковом манаџџиру*, in: *Кралоџ Марко во исџоријаџа и во џрадиџијаџа*, Прилеп 1997, 299–308 (= idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 437–446).
- Ђорђевић, *Предсџава светџоџ Саве Јерусалимскоџ* = И. М. Ђорђевић, *Предсџава светџоџ Саве Јерусалимскоџ у сџуденичкоџ Боџородичиноџ цркви*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 76–90.
- Ђорђевић, *Предсџаве светџоџ Димџџрија* = И. М. Ђорђевић, *Предсџаве светџоџ Димџџрија у срџским власџеоским задужбинама из времена Немањаџа*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 91–100.
- Ђорђевић, *Светџи Симеон Немања као нови Јоасаф* = И. М. Ђорђевић, *Светџи Симеон Немања као нови Јоасаф*, in: idem, *Сџудџије срџске средњовековне умеџносџи*, Београд 2008, 425–435.
- Ђорђевић, Војводић, *Сликарсџиво џриџраџе Ђурђевић сџуџова у Будимљи* = И. М. Ђорђевић, Д. Војводић, *Зидно сликарсџиво сџолашње џриџраџе Ђурђевић сџуџова у Будимљи код Берана*, Зоџраф 29 (2002–2003) 161–180.
- Ђорђевић, Марковић, *„Маркова црква”* = И. М. Ђорђевић, М. Марковић, *„Маркова црква” над реком Бабуном у близи ни Велеса*, Зоџраф 27 (1999) 135–150.
- Ђурашковић, *Црква Светџоџ Саве Освећеноџ* = Л. Ђурашковић, *Црква Светџоџ Саве Освећеноџ у Будви*, Свеске 23–26 (1996) 31–33.
- Ђурђеви Сџуџови = Ђурђеви Сџуџови и Будимљанска еџархија. *Зборник радова*, edd. Б. Тодић, М. Радуџко, Беране–Београд 2011.
- Ђурић, *Визанџиџске фреске* = В. Ј. Ђурић, *Визанџиџске фреске у Јуџославији*, Београд 1974.
- Ђурић, *Гоџџичко сликарсџиво* = В. Ј. Ђурић, *Гоџџичко сликарсџиво у Визанџији и код Срба уочи џурских освајања*, Зоџраф 18 (1987) 46–53.
- Ђурић, *Зоџраф Андрија Раичевић* = В. Ј. Ђурић, *Зоџраф Андрија Раичевић*, Сеоски дани Сретена Вукосаџљевића 8 (1981) 141–150.
- Ђурић, *Језици и џисмена* = В. Ј. Ђурић, *Језици и џисмена на средњовековним фреско-наџџисима у Боки Коџџорскоџ: значај за кулџуру и умеџносџи*, in: *Црква Светџоџ Луке кроз вјекове*, ед. В. Корач, Котор 1997, 255–269.
- Ђурић, *Друџџиво, држава и владар* = В. Ј. Ђурић, *Друџџиво, држава и владар у умеџносџи и доба динаџџије Лазаревић-Бранковић*, ЗМСЛУ 26 (1990) 13–46.
- Ђурић, *Дубровачка сликарска школа* = В. Ј. Ђурић, *Дубровачка сликарска школа*, Београд 1963.
- Ђурић, *Живойис исџоснице Пеџџра Коришкоџ* = В. Ј. Ђурић, *Наџсџарији живойис исџоснице џусџиноџџџеља Пеџџра Коришкоџ*, ЗРВИ 5 (1958) 173–200.
- Ђурић, *Икона о хироџџонији* = В. Ј. Ђурић, *Икона о хироџџонији џрачаничкоџ миџџроџолиџа Никанора*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 297–314.
- Ђурић, *Једна сликарска радионица* = В. Ј. Ђурић, *Једна сликарска радионица у Срџији XIII века. Боџородица Љевџишка – Никољача – Морача*, Старинар 12 (1961) 63–76.
- Ђурић, *Мали Град* = В. Ј. Ђурић, *Мали Град – Св. Аџанасије у Косџуру – Борје*, Зоџраф 6 (1975) 31–50.
- Ђурић, *Милешева и грински џџиј цркве* = В. Ј. Ђурић, *Милешева и грински џџиј цркве*, Рашка баштина 1 (1975) 15–27.
- Ђурић, *Милешевско наџсџарије сликарсџиво* = В. Ј. Ђурић, *Милешевско наџсџарије сликарсџиво*, in: *Милешева у исџорији срџскоџ народа*, ед. В. Ј. Ђурић, Београд 1987, 27–36.
- Ђурић, *Минијаџуре Ваџџоџедскоџ чеџџвороџеванђеља* = В. Ј. Ђурић, *Минијаџуре Ваџџоџедскоџ чеџџвороџеванђеља бр. 937 и њихови сликари*, Зоџраф 20 (1989) 61–73.
- Ђурић, *Насџанак џрадиџџељскоџ сџџила Моравске школе* = В. Ј. Ђурић, *Насџанак џрадиџџељскоџ сџџила Моравске школе, фасаде, сисџем декорације, џласџџика*, ЗМСЛУ 1 (1965) 35–65.
- Ђурић, *Посвеџа Немањаџних задужбина* = В. Ј. Ђурић, *Посвеџа Немањаџних задужбина и владарска идеолоџија*, in: *Сџуденица у црквеном живџџу и исџорији срџскоџ народа*, ед. П. Симић, Београд 1987, 13–35.
- Ђурић, *„Пресџо светџоџ Саве”* = В. Ј. Ђурић, *„Пресџо светџоџ Саве”*, in: *Сџоменица у часџџ новоизабраних чланова Срџске академије наука и умеџносџи бр. 55*, Београд 1972, 92–104.
- Ђурић, *Савина* = В. Ј. Ђурић, *Савина*, Београд 1977.
- Ђурић, *Светџи Сава и сликарсџиво њеџвоџ доба* = В. Ј. Ђурић, *Светџи Сава и сликарсџиво њеџвоџ доба*, in: *Сава Немањаџ*

- *свѣтїи Сава. Истѣорија и ѿредање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 245–261.
- Ђурић, *Слика и истѣорија* = В. Ј. Ђурић, *Слика и истѣорија у средњовековној Србији*, Глас САНУ 338, Одељење историјских наука, књ. 3 (1983) 117–144.
- Ђурић, *Сликар Радослав* = В. Ј. Ђурић, *Сликар Радослав и фреске Каленића*, Зограф 2 (1967) 22–29.
- Ђурић, *Сојоћани* = В. Ј. Ђурић, *Сојоћани*, Београд 1963 (Београд 1991²).
- Ђурић, *Срѣски државни сабори у Пећи* = В. Ј. Ђурић, *Срѣски државни сабори у Пећи и црквено традицијско*, in: *О кнезу Лазару*, edd. И. Божић, В. Ј. Ђурић, Београд 1975, 105–124.
- Ђурић, *Срѣско сликарство на врхунцу* = В. Ј. Ђурић, *Срѣско сликарство на врхунцу*, in: *ИСН I*, 408–433.
- Ђурић, *Сѣуденица – Скинѣја* = В. Ј. Ђурић, *Манастѣир Сѣуденица – Скинѣја срѣској народа*, in: *Благо манастѣира Сѣуденице*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1988, 15–19.
- Ђурић, *Три дојаћаја* = В. Ј. Ђурић, *Три дојаћаја у срѣској држави XIV века и њихов одјек у сликарству*, ЗМСПУ 4 (1968) 67–100.
- Ђурић, *У ѿирази за делом сликара Андрије Раичевића* = В. Ј. Ђурић, *У ѿирази за делом сликара Андрије Раичевића*, Старине Црне Горе 1 (1963) 23–47.
- Ђурић, *Умѣјносћ у Босни* = В. Ј. Ђурић, *Умѣјносћ у Босни: између јадранских традова и Србије*, in: В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Срѣска умѣјносћ у средњем веку II*, Београд 1997, 190–240.
- Ђурић, *Фреске црквице Свѣтих бесребреника* = В. Ј. Ђурић, *Фреске црквице Свѣтих бесребреника десѣоћа Јована Уљеше у Ваѣоједу и њихов значај за исѣиживање солунској ѿрекла ресавској сликарству*, ЗРВИ 7 (1961) 125–138.
- Ђурић, *Црква Св. Пеѣра у Бојдашићу* = В. Ј. Ђурић, *Црква Св. Пеѣра у Бојдашићу и њене фреске*, Зограф 16 (1985) 26–40.
- Ђурић, *Црква Св. Сѣефана у Новом* = В. Ј. Ђурић, *Црква Св. Сѣефана у Новом*, ЗФФ 11/1 (1970) 399–411.
- Ђурић, Бабић-Ђорђевић, *Срѣска умѣјносћ у средњем веку* = В. Ј. Ђурић, Г. Бабић-Ђорђевић, *Срѣска умѣјносћ у средњем веку I–II*, Београд 1997.
- Ђурић, Ђирковић, *Кораћ, Пећка ѿиријаришија* = В. Ј. Ђурић, С. Ђирковић, В. Кораћ, *Пећка ѿиријаришија*, Београд 1990.
- Ђурић Ј., Иванишевић Р., *Јеванђеље Дивоша Тихорадића* = Ј. Ђурић, Р. Иванишевић, *Јеванђеље Дивоша Тихорадића*, ЗРВИ 7 (1961) 153–160.
- Ђурић С., *Љубосѣиња* = С. Ђурић, *Љубосѣиња. Црква Усењна Бојородичиној*, Београд 1985.
- Ђурић С., *Бојородица Тројеручица* = С. Ђурић, *Хиландарска Бојородица Тројеручица*, in: *Казивања о Свѣтој Гори*, Београд 1995, 100–113.
- Ердељан, *Београд као Нови Јерусалим* = Ј. Ердељан, *Београд као Нови Јерусалим: Размишљања о реѣеѣији једној ѿојоса у доба десѣоћа Сѣефана Лазаревића*, ЗРВИ 43 (2006) 97–110.
- Ердељан, *Изабрана месѣа* = Ј. Ердељан, *Изабрана месѣа. Констѣруисање Нових Јерусалима код ѿравославних Словена*, Београд 2013.
- Живковић Б., *Грачаница* = Б. Живковић, *Грачаница. Црѣежи фресака*, Београд 1989.
- Живковић В., *Зидно сликарство* = В. Живковић, *Зидно сликарство у цркви Свѣте Марије Колећаше у Коѣору*, Бока 21 (1999) 119–155.
- Живковић В., *Релиѣозносћ и умѣјносћ у Коѣору* = В. Живковић, *Релиѣозносћ и умѣјносћ у Коѣору (XIV–XVI век)*, Београд 2010.
- Живковић М., *Из иконоѣрафској ѿроѣрама* = М. Живковић, *Из иконоѣрафској ѿроѣрама Бојородичине цркве у Сѣуденици (1568): ѿјединачне свѣиѣиѣелске ѿредѣаве у северном вѣсѣиѣилу*, Ниш и Византија 12 (2014) 409–432.
- Живковић М., *О византијском ѿореклу* = М. Живковић, *О византијском ѿореклу фиѣуралних минијатиѣура Београдске Александриде*, Зограф 37 (2013) 169–192.
- Живковић Т., *Црквена оѣанизација* = Т. Живковић, *Црквена оѣанизација у срѣским земљама (рани средњи век)*, Београд 2004.
- Живковић Т., *Порѣреѣи* = Т. Живковић, *Порѣреѣи срѣских владара (IX–XII век)*, Београд 2006.
- Живојиновић, *Аделфайи* = М. Живојиновић, *Аделфайи у Византији и средњовековној Србији*, ЗРВИ 11 (1968) 241–270.
- Живојиновић, *Истѣорија Хиландара I* = М. Живојиновић, *Истѣорија Хиландара I*, Београд 1998.
- Живојиновић, *Кѣиѣиѣорска делатиносћ свѣтоѣа Саве* = М. Живојиновић, *Кѣиѣиѣорска делатиносћ свѣтоѣа Саве*, in: *Сава Немањѣи – свѣтїи Сава. Истѣорија и ѿредање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 15–26.
- Живојиновић, *Хиландарски и Еверѣѣиѣдски ѣиѣиѣ* = М. Живојиновић, *Хиландарски и Еверѣѣиѣдски ѣиѣиѣ – ѿодударносћи и разлике*, ЗРВИ 33 (1994) 82–102.
- Задуждине Косова* = *Задуждине Косова. Сѣоменици и знамења срѣској народа*, ed. А. Јевтић, Призрен–Београд 1987.
- Законик цара Душана (1960)* = *Законик цара Сѣефана Душана 1349 и 1354*, ed. Н. Радојчић, Београд 1960.
- Захаријева, Михайлович, *Кѣм характеристиката на едно балканско атѣлие* = М. Захаријева, М. Михайлович, *Кѣм характеристиката на едно балканско атѣлие от края на XV – началото на XVI век*, Проблеми на изкуството 4 (2013) 7–13.
- Зборник средњовековних ѣириличких ѿовѣља и ѣисама I* = *Зборник средњовековних ѣириличких ѿовѣља и ѣисама Србије, Босне и Дубровника, Књ. I*, 1186–1321, edd. В. Мошин, С. Ђирковић, Д. Синдик, Београд 2001.
- Зековић, Станојевић, *Конзервација* = З. Зековић, Д. Станојевић, *Конзервација и ѿрезентѣација живоѣиса у цркви Св. Саве Освѣеној у Будви*, Гласник ДКС 10 (1986) 64–68.

- Зиројевић, *Поседи фрушкогорских манастира* = О. Зиројевић, *Поседи фрушкогорских манастира*, Нови Сад 1992.
- Зиројевић, *Цркве и манастири* = О. Зиројевић, *Цркве и манастири на подручју Пећке патријаршије до 1683. године*, Београд 1984.
- Иванишевић, *Новчарство средњовековне Србије* = В. Иванишевић, *Новчарство средњовековне Србије*, Београд 2001.
- Ивановић, *Најниис младој краља Марка* = М. Ивановић, *Најниис младој краља Марка са цркве св. Недеље у Призрену*, Зограф 2 (1967) 20–21.
- Ивановић, *Црква Преображења у Будисавцима* = М. Ивановић, *Црква Преображења у Будисавцима*, СКМ 1 (1961) 113–144.
- Ивановић, Пајкић, Лазовић, *Три Лонџинове иконе* = М. Ивановић, П. Пајкић, Р. Лазовић, *Три Лонџинове иконе из Велике Хоче*, Гласник Музеја Косова и Метохије 3 (1958) 196–207.
- Ивић, Ђурић, Ђирковић, *Есфијменска икона* = П. Ивић, В. Ј. Ђурић, С. Ђирковић, *Есфијменска икона деснога Ђурђа*, Београд–Смедерево 1989.
- Ивић, *Историја Срба у Војводини* = А. Ивић, *Историја Срба у Војводини. Од најстаријих времена до оснивања Пољско-јоморичке границе (1703)*, Нови Сад 1929.
- Издавачи, шtamпари, преписивачи* = *Издавачи, шtamпари, преписивачи*, ed. Н. Р. Синдик, Цетиње 1996.
- Измаилова, *Армянская минијатура* = Т. А. Измаилова, *Армянская минијатура XI века*, Москва 1982.
- Илић, *Црква Богородице у Бисјерици* = Ј. Илић, *Црква Богородице у Бисјерици – Вољавац*, ЗМСЛУ 6 (1970) 203–219.
- Исаевич, *Українське книговидання* = Я. Исаевич, *Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми*, Львів 2002.
- Историја иконописа* = *Историја иконописа од VI до XX века: извори, традиције, савременост*, Подгорица 2007.
- Историја применене уметности код Срба I* = *Историја применене уметности код Срба I. Средњовековна Србија*, Београд 1977.
- Историја српске културе* = *Историја српске културе*, Горњи Милановац – Београд 1996.
- Јовчева, *Јужнославјанската литургијска книжнина* = М. Јовчева, *Јужнославјанската литургијска книжнина през XIII век*, ЗРВИ 46 (2009) 351–364.
- Јанковић, *Епископије и митрополије* = М. Јанковић, *Епископије и митрополије српске цркве у средњем веку*, Београд 1985.
- Јанковић, *Епископије Српске цркве* = М. Јанковић, *Епископије Српске цркве 1220. године*, in: *Сава Немањић – свети Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 73–83.
- Јанц, *Исламски елементи* = З. Јанц, *Исламски елементи у српској књижи*, ЗМПУ 5 (1959) 159–170.
- Јанц, *Кожни њез* = З. Јанц, *Кожни њез српске ћирилске књије*, Београд 1974.
- Јанц, *Преписивачка школа њоја Јована* = З. Јанц, *Преписивачка школа њоја Јована из Крајкова и њени одјаци у каснијем минијатурном сликарству*, ЗМПУ 15 (1971) 111–127.
- Јерковић, *Палеографска и језичка истраживања* = В. Јерковић, *Палеографска и језичка истраживања о Чајничком јеванђељу*, Нови Сад 1975.
- Јиречек, *Историја Срба* = К. Јиречек, *Историја Срба*, I–II, Београд 1952.
- Јовановић В., *Археолошка истраживања* = В. Јовановић, *Археолошка истраживања средњовековних њоменика и налазишта на Косову*, in: *Зборник Окружног њола о научном истраживању Косова*, Београд 1988, 17–66.
- Јовановић В. et al., *Ново Брдо* = В. Јовановић, С. Ђирковић, Е. Зечевић, В. Иванишевић, В. Радић, *Ново Брдо*, Београд 2004.
- Јовановић Т., *Књижевно дело патријарха Пајсеја* = Т. Јовановић, *Књижевно дело патријарха Пајсеја*, Београд 2001.
- Јовановић-Стипчевић, *Служба Акаџиској Стефана Дечанској* = Б. Јовановић-Стипчевић, *Служба Акаџиској Стефана Дечанској Лонџина Зографа*, АП 12 (1990) 93–127.
- Кадидевић, *Један век истражења националног њиља* = А. Кадидевић, *Један век истражења националног њиља у српској архивској историји (средина XIX – средина XX века)*, Београд 2007².
- Казанаки-Лаппа, *Наследије Византије* = М. Казанаки-Лаппа, *Наследије Византије. Колекција Музеја грчког института византијских и поствизантијских истраживања у Венецији*, Венеција–Москва 2009.
- Кајмаковић, *Георгије Митрофановић* = З. Кајмаковић, *Георгије Митрофановић*, Сарајево 1977.
- Кајмаковић, *Зидно сликарство у БиХ* = З. Кајмаковић, *Зидно сликарство у Босни и Херцеговини*, Сарајево 1971.
- Кајмаковић, *Козма-Јован* = З. Кајмаковић, *Козма-Јован*, ЗМСЛУ 13 (1977) 99–116.
- Кајмаковић, *Ушњаји старе српске графика* = З. Кајмаковић, *Ушњаји старе српске графика на живојис зографа Василија*, ЗМСЛУ 2 (1966) 233–242.
- Калић, *Десној Стефан и Византија* = Ј. Калић, *Десној Стефан и Византија*, ЗРВИ 43 (2006) 31–40.
- Калић, *Кнењња Марија* = Ј. Калић, *Кнењња Марија*, Зограф 17 (1986) 21–34.
- Калић, *Срби у њозном средњем веку* = Ј. Калић, *Срби у њозном средњем веку*, Београд 1994.
- Калић, *Српска држава и Охридска архиепископија* = Ј. Калић, *Српска држава и Охридска архиепископија у XII веку*, ЗРВИ 44–1 (2007) 197–208.
- Калић, *Црквене ириликe* = Ј. Калић, *Црквене ириликe у српским земљама до стварања архиепископије 1219. године*, in: *Сава Немањић – свети Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 27–53.
- Калић-Мијужковић, *Београд у средњем веку* = Ј. Калић-Мијужковић, *Београд у средњем веку*, Београд 1967.

- Кандић, Градац = О. Кандић, Градац. *Историја и архитектура манастира*, Београд 2005.
- Кандић, Поповић, Зарић, Манасић Милешева = О. Кандић, С. Поповић, Р. Зарић, Манасић Милешева, Београд 1995.
- Касапова, Марков манасићир = Е. Касапова, *Архитектура на цркви Св. Димитрија – Марков манасићир*, Скопје 2012.
- Касапова, Трескавец = Е. Касапова, *Архитектура на цркви Успенне на Богородица – Трескавец*, Скопје 2009.
- Катанић, Декоративна камена пластика = Н. Катанић, *Декоративна камена пластика моравске школе*, Београд 1988.
- Катић, Посјанац и прошлости манастира св. Петра Коришког = Р. В. Катић, *Посјанац и прошлости хиландарског манастира св. Петра Коришког*, ЗМСЛУ 18 (1982) 133–151.
- Кашанин, Српска књижевност у средњем веку = М. Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку*, Београд 1975.
- Кашанин, Српска уметност у Војводини = М. Кашанин, *Српска уметност у Војводини до Велике сеобе*, in: *Војводина I. Од најстаријих времена до Велике сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 441–454.
- Кемпфер, Прилој интеријеријацији „Пећког лешојиса” = Ф. Кемпфер, *Прилој интеријеријацији „Пећког лешојиса”*. Приказивање континуитетa и лешојимитетa владарства у старосрпској историографији, ПКЈИФ 36/1–2 (1970) 67–79.
- Кесић, Живојис цркве Арханђела Михаила у Борчу = С. Кесић, *Живојис цркве Арханђела Михаила у Борчу*, Саопштења 25 (1993) 71–94.
- Кисас, Српски синоници у Солуну = С. Кисас, *Српски средњовековни синоници у Солуну*, Зограф 11 (1980) 29–41.
- Кнежевић, Манасићири у нахији Брвеник = Б. Кнежевић, *Манасићири у нахији Брвеник по јурским јојисима из прве половине XVI века*, ЗМСЛУ 26 (1990) 255–270.
- Кнежевић, Плоча са двојезичним нађисом = Б. Кнежевић, *Плоча са двојезичним нађисом из 1218. године у Вишовници*, Саопштења 29 (1997) 47–50.
- Кнежевић, Црква у селу Рамаћи = Б. Кнежевић, *Црква у селу Рамаћи*, ЗМСЛУ 4 (1968) 121–166.
- Ковијанић, Стјепчевић, Културни живој сђароја Кођора = Р. Ковијанић, И. Стјепчевић, *Културни живој сђароја Кођора (XIV–XVII вијек)*, Цетиње 1957.
- Којић, Манасићир Жиђомислић = Љ. Којић, *Манасићир Жиђомислић*, Сарајево 1983.
- Коматина И., Црква и држава = И. Коматина, *Црква и држава у српским земљама од XI до XIII века*, Београд 2016.
- Коматина П., Византијска тиђула Консђанђина Бодина = П. Коматина, *Византијска тиђула Консђанђина Бодина*, ЗРВИ 48 (2011) 63–78.
- Консђанђин Филозоф = Консђанђин Филозоф и његов живој Сђефана Лазаревића десјођа српског, ed. В. Јагић, *Гласник СУД* 42 (1875) 223–328.
- Консђанђин Филозоф, Жиђије десјођа Сђефана = Консђанђин Филозоф, *Жиђије десјођа Сђефана Лазаревића*, ed. Г. Јовановић, Београд 1989.
- Константин Филозоф, Повесђ о словима, Жиђије десјођа Сђефана = Константин Филозоф, *Повесђ о словима, Жиђије десјођа Сђефана Лазаревића*, ed. Г. Јовановић, Београд 1989.
- Копривица, Црква Свеђог Павла у Кођору = Т. Копривица, *Црква Свеђог Павла у Кођору*, *Историјски записи* 74/1–2 (2001) 77–98.
- Кораћ, Архитекђ Свеђог Ахилија у Ариљу = В. Кораћ, *Између Зайада и Византије*. *Архитекђ Свеђог Ахилија у Ариљу*, Саопштења 29 (1997) 65–68.
- Кораћ, Архитекђура рашких храмова = В. Кораћ, *Архитекђура рашких храмова сађрађених у време првог српског архиепископа*, in: *Манасићир Жича. Зборник радова*, ed. Г. Суботић, Краљево 2000, 47–54.
- Кораћ, Грађиђельска школа Поморђа = В. Кораћ, *Грађиђельска школа Поморђа*, Београд 1965.
- Кораћ, Грачаница = В. Кораћ, *Грачаница. Просђор и облици*, in: idem, *Између Византије и Зайада. Одађране стиђуђе о архитекђури*, Београд 1987, 99–108.
- Кораћ, Извори моравске архитекђуре = В. Кораћ, *Извори моравске архитекђуре*, in: idem, *Између Византије и Зайада. Одађране стиђуђе о архитекђури*, Београд 1987, 131–144.
- Кораћ, Између Византије и Зайада = В. Кораћ, *Између Византије и Зайада. Одађране стиђуђе о архитекђури*, Београд 1987.
- Кораћ, Кађоличка уметност = В. Кораћ, *Кађоличка уметност на границама правослађа*, Зограф 19 (1988) 19–24.
- Кораћ, Марђинићи = В. Кораћ, *Марђинићи. Остиаци раносредњовековног града*, Београд 2001.
- Кораћ, О архитекђури = В. Кораћ, *О архитекђури јознађих храмова у време јокршиђавања Срба*, ЗРВИ 38 (1999–2000) 173–185.
- Кораћ, Остиаци св. Арханђела Михаила = В. Кораћ, *Остиаци манастира св. Арханђела Михаила на Превлаци*, *Старинар* 51 (2001) 135–170.
- Кораћ, Придворица = В. Кораћ, *Месђо Придворице у рашкој архитекђури*, *Рашка баштина* 1 (1975) 33–48.
- Кораћ, Прилој јознавању = В. Кораћ, *Прилој јознавању једнобродних цркава са кујолом на дубровачком јодручју*, ЗРВИ 44/1 (2007) 129–143.
- Кораћ, Рад једне скујине мајсђора грађиђельа = В. Кораћ, *Рад једне скујине мајсђора грађиђельа у Рашкој у XIII веку*, *Глас САНУ* 334 (1983) 21–35.
- Кораћ, Свеђи Арханђели = В. Кораћ, *Свеђи Арханђели, Душанов царски маузолеј*, *Глас САНУ* 384/10 (1998) 191–201.
- Кораћ, Свеђи Панђелејмон у Нишу = В. Кораћ, *Свеђи Панђелејмон у Нишу, задужбина Сђефана Немање*, in: *Сђефан Немања – свеђи Симеон Мироточиви. Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 163–171.

- Кораћ, Свети Сава и његова рашкој храма** = В. Кораћ, *Свети Сава и његова рашкој храма*, in: *Сава Немањин – свети Сава. Историја и предање*, ed. В. Ђурић, Београд 1979, 231–244.
- Кораћ, Сјоменици** = В. Кораћ, *Сјоменици монументалне српске архиепископуре XIV века у Повардарју*, Београд 2003.
- Кораћ, Сјара црква у Сланкамену** = В. Кораћ, *Сјара црква у Сланкамену и њено место у развоју српске архиепископуре касној средњег века*, ЗМСЛУ 6 (1970) 293–311.
- Кораћ, Сјугуница Хвосјанска** = В. Кораћ, *Сјугуница Хвосјанска*, Београд 1976.
- Кораћ, Црква краља Милутина** = В. Кораћ, *Црква краља Милутина*, in: *Манасџир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 145–152.
- Кораћ, Црква Св. Луке** = В. Кораћ, *Црква Св. Луке. Сџрукџура, облици, сџил*, in: *Црква Светиј Луке кроз вјекове. Зборник радова*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 63–69.
- Кораћ, Црква Св. Марије** = В. Кораћ, *Црква Св. Марије на Мљешу*, ЗФФ 7/1 (1963) 213–226.
- Кораћ, Ђурић, Цркве с џрислоњеним луковима** = В. Кораћ, В. Ј. Ђурић, *Цркве с џрислоњеним луковима у сјарој Херцеговини и дубровачко традицијелство, XVI–XVII век*, ЗФФ 8/2 (1964) 561–600.
- Кораћ, Шупут, Архиепископуре византијској светиа** = В. Кораћ, М. Шупут, *Архиепископуре византијској светиа*, Београд 1998.
- Кораћ Д., Светиа Гора** = Д. Кораћ, *Светиа Гора џод српском влашћу (1345–1371)*, ЗРВИ 31 (1992) 1–199.
- Корнаков, Полошки манасџир** = Д. Корнаков, *Полошки манасџир Светиј Гори*, Скопје 2006.
- Коруновски, Димитрова, Византијска Македонија** = С. Коруновски, Е. Димитрова, *Византијска Македонија: историја на уметносџ на Македонија од IX до XV век*, Скопје 2006.
- Костић М., Сликарски занай** = М. Костић, *Сликарски занай код Срба у 18. веку*, Гласник Историског друштва у Новом Саду 3 (1930) 39–49.
- Костић Д., Тајно џисање** = Д. Костић, *Тајно џисање у јужнословенским џирилоским сјоменицима*, Глас СКА 92 (1913) 1–62.
- Костюхина, Нововизантијскиј орнамент** = Л. М. Костюхина, *Нововизантијскиј орнамент*, in: *Древнерусское искусство, Рукописная книга II*, edd. В. Н. Лазарев, О. И. Подобедова, С. О. Шмидт, Москва 1974, 265–295.
- Коцић, Оријентализација маџеријалне кулџуре** = М. Коцић, *Оријентализација маџеријалне кулџуре на Балкану, Османски џериод XV–XIX век*, Београд 2010.
- Красносельцев, «Толковая служба»** = Н. Ф. Красносельцев, *«Толковая служба» и другие сочинения, относящиеся к объяснению богослужения в Древней Руси до XVIII века (библиографический обзор)*, Православный собеседник 2 (1878) 3–43.
- Кривокапић, Иконе и иконосџаси у цркви Светиј Луке у Коџору** = М. Кривокапић, *Историја икона и иконосџаса у цркви Светиј Луке у Коџору*, in: *Црква Светиј Луке кроз вјекове*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 207–219.
- Крсмановић, Актџ џроџа Герасима** = Б. Крсмановић, *Актџ џроџа Герасима о усџујању Хиландара Срџима*, in: *ПЕРИБОЛОС. Зборник у часџ Мирјане Живоџиновић I*, edd. Д. Џелебџић, Б. Миљковић, Београд 2015, 101–112.
- Крсмановић, Оснивање словенских манасџира** = Б. Крсмановић, *Оснивање словенских манасџира на Светиј Гори Аџонској – сличносџи и разлике*, in: *Осма казивања о Светиј Гори*, edd. А. Фотић, З. Ракић, Београд 2013, 51–75.
- Крсмановић, Радошевић, Леџендарне џенеалоџије** = Б. Крсмановић, Н. Радошевић, *Леџендарне џенеалоџије византијских царева и њихових џородица*, ЗРВИ 41 (2004) 71–98.
- Кукијарис, Предсџаве џроџара** = С. Кукијарис, *Предсџаве џроџара у џосџвизантијском сликарсџву*, ЗМСЛУ 32–33 (2003) 159–170.
- Кулић, Манасџир Раковац** = Б. Кулић, *Манасџир Раковац*, Београд – Нови Сад 1999.
- Кулић, Срећков, Манасџири Фрушке Горе** = Б. Кулић, Н. Срећков, *Манасџири Фрушке Горе*, Нови Сад 1994².
- Кульбакин, Хиландарские листки** = С. М. Кульбакин, *Памятники старославянского языка, Том I, Выпуск I: Хиландарские листки. Отрывок кирилловской письменности XI-го века*, Санкт-Петербург 1900.
- Кучековић, Лоза српских владара и архиепископуре** = А. Кучековић, *Лоза српских владара и архиепископуре у цркви манасџира Ораховице у Славонији*, ЗНМ 18/2 (2007) 95–116.
- Кучековић, Манасџир Ораховица** = А. Кучековић, *Манасџир Ораховица у Славонији*, Загреб 2007.
- Лавровъ, Палеографическое обозрение** = П. А. Лавровъ, *Палеографическое обозрение кирилловского письма*, in: *Энциклопедия славянской филологии IV-1*, ed. И. В. Ягич, Петроградъ 1914.
- Лазић, Збирка сџарих шџамџаних књџиа** = М. Лазић, *Збирка сџарих шџамџаних књџиа Народне дџблиоџеке Срџије: обнова и развој након 1941. џодине*, АП 37 (2015) 157–216.
- Лазић, Издања цџињске шџамџарије** = М. Лазић, *Издања цџињске шџамџарије: између џтрадиције и иновације, функције и форме*, in: *Између џтрадиције и иновације: 520 џодина од џрве џирилске књџе шџамџане на српскословенском језику. Каџало џ изложбе*, Београд 2014, 25–37.
- Лазић, Између џаџриоџизма, џобожносџи и џрџовине** = М. Лазић, *Између џаџриоџизма, џобожносџи и џрџовине: моџиви издавачке делатносџи Божидара Вуковића*, АП 35 (2013) 49–101.
- Лалошевић, Црква св. Николе Морнара** = И. Лалошевић, *Црква св. Николе Морнара у Коџору*, Гласник Поморског музеја у Котору 33–34 (1985–1986) 91–97.
- Лексикон српскословенској шџамџарсџва** = *Лексикон српскословенској шџамџарсџва* (М. Пешикан), in: *Пеџ векова српској шџамџарсџва (1494–1994). Раздобље српскословенске*

- шћамје: XV–XVII в.*, edd. М. Пешикан, К. Мано-Зиси, М. Ковачевић, Београд – Нови Сад 1994, 71–218.
- Леонид, архимандрит, *Словено-српска књижница* = Леонид, архимандрит, *Словено-српска књижница на св. Гори Аџионској у манасџиру Хиландару и св. Павлу*, ГСУД 44 (1877) 231–304.
- Лома, Рани слојеви хришћанских ѿојонима = А. Лома, *Рани слојеви хришћанских ѿојонима на старосрпском ѿлу*, Ономатолошки прилози 11 (1990) 1–18.
- Лома, Суѿелица = А. Лома, *Суѿелица – Тојономастѿички ѿраови лажинској хришћанстѿва у унуѿрашњосѿи ѿреднемањѿке Срдије*, ИГ 1–2 (1987) 7–28.
- Луковић, Заједничка ѿраница обласѿи Косача и обласѿи Бранковића = М. Луковић, *Заједничка ѿраница обласѿи Косача и обласѿи Бранковића јужно од реке Таре*, *Balkanica* 35 (2004) 91–158.
- Љеѿојис ѿоја Дукљанина = Љеѿојис ѿоја Дукљанина, ed. С. Мијушковић, Београд 1988.
- Љубинковић М., *Бојени дрворез* = М. Љубинковић, *Бојени дрворез у књиама шћамјарије Божидара Вуковића*, ЗМПУ 11 (1967) 25–29.
- Љубинковић М., *Црква Свеѿе Недеље* = М. Љубинковић, *Црква Свеѿе Недеље над клисуром Треске и ѿроблем ѿнеој даѿовања*, ЗСК 2 (1952) 95–106.
- Љубинковић Р., *Исѿосница Пеѿра Коришкој* = Р. Љубинковић, *Исѿосница Пеѿра Коришкој, исѿорија и живојис*, Старинар, н. с., 7–8 (1958) 93–112.
- Мавродинова, *Земенска црква* = Л. Мавродинова, *Земенска црква*, Софија 1980.
- Магловски, *Белошева ојаѿија* = Ј. Магловски, *Белошева ојаѿија архиђакона Сѿефана – рефуѿијум Домбо и Баносѿор*, in: *Визанѿијски светѿ на Балкану I*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 77–95.
- Магловски, *Врзино коло* = Ј. Магловски, *Врзино коло – моѿив сѿуденичке ѿласѿике. Од меѿафоре ка моделу*, ЗРВИ 37 (1998) 55–74.
- Магловски, *Дечанска скулѿиура* = Ј. Магловски, *Дечанска скулѿиура – ѿројрам и смисао*, in: *Дечани и визанѿијска умејносѿи средином XIV века*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1989, 193–223.
- Магловски, *Омча и сѿона* = Ј. Магловски, *Омча и сѿона. Ка сѿрукѿури моравских ѿрејлеѿа*, ЗРВИ 43 (2006) 255–280.
- Магловски, *Симболика кринова* = Ј. Магловски, *Симболика кринова на ѿробу монахиње Јефимије*, Саопштења 26 (1994) 151–156.
- Мадас, Гајић, *Надѿробне ѿлоче и ѿробови кѿишѿора* = Д. Мадас, А. Гајић, *Надѿробне ѿлоче и ѿробови кѿишѿора цркве Бојородице Пречисѿе у комплексу Ждрела у Горњачкој Клисурси*, Саопштења 15 (1983) 221–242.
- Максимовић Ј., *Визанѿијски и оријенѿални елеменѿи* = Ј. Максимовић, *Визанѿијски и оријенѿални елеменѿи у деко-рацији моравске школе*, ЗФФ 8/1 (1964) 375–383.
- Максимовић Ј., *Илуминација деоѿрадској ѿаримејника* = Ј. Максимовић, *Илуминација деоѿрадској ѿаримејника*, ЗМСЛУ 16 (1980) 1–12.
- Максимовић Ј., *Илусѿирације Млеѿачкој зборника* = Ј. Максимовић, *Илусѿирације Млеѿачкој зборника и ѿроблем мини-јаѿиура у средњовековној Босни*, ИГ 1–2 (1958) 117–130.
- Максимовић Ј., *Коѿорски цибориј* = Ј. Максимовић, *Коѿорски цибориј из XIV века и камена ѿласѿика суседних обла-сѿи*, Београд 1961.
- Максимовић Ј., *Моравска скулѿиура* = Ј. Максимовић, *Мо-равска скулѿиура*, in: *Моравска школа и ѿнеој доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 181–190.
- Максимовић Ј., *Скулѿиура* = Ј. Максимовић, *Скулѿиура*, in: М. Кашанин et al., *Манасѿир Сѿуденица*, Београд 1986, 97–133.
- Максимовић Ј., *Сликарсѿво минијаѿиура* = Ј. Максимовић, *Сликарсѿво минијаѿиура у средњовековној Босни*, ЗРВИ 17 (1976) 175–188.
- Максимовић Ј., *Српска средњовековна скулѿиура* = Ј. Максимовић, *Српска средњовековна скулѿиура*, Нови Сад 1971.
- Максимовић Ј., *Српске средњовековне минијаѿиуре* = Ј. Максимовић, *Српске средњовековне минијаѿиуре*, Београд 1983.
- Максимовић Ј., *Сѿудије о Мирослављевој јеванђељу III* = Ј. Максимовић, *Сѿудије о Мирослављевој јеванђељу III. Ли-кови јеванђелисѿа у Мирослављевој јеванђељу*, ЗМСЛУ 8 (1972) 39–50.
- Максимовић Ј., *Умејносѿи у доба Босанске средњовековне државе* = Ј. Максимовић, *Умејносѿи у доба Босанске сред-њовековне државе*, Зборник за историју БиХ 2 (1997) 35–72.
- Максимовић Љ., *Визанѿија као изазов* = Љ. Максимовић, *Визанѿија као изазов*, Глас САНУ 414, Одељење историјских наука, књ. 15 (2010) 145–160.
- Максимовић Љ., *Визанѿијска владарска идеолоѿија* = Љ. Максимовић, *Визанѿијска владарска идеолоѿија и меѿоде владавине у случају Срдије. Прилој разумевању визанѿијској Комонвелѿа*, in: idem, *Визанѿијски светѿ и Срди*, Београд 2008, 159–177.
- Максимовић Љ., *Владарска идеолоѿија* = Љ. Максимовић, *Владарска идеолоѿија у српској држави и ѿодизање Сѿудени-це*, in: idem, *Визанѿијски светѿ и Срди*, Београд 2008, 113–131.
- Максимовић Љ., *Грци и Романија* = Љ. Максимовић, *Грци и Романија у српској владарској ѿишѿули*, ЗРВИ 12 (1970) 61–78 (= idem, *Визанѿијски светѿ и Срди*, Београд 2008, 95–111).
- Максимовић Љ., *Македонија* = Љ. Максимовић, *Македонија у ѿолиѿици средњовековне Срдије*, Глас САНУ 404, Одељење историјских наука, књ. 13 (2006) 29–50.
- Максимовић Љ., *О ѿодини ѿреноса Немањиних мошѿију* = Љ. Максимовић, *О ѿодини ѿреноса Немањиних мошѿију у Срдију*, ЗРВИ 24–25 (1986) 437–442.
- Максимовић Љ., *Покршѿавање Срба и Хрваѿа* = Љ. Мак-симовић, *Покршѿавање Срба и Хрваѿа*, ЗРВИ 35 (1996) 155–174.

- Максимовић Љ., *Србија и методи ујављања Царством* = Љ. Максимовић, *Србија и методи ујављања Царством у XII веку*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 55–64.
- Максимовић Љ., *Српска царска шtamпa* = Љ. Максимовић, *Српска царска шtamпa*, Глас САНУ 384, Одељење историјских наука, књ. 10 (1998) 173–196 (= idem, *Византијски свети и Срби*, Београд 2008, 133–149).
- Максимовић Љ., *Хиландар* = Љ. Максимовић, *Хиландар и српска владарска идеологија*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни животи, књижевности, уметности и архитектура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 9–16.
- Максимовић Љ., *Царство Стефана Душана* = Љ. Максимовић, *Царство Стефана Душана: џенеза и карактер*, in: idem, *Византијски свети и Срби*, Београд 2008, 191–206.
- Манастир Хиландар* = *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998.
- Мандић, *Откривање и конзервација* = С. Мандић, *Откривање и конзервација фресака у Свуденици*, Саопштења 1 (1956) 39–41.
- Мандић, *Розетиа на Ресави* = С. Мандић, *Розетиа на Ресави. Плетеније словеса о Раваници и Манасији*, Крушевац 1986.
- Мано-Зиси, *Анајности Јован* = К. Мано-Зиси, *Анајности Јован, хиландарски писар друге џоловине XIV века*, in: *Проучавање средњовековних јужнословенских рукописа*, ed. П. Ивић, Београд 1995, 231–243.
- Мано-Зиси, *Графика џоражданских књига* = К. Мано-Зиси, *Графика џоражданских књига*, in: *Ђоражданска шtamпарија 1519–1523*, Београд – Источно Сарајево 2008, 287–308.
- Мано-Зиси, *Зборници за џушнике* = К. Мано-Зиси, *Зборници за џушнике Божидара Вуковића у свейлу сачуваних џримерака*, in: *Шtamпарска и књижевна дјелатности Божидара Вуковића Подјоричанина*, ed. Ј. М. Миловић, Титоград 1986, 151–171.
- Мано-Зиси, *Један џиј византијске орнаментике* = К. Мано-Зиси, *Један џиј византијске орнаментике у српским рукописима 14. века*, Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски” – Център за славяно-византијски проучавања „Иван Дуйчев” 96/15 (2006) 353–360.
- Мано-Зиси, *Перјаментни одломак* = К. Мано-Зиси, *Перјаментни одломак Зборника за џушнике Вићенца Вуковића из 1560. џодине*, in: *Црнојевића шtamпарија и старо шtamпарство*, ed. Ј. М. Миловић, Подгорица 1994, 57–66.
- Мано-Зиси, *Писар монах Јаков* = К. Мано-Зиси, *Писар монах Јаков и џејови сарадници у хиландарском скрийторијуму (џрећа четвртина XIV века)*, ХЗ 11 (2004) 227–246.
- Мано-Зиси, *Први шtamпани српски дуквар* = К. Мано-Зиси, *Први шtamпани српски дуквар из 1597. џодине*, in: *Буквари и дукварска настјава код Срба*, ed. Б. Јордановић, Београд 2010, 13–25.
- Мано-Зиси, *Рукописне књиге* = К. Мано-Зиси, *Рукописне књиге цркве Св. Николе у Засујуу*, in: *Скрийторији и манастирске библиотеке у Црној Гори*, Цетиње 1989, 181–202.
- Мано-Зиси, *Хиландарски писари* = К. Мано-Зиси, *Хиландарски писари књига из времена српској царства*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни животи, књижевности, уметности и архитектура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 387–397.
- Маринковић, *Јужнословенски роман о Троји* = Р. Маринковић, *Јужнословенски роман о Троји*, *Анали Филолошког факултета* 1 (1961) 9–66.
- Маринковић, *Александрида* = Р. Маринковић, *Српска Александрида. Историја основној џексиа*, Београд 1969.
- Марјановић-Вујовић, *Крстови од VI до XII века* = Г. Марјановић-Вујовић, *Крстови од VI до XII века из збирке Народной музеја*, Београд 1987.
- Марјановић-Душанић, *Rex itago Dei* = С. Марјановић-Душанић, *Rex itago Dei: о српској џреради Ајајишовой владарској ојдегала*, in: *Трећа јујословенска конференција византиолога*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 135–148.
- Марјановић-Душанић, *Владарска идеологија* = С. Марјановић-Душанић, *Владарска идеологија Немањина. Дијломаџичка студија*, Београд 1997.
- Марјановић-Душанић, *Владарске инсијније* = С. Марјановић-Душанић, *Владарске инсијније и државна симболика у Србији од XIII до XV века*, Београд 1994.
- Марјановић-Душанић, *Владарски знаци Стефана Немање* = С. Марјановић-Душанић, *Владарски знаци Стефана Немање*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и предање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 80–84.
- Марјановић-Душанић, *Династија и светости* = С. Марјановић-Душанић, *Династија и светости у доба џородице Лазаревић: стјари узори и нови модели*, ЗРВИ 43 (2006) 77–95.
- Марјановић-Душанић, *Елементи царској џројрама* = С. Марјановић-Душанић, *Елементи царској џројрама у Душановој џовели уз Законик*, ПКЈИФ 65–66 (1999–2000) 3–20.
- Марјановић-Душанић, *Краљево џело у српској хајојрафији* = С. Марјановић-Душанић, *Краљево џело у српској хајојрафији и настјанак концепџиа нејобедивој јунака*, ЗРВИ 50/2 (2013) 693–704.
- Марјановић-Душанић, *Молиџве светијх Симеона и Саве* = С. Марјановић-Душанић, *Молиџве светијх Симеона и Саве у владарском џројраму краља Милуштина*, ЗРВИ 41 (2004) 235–250.
- Марјановић-Душанић, *Нови Констјанџин* = С. Марјановић-Душанић, *Нови Констјанџин у српској џисаној џрадицији средњеј века*, in: *Констјанџин Велики у византијској и српској џрадицији*, ed. Љ. Максимовић, Београд 2014, 81–98.
- Марјановић-Душанић, *О џишану аујенџичности* = С. Марјановић-Душанић, *О џишану аујенџичности џовели мрчкој комјлекса*, ССА 3 (2004) 153–168.

- Марјановић-Душанић, *Свети краљ* = С. Марјановић-Душанић, *Свети краљ. Култ Стефана Дечанског*, Београд 2007.
- Марјановић-Душанић, *Свод српских светих* = С. Марјановић-Душанић, *Свод српских светих у време краља Милутина: династички култови*, in: *Манастир Студеница, 700 година Краљеве цркве* (in press).
- Марковић В., *Православно монаштво и манастири* = В. Марковић, *Православно монаштво и манастири у средњовековној Србији*, Сремски Карловци 1920 (2002²).
- Марковић М., *Култ и иконографија светіој Евстајији Солунској* = М. Марковић, *Култ и иконографија светіој Евстајији Солунској у средњем веку*, Ниш и Византија 8 (2010) 283–294.
- Марковић М., *О ктиторском најпису* = М. Марковић, *О ктиторском најпису кнеза Мирослава у цркви Светіој Петра на Лиму*, Зограф 36 (2012) 21–46.
- Марковић М., *О иконографији светих райника* = М. Марковић, *О иконографији светих райника у источнохришћанској уметности и о представама ових светих у Дечанима*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 567–630.
- Марковић М., *О ктиторском најпису кнеза Мирослава* = М. Марковић, *О ктиторском најпису кнеза Мирослава у цркви Светіој Петра на Лиму*, Зограф 36 (2012) 21–40.
- Марковић М., *О најстаријим иконама из Марковој манастира (I)* = М. Марковић, *Зајажња о најстаријим иконама из Марковој манастира (I), Пишање ктиторства царице Јелене Драгаш и најпис на шпиту светіој Димитрији*, Зограф 37 (2013) 147–167.
- Марковић М., *О представама светіој Саве Српској* = М. Марковић, *О представама светіој Саве Српској у Вайоједу, с посебним освртом на фреску у параклису Светіој Димитрији*, in: *ПЕРИВОЛОС. Зборник у часті Мирјане Живојиновић II*, edd. Б. Миљковић, Д. Целебдић, Београд 2015, 397–408.
- Марковић М., *Појединачне фигури* = М. Марковић, *Појединачне фигури светих у наосу и параклисима*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 243–263.
- Марковић М., *Прво путовање светіој Саве* = М. Марковић, *Прво путовање светіој Саве у Палестину и његов значај за српску средњовековну уметност*, Београд 2009.
- Марковић М., *Прводийни живопис* = М. Марковић, *Прводийни живопис главне манастирске цркве*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 228–236.
- Марковић М., *Прилој проучавању ушцаја канона Велике судбије* = М. Марковић, *Прилој проучавању ушцаја канона Велике судбије на иконографију средњовековној сликарству*, ЗРВИ 37 (1998) 167–179.
- Марковић М., *Прилози за историју Светіој Никитије* = М. Марковић, *Прилози за историју Светіој Никитије код скопља. Оснивање манастира – Милутинова обнова – хиландарски мейох*, ХЗ 11 (2004) 63–132.
- Марковић М., *Свети Никита* = М. Марковић, *Свети Никита код Скопља. Задужбина краља Милутина*, Београд 2015.
- Марковић М., *Свети райници из Ресаве* = М. Марковић, *Свети райници из Ресаве. Иконографска анализа*, in: *Манастир Ресави. Историја и уметности*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 191–217.
- Марковић, Хостетер, *Прилој хронологији* = М. Марковић, В. Т. Хостетер, *Прилој хронологији грађе и осликавања хиландарској кайоликона*, ХЗ 10 (1998) 201–220.
- Марковић О., *Остаји манастира Петра Коришкој* = О. Марковић, *Остаји манастира Петра Коришкој*, СКМ 4–5 (1968–1971) 409–420.
- Марковић О., *Прилој проучавању архиепископуре* = О. Марковић, *Прилој проучавању архиепископуре манастира Сојоћани*, Саопштења 8 (1969) 93–99.
- Матић В., *Архиепископуре фрушкојорских манастира* = В. Матић, *Архиепископуре фрушкојорских манастира. Касносредњовековне црквене грађевине*, Нови Сад 1984.
- Матић В., *Српски Ковин* = В. Матић, *Српски Ковин љавославни манастир*, Нови Сад 2009.
- Матић В., *Црква Светіој Луке у Куиноу* = В. Матић, *Црква Светіој Луке у Куиноу*, Грађа за проучавање споменика културе Војводине 10 (1981) 41–48.
- Матић М., *О иконама из Драјчића* = М. Матић, *О иконама из Драјчића*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 97–114.
- Матић С., *Опис рукописа* = С. Матић, *Опис рукописа Народне библиотеке*, Београд 1952.
- Мацан, *Охридски икони* = Ј. Мацан, *Охридски икони*, Културно наследство 1 (1959) 61–84.
- Машнић, *Црква Ваведња у Поречком Здуњу* = М. Машнић, *Прелиминарна сазнања о сеоској цркви Ваведње Бојородичино у Поречком Здуњу – о једном неизомном средњовековном споменику*, Ниш и Византија 1 (2003) 249–261.
- Медаковић, *Графика српских шамјаних књија* = Д. Медаковић, *Графика српских шамјаних књија XV–XVII века*, Београд 1958.
- Медаковић, *Дунавски пушеви српске културе* = Д. Медаковић, *Дунавски пушеви српске културе XVIII века*, in: *idem*, *Пушеви српској барока*, Београд 1971, 35–47.
- Медаковић, *Манастир Савина* = Д. Медаковић, *Манастир Савина. Велика црква, ризница, рукописи*, Београд 1978.
- Медаковић, *Национална историја Срба* = Д. Медаковић, *Национална историја Срба у светлости црквене историје новије доба*, in: *idem*, *Пушеви српској барока*, Београд 1971, 71–84.
- Медаковић, *О српској уметности* = Д. Медаковић, *О српској уметности у областима Сјаре Славоније и Хрвајске*, in: *idem*, *Пушеви српској барока*, Београд 1971, 227–245.
- Медаковић, *Ризница манастира Милешеве* = Д. Медаковић, *Ризница манастира Милешеве. Прилој реконструкцији*, in: *Милешева у историји српској народа*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1987, 221–230.

- Медаковић, *Српска уметности у XVIII веку* = Д. Медаковић, *Српска уметности у XVIII веку*, Београд 1986.
- Медаковић, *Српски ирејород* = Д. Медаковић, *Српски ирејород у 18. веку и средњовековна баштина*, in: idem, *Доба барока*, Београд 1988, 93–106.
- Мијовић, *О иконама* = П. Мијовић, *О иконама с иорирейи-ма Томе Прељубовића и Марије Палеологове*, ЗМСЛУ 2 (1966) 185–194.
- Милановић, *Јеванђељске сцене* = В. Милановић, *Јеванђељске сцене у ирирайи милешевске цркве. Прилој реконструкцији и тумачењу ирводийној ироирама*, Зограф 37 (2013) 107–132.
- Милановић, *Кулиј и иконоирафија свейој Луке* = В. Милановић, *Кулиј и иконоирафија свейој Луке у иравослављу до средине века*, in: *Црква Свейој Луке кроз вјекове*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 73–105.
- Милин, *О српском калуђеру Никодиму* = Ж. Милин, *О српском калуђеру Никодиму и о његовом рукописном четворојеванђељу ирејисаном 1404–1405. у манастиру Водица у румунској земљи, Темишварски зборник 3 (2002) 151–155.*
- Миловић, *Двије-ири ријечи о зашійијним знаковима* = Ј. М. Миловић, *Двије-ири ријечи о зашійијним знаковима на нашим сйарим књијама*, in: *Црнојевића шйамйарија и сйаро шйамйарсйиво*, ed. Ј. М. Миловић, Подгорица 1994, 123–126.
- Милошевић, *Уметности у средњовековној Србији* = Д. Милошевић, *Уметности у средњовековној Србији од XII до XVII века*, Београд 1980.
- Милошевић, *Фреске у кошорској кайедрали* = М. Милошевић, *Фреске у кошорској кайедрали*, Зограф 1 (1966) 34.
- Милошевић, *Ђурић, Црква Св. Прокојија* = Г. Милошевић, С. Ђурић, *Црква Св. Прокојија у Прокуљу – резултатии истраживачких радова у 1987. иодини*, Старинар 38 (1987) 83–109.
- Милтојевић, *Српска исиорироирафија о унијаћењу Срба* = М. Милтојевић, *Српска исиорироирафија о унијаћењу Срба у сегдамнасйом веку*, in: *Исиорироирафија и савремено друшйиво*, ed. Б. Димитријевић, Ниш 2014, 220–230.
- Миљковић, *Жишйија свейој Саве* = Б. Миљковић, *Жишйија свейој Саве као извори за исиорију средњовековне уметности*, Београд 2008.
- Миљковић, *Немањићи и Свейи Никола у Барију* = Б. Миљковић, *Немањићи и Свейи Никола у Барију*, ЗРВИ 44/1 (2007) 275–294.
- Миљковић, *Сликарсйиво зайдној улаза* = Б. Миљковић, *Сликарсйиво зайдној улаза у манастир Сйуденицу из 1208/9. иодине*, in: *Трећа јујословенска конференција визанйолога*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 183–187.
- Миљковић, *Хиландарска икона* = Б. Миљковић, *Хиландарска икона српској цара Сйефана*, ЗРВИ 43 (2006) 328–330.
- Миљковић, *Хиландарски иумански шйай* = Б. Миљковић, *Хиландарски иумански шйай*, in: ПЕРИВОЛОС. Зборник у частй Мирјане Живојиновић I, edd. Б. Миљковић, Д. Целебцић, Београд 2015, 127–137.
- Миљковић, *Хиландарски Часни крсй* = Б. Миљковић, *Хиландарски Часни крсй и сйара манастирска сйаврошјека*, ЗРВИ 38 (1999–2000) 287–297.
- Миљковић-Бојанић, *Крај владавине Косача* = Е. Миљковић-Бојанић, *Крај владавине Косача и ирве иодине османске властии у Херцејовини*, in: *Српска ироза данас. Косаче – оснивачи Херцејовине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 291–307.
- Миљковић-Пепек, *Прилој ироучавању цркве Св. Николе* = П. Миљковић-Пепек, *Прилој ироучавању цркве Св. Николе у Тишвом Велесу*, ЗМСЛУ 15 (1979) 265–276.
- Минчев, *Свейојорскйи ирејис* = Г. Минчев, *Свейојорскйи ирејис на Черковнојо сказание*, in: *Święta Góra Athos w kulturze Europy, Europa w kulturze Athosu*, ed. M. Kuczyńskiej, Gniezno 2009, 52–56.
- Мирковић, *Деизис* = Л. Мирковић, *Деизис крушедолској иконосйаса*, Старинар, н. с., 3–4 (1952–1953) 93–106.
- Мирковић, *Руденица* = Л. Мирковић, *Руденица*, ПКЈИФ 11 (1931) 83–112.
- Мирковић, *Рукописни ишйишци* = Л. Мирковић, *Рукописни ишйишци српскословенске рецензије*, Богословље 4/1–2 (1960) 3–15.
- Мирковић, *Сйарине* = Л. Мирковић, *Сйарине фрушкојорских манастира*, Београд 1931.
- Мирковић, *Црква у сйаром Сланкамену* = Л. Мирковић, *Црква у сйаром Сланкамену*, Зборник Матице српске за друштвене науке 11 (1955) 117–136.
- Мирковић, *Црквени уметнички вез* = Л. Мирковић, *Црквени уметнички вез*, Београд 1940.
- Мирковић, *Шйа значи мраморни сйуб?* = Л. Мирковић, *Шйа значи мраморни сйуб иодишуй на месйу Косовске бишјеке и шйа каже нашйис на овом сйубу?*, in: idem, *Иконоирафске сйудије*, Нови Сад 1974, 297–315.
- Митровић, *Почеци српске лишурйиске итрадиције* = М. Митровић, *Почеци српске лишурйиске итрадиције*, Видослов 46 (2009) 121–134.
- Михаиловић, *Ковачевић, Нова Павлица* = М. Михаиловић, М. Ковачевић, *Нова Павлица*, Београд 1989.
- Михаиловић, *Црква Свейој Пешра* = Р. Михаиловић, *Црква свейој Пешра код Новој Пазара*, Новопазарски зборник 10 (1986) 67–100.
- Михаљчић, *Владарске ишйишле* = Р. Михаљчић, *Владарске ишйишле обласних иосйодара: ирилој владарској идеолојији у сйаријој српској ирошлосйи*, Београд 2001.
- Михаљчић, *Лазар Хребельановић* = Р. Михаљчић, *Лазар Хребельановић. Исиорија, кулиј, иредање*, Београд 1989².
- Михаљчић, *Крај Српској царсйива* = Р. Михаљчић, *Крај Српској царсйива*, Београд 1989².

- Мишић, Косаче = С. Мишић, *Косаче – јосјода Хумска*, in: *Српска проза данас. Косаче – оснивачи Херцеговине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 342–350.
- Мишић, *Хумска земља* = С. Мишић, *Хумска земља у средњем веку*, Београд 1996.
- Мишић, Суботин–Голубовић, *Светлоарханђеловска хрисовуља* = С. Мишић, Т. Суботин–Голубовић, *Светлоарханђеловска хрисовуља*, Београд 2003.
- Младеновић, *Повеље и писма десјоџа Стефана* = А. Младеновић, *Повеље и писма десјоџа Стефана Лазаревића*, Београд 2007.
- Младеновић, *Повеље кнеза Лазара* = А. Младеновић, *Повеље кнеза Лазара*, Београд 2003.
- Мојсовска, *Св. Никола Чудотворец* = Л. Мојсовска, *Црква Св. Никола Чудотворец*, Охрид 2009.
- Моле, *Минијатуре* = В. Моле, *Минијатуре једној српској рукописи из јод. 1649. са Шестодневом бр. ексарха Јоана и Топографијом Козме Индиќојлова*, Споменик СКА 44 (1922) 40–87.
- Момировић, *Манастир Грјетије* = П. Момировић, *Манастир Грјетије*, Нови Сад 1969.
- Момировић, *Силоаново четворорјеванђеље* = П. Момировић, *Силоаново рукописно четворорјеванђеље*, Рашка баштина 2 (1980) 99–108.
- Монахиња Јефимија* = *Монахиња Јефимија*, *Књижевни радови*, ed. Ђ. Трифуновић, Крушевац 1983.
- Моршакова, *Десница святого царя Константина* = Е. А. Моршакова, *Ковчег для десницы святого царя Константина*, in: *Христианские реликвии в московском Кремле*, ed. А. М. Лидов, Москва 2000, 126–128.
- Мошин, *Орнаментика* = В. Мошин, *Орнаментика неовизантијској и балканској стили*, *Годишњак Балканолошког института* 1 (1957) 295–351.
- Мошин, *Крст царице Јелене* = В. Мошин, *Крст царице Јелене, кћери кнеза Драгаша*, *Уметнички преглед* 1 (1937–1938) 136–137.
- Мошин, *Ђирилски рукописи* = В. Мошин, *Ђирилски рукописи у Повијесном музеју Хрватске. Койићарева збирка и Цојсов ћирилски одломак у Љубљани*, Београд 1971.
- Мошин, *Пурковић, Хиландарски ијумани* = В. А. Мошин, М. А. Пурковић, *Хиландарски ијумани средњеј века*, Београд 1999².
- Мрђеновић, Топаловић, Радосављевић, *Мирослављево јеванђеље* = Д. Мрђеновић, В. Топаловић, В. Радосављевић, *Мирослављево јеванђеље. Историјат и коментари*, Београд 2002.
- Невострујев, *Три молишве* = К. Невострујев, *Три молишве*, ГСУД 22 (1867) 360–370.
- Недељковић, *Судбина несталих средњовековних рукописа* = Ј. Недељковић, *Судбина несталих средњовековних рукописа Народне библиотеке у Београду јосле Првој светској рати*, in: *Пути књија 1914/1915–2015: судбина српских средњовековних рукописа Народне библиотеке несталих у Великом рату. Каталој изложбе*, Београд 2015.
- Недомачки, *Манастир арханђела* = В. Недомачки, *Манастир арханђела Михаила и Гаврила у Јерусалиму – задужбина краља Милутина*, ЗЛУМС 16 (1980) 25–69.
- Недомачки, *О српским рукописима* = В. Недомачки, *О српским рукописима у библиотеци Грчке православној патријаршије у Јерусалиму*, АП 2 (1980) 71–98.
- Немировски, *Почеци шћамјарства у Црној Гори* = Е. Љ. Немировски, *Почеци шћамјарства у Црној Гори (1492–1496)*, Цетиње 1996.
- Немировски, *Прва и друја шћамјарија* = Е. Љ. Немировски, *Прва и друја шћамјарија манастира Милешеве*, *Милешевски записи* 2 (1997) 123–175.
- Немировски, *Шћамјарија манастира Рујно* = Е. Љ. Немировски, *Шћамјарија манастира Рујно*, *Библиографски вјесник* 24/2–3 (1995) 165–179.
- Немировский, *К истории открытия* = Е. Немировский, *К истории открытия и первичного изучения глаголического Маринского четвероевангелия*, *Slovo* 47–49 (1997–1999) 33–56.
- Ненадовић, *Бојородица Љевишка* = С. М. Ненадовић, *Бојородица Љевишка. Њен јосјанак и њено место у архиепископији Милутиновој времена*, Београд 1963.
- Ненадовић, *Душанова задужбина* = С. Ненадовић, *Душанова задужбина манастира Светих Арханђела код Призрена*, Београд 1967.
- Нешковић, *Ђурђеви Сћујови* = Ј. Нешковић, *Ђурђеви Сћујови у Сћаром Расу. Постјанак архиепископије цркве Св. Ђорђа и сћварање рашкој стили сјоменика у архиепископији средњовековне Србије*, Краљево 1984.
- Нешковић, *Нека ојворена ијијања* = Ј. Нешковић, *Нека ојворена ијијања о црквеном традицијелству у доба Стефана Немање*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и јредање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 200–206.
- Нешковић, *Црква св. Ђорђа у Тишограду* = Ј. Нешковић, *Црква св. Ђорђа у Тишограду. Резултати истраживања*, *Старине Црне Горе* 3–4 (1965–1966) 113–123.
- Николајевић, *Минијатура Блајовести* = И. Николајевић, *Минијатура Блајовести у Хваловом зборнику*, *Зограф* 7 (1976–1977) 75–77.
- Николић, *О дајовању живописи* = Р. Николић, *О дајовању живописи у кайелама Св. Николе и Св. Ђорђа у Сојоћанима*, *Саопштења* 9 (1970) 63–72.
- Новаковић, *Десјој Ђурађ Бранковић* = С. Новаковић, *Десјој Ђурађ Бранковић и ојравка Цариградској града 1448. јодине*, *Глас СКА* 22 (1890) 1–12.
- Оболенски, *Византијски комонвелт* = Д. Оболенски, *Византијски комонвелт*, Београд 1996.
- Ојс *рукописи манастира Дечани* = Ојс ћирилских рукописних књија манастира Високи Дечани I, ed. Н. Р. Синдик, Београд 2011.

- Орбин, *Краљевство Словена* = М. Орбин, *Краљевство Словена*, ed. С. Ђирковић, Београд 2006².
- Острогорски, *О стјрајторској служби владара* = Г. Острогорски, *О стјрајторској служби владара у византијско-словенском свейу*, in: *Сабрана дела Г. Осјројторској V*, Београд 1970, 330–352.
- Павковић, *Слава* = Н. Ф. Павковић, *Слава или Крсно име код Срба*, Гласник Етнографског института 63/1 (2015) 123–145.
- Павловић Д., *Бојородичин циклус* = Д. Павловић, *Бојородичин циклус у Благовешћенској цркви манастира Градца*, Зограф 33 (2009) 75–92.
- Павловић Д., *Зидно сликарство градачкој кайоликона* = Д. Павловић, *Зидно сликарство градачкој кайоликона. Попис фресака и зајажанја о појединим иројрамским особеностима*, Зограф 36 (2012) 89–108.
- Павловић Д., *Кулї и иконојрафија Четрдесеторице севастијских мученика* = Д. Павловић, *Кулї и иконојрафија Четрдесеторице севастијских мученика у Србији XIII века*, Ниш и Византија 7 (2009) 293–305.
- Павловић Д., *О једном особеном моделу* = Д. Павловић, *О једном особеном моделу расјоређивања сцена циклуса Великих иразника: Сїуденица – Градац*, in: *Византијски свей на Балкану II*, 443–457.
- Павловић Л., *Иконојрафска ейїрафика* = Л. Павловић, *Иконојрафска ейїрафика код иророка*, ЗМСЛУ 20 (1984) 3–46.
- Павловић Л., *Кулїови лица* = Л. Павловић, *Кулїови лица код Срба и Македонаца (исїоријско-ейїнојрафска расїрава)*, Смедерево 1965.
- Панић, Бабић, *Бојородица Љевишка* = Д. Панић, Г. Бабић, *Бојородица Љевишка*, Београд 1975.
- Паче, *Фреска у цркви Свеїтої Луке* = В. Паче, *Фреска у цркви Свеїтої Луке у Коїору и сећање на римску цркву*, in: *Црква Свеїтої Луке кроз вјекове. Зборник радова*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 113–117.
- Пеич, *Изображение Тайной вечери* = С. Пеич, *Изображение Тайной вечери в дабарској цркви св. Николая*, in: *От Царьграда до Белого моря. Сборник статей по средневековому искусству в честь Э. С. Смирновой*, edd. М. А. Орлова et al., Москва 2007, 351–366.
- Пејић, *Макарије Соколовић* = С. Пејић, *Макарије Соколовић – иїиїуле и слике*, Иконографске студије 2 (2009) 183–191.
- Пејић, *Никољац* = С. Пејић, *Црква Свеїтої Николе у Никољцу*, Београд 2014.
- Пејић, *Манастир Пусїиња* = С. Пејић, *Манастир Пусїиња*, Београд 2002.
- Пејић, *Свейи Никола Дабарски* = С. Пејић, *Манастир Свейи Никола Дабарски*, Београд 2009.
- Пејић, *Сликари из Приморја* = С. Пејић, *Сликари из Приморја у Полимљу иоком ирве иоловине 16. века*, in: *Осам векова манастира Милешеве I*, ed. П. Влаховић, Милешева 2013, 369–380.
- Пејић, *Сїолије из Никољца* = С. Пејић, *Сїолије из Никољца*, Зограф 36 (2012) 13–20.
- Пејовић, *Дворац и манастир Црнојевића* = Т. Пејовић, *Дворац и манастир Црнојевића и нови Цейињски манастир*, in: *Цейиње 1482–1982*, Цетиње 1994.
- Пејовић, *Чиликов, Православни манастири у Црној Гори* = Т. Пејовић, А. Чиликов, *Православни манастири у Црној Гори*, Подгорица–Београд 2011.
- Пентковскиј et al., *Средневековие церкви в долине Шушицы* = А. М. Пентковскиј, *Средневековие церкви в долине Шушицы (Южная Албания) и славянская епископия свт. Климента Охридского*, Slovene 1 (2014) 5–42.
- Пентковскиј, *«Иерусалимский устав»* = А. М. Пентковскиј, *«Иерусалимский устав» и его славянские переводы в XIV столетии*, in: *Преводите през XIV столетие на Балканите*, ed. Л. Тасева, София 2004, 153–171.
- Пентковскиј, *Литургические реформы* = А. М. Пентковскиј, *Литургические реформы в истории Русской Церкви и их характерные особенности*, Журнал Московской Патриархии 2 (2001) 72–80.
- Пентковскиј, *Студийский устав* = А. М. Пентковскиј, *Студийский устав и уставы студийской традиции*, Журнал Московской Патриархии 5 (2001) 69–80.
- Петковић В. Р., *Манастир Велуће* = В. Р. Петковић, *Манастир Велуће. Исїорија и живопис*, Старинар, н. с., 3–4 (1952–1953) 45–59.
- Петковић В. Р., *Раваница* = В. Р. Петковић, *Раваница*, Београд 1922.
- Петковић С., *Делайносїї зоїрафа иоїа Сїрахиње* = С. Петковић, *Делайносїї зоїрафа иоїа Сїрахиње из Будимља*, Старине Црне Горе 1 (1963) 113–127.
- Петковић С., *Meditationes vitae Christi* = С. Петковић, *Илустрације Meditationes vitae Christi од Псеуго-Бонавенїуре у једној срїској иїїамїаној књижи XVI века*, in: *Зборник Свеїтозара Радојчића*, Београд 1969, 253–265.
- Петковић С., *Зидно сликарство* = С. Петковић, *Зидно сликарство на иодручју Пећке иїїријариїије 1557–1614*, Нови Сад 1965.
- Петковић С., *Иконе манастира Хиландара* = С. Петковић, *Иконе манастира Хиландара*, Манастир Хиландар 1997.
- Петковић С., *Иконојрафске сродносїи и разлике* = С. Петковић, *Иконојрафске сродносїи и разлике између срїској и ирчкој сликарсїива од средине XV до краја XVII века*, in: idem, *Срїска уметносїї у XVI и XVII веку*, Београд 1995, 219–237.
- Петковић С., *Илустрације и књижни украс* = С. Петковић, *Илустрације и књижни украс у срїским иїїамїаним књиїама XV–XVII века*, in: *Пеїи векова срїској иїїамїарсїива (1494–1994). Раздобље срїскословенске иїїамїе: XV–XVII в.*, edd. М. Пешикан, К. Мано-Зиси, М. Ковачевић, Београд – Нови Сад 1994, 25–52.

- Петковић С., *Илустрације српских шtamпаних књига* = С. Петковић, *Илустрације српских шtamпаних књига XV–XVII века између истока и запада*, in: Црнојевића шtamпарија и старо шtamпарство, ed. J. M. Миловић, Подгорица 1994, 67–78.
- Петковић С., *Исламски ушницај на српско сликарство* = С. Петковић, *Исламски ушницај на српско сликарство у доба турске владавине*, in: idem, *Српска уметност у XVI и XVII веку*, Београд 1995, 239–253.
- Петковић С., *Кулић кнеза Лазара* = С. Петковић, *Кулић кнеза Лазара и српско сликарство XVII века*, ЗМСЛУ 7 (1971) 85–101.
- Петковић С., *Лејенда о светом Мину* = С. Петковић, *Лејенда о светом Мину у цркви села Шпаве*, Старинар 20 (1969) 277–288.
- Петковић С., *Ликови Срба светихиља* = С. Петковић, *Ликови Срба светихиља у српским шtamпаним књигама XVI века*, ЗМСЛУ 26 (1990) 139–158.
- Петковић С., *Мајстори зидне декорације у Ломници* = С. Петковић, *Време насипанка и мајстори зидне декорације у Ломници*, ЗМСЛУ 1 (1965) 161–171.
- Петковић С., *Манастир Света Тројица (1974)* = С. Петковић, *Манастир Света Тројица код Пљеваља*, Београд.
- Петковић С., *Манастир Света Тројица (2008)* = С. Петковић, *Манастир Света Тројица у Пљевљима*, Пљевља 2008².
- Петковић С., *Милешевске фреске* = С. Петковић, *Милешевске фреске из XVI века*, Саопштења 27–28 (1995–1996) 123–130.
- Петковић С., *Минијатуре поја Страхине* = С. Петковић, *Минијатуре поја Страхине из 1597. године*, Саопштења 32–33 (2001) 49–59.
- Петковић С., *Морача* = С. Петковић, *Морача*, Београд 1986.
- Петковић С., *О фрескама XVI века* = С. Петковић, *О фрескама XVI века из прираће Пећке патријаршије и њиховим сликарима*, Саопштења 16 (1984) 57–65.
- Петковић С., *Порекло илустрација у шtamпаним књигама Божидара Вуковића* = С. Петковић, *Порекло илустрација у шtamпаним књигама Божидара Вуковића*, ЗМСЛУ 12 (1976) 121–135.
- Петковић С., *Несачувани пориреи новобрдској митрополији* = С. Петковић, *Несачувани пориреи новобрдској митрополији Никанора из 1538/1539. године*, СКМ 9 (1989/1990) 71–86.
- Петковић С., *Сликар Андреја Раичевић* = С. Петковић, *Сликар Андреја Раичевић у манастиру Крушедола 1644. године*, Саопштења 24 (1992) 113–124.
- Петковић С., *Сликарство сивошине прираће Грачанице* = С. Петковић, *Сликарство сивошине прираће Грачанице*, in: *Византијска уметност иочейком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978, 201–212.
- Петковић С., *Манастир Пећка патријаршија и његове сјахије* = С. Петковић, *Манастир Пећка патријаршија и његове сјахије*, Balcanica 13–14 (1982–1983) 353–359.
- Петковић С., *Српска уметност у XVI и XVII веку* = С. Петковић, *Српска уметност у XVI и XVII веку*, Београд 1995.
- Петковић С., *Српски патријарси* = С. Петковић, *Српски патријарси XVI и XVII века као кийиори*, in: *Зборник у часи Војислава Ђурића*, Београд 1992, 129–139.
- Петковић С., *Српски светихиље* = С. Петковић, *Српски светихиље у сликарству православних народа*, Нови Сад 2007.
- Петковић С., *Трајом једне сликарске групе* = С. Петковић, *Трајом једне сликарске групе из групе оловине XVI столећа*, ЗФФ 8/2 (1964) 542–554.
- Петковић С., *Уметничко завештање Осироја* = С. Петковић, *Уметничко завештање манастира Осироја*, in: *Осирој*, Београд 1997, 93–143.
- Петковић С., *Фреска са ликовима Три јерарха* = С. Петковић, *Фреска са ликовима Три јерарха у цркви св. Николе у Старом Сланкамену*, ЗМСЛУ 6 (1970) 315–329.
- Петковић С., *Фреске XVI века* = С. Петковић, *Фреске XVI века у цркви манастира Крушедола*, Саопштења 30–31 (1998–1999) 113–136.
- Петковић С., *Хиландарски ходочасник* = С. Петковић, *Хиландарски ходочасник. Сликар Јован у Хиландару 1632*, Саопштења 41 (2009) 157–166.
- Петковић С., *Фреске манастира Црне Реке* = С. Петковић, *Фреске манастира Црне Реке и судбина пећке сликарске радионице XVI века*, in: *Манастир Црна Ријека и свети Петар Коришки*, Приштина–Београд 1998, 87–97.
- Петровић М. М., *Архимандритско достојанство* = М. М. Петровић, *Архимандритско достојанство свети Сава*, in: *Свети Сава у српској историји и традицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 39–50.
- Петровић М. М., *Студенички тилик* = М. М. Петровић, *Студенички тилик и самосталност српске цркве*, Горњи Милановац 1986.
- Петровић М. М., *Црквенодржавна идеологија* = М. М. Петровић, *Црквенодржавна идеологија свети Сава у Студеничком тилику*, in: *Осам векова Студенице*, Београд 1986, 76–98.
- Петровић Р., *Ојкриће фресака у Новој Павлици* = Р. Петровић, *Ојкриће фресака у Новој Павлици – прилој ироучавању уметности XV века*, Рашка баштина 3 (1988) 137–154.
- Пириватрић, *Византијске иредставе о Србима* = С. Пириватрић, *Византијске иредставе о Србима у доба ирвих Палеооја (око 1261 – око 1370)*, Универзитет у Београду 2013 (unpublished doctoral thesis).
- Пириватрић, *Византијске тилиуле* = С. Пириватрић, *Византијске тилиуле Јована Оливера*, ЗРВИ 50/2 (2013) 713–724.
- Пириватрић, *Манојло I Комнин* = С. Пириватрић, *Манојло I Комнин, „царски сан” и „самодриши обласи српској иредстола”*, ЗРВИ 48 (2011) 89–118.

- Пириватрић, Самуилова држава = С. Пириватрић, Самуилова држава. Обим и карактер, Београд 1998.
- Пириватрић, Улазак Стефана Душана у Царство = С. Пириватрић, Улазак Стефана Душана у Царство, ЗРВИ 44/2 (2007) 381–409.
- Пириватрић, Хронологија и историјски контекст = С. Пириватрић, Хронологија и историјски контекст подизања манастира Студенице. Прилози истраживању проблема, Зограф 39 (2015) 47–56.
- Повеље и писма десјотиа Стефана = Повеље и писма десјотиа Стефана, ed. А. Младеновић, Београд 2007.
- Поповић Б., Фрајментни фресака = Б. Поповић, Фрајментни фресака из цркве Свети Јована у Црнци, in: Ђурђеви Ступови и Будимљанска епархија, edd. Б. Тодић, М. Радужко, Берање-Београд 2011, 361–366.
- Поповић Д., Гроб архиепископа Данила II = Д. Поповић, Гроб архиепископа Данила II, in: Архиепископ Данило II и његово доба, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 329–344.
- Поповић Д., Кули краља Драгутина = Д. Поповић, Кули краља Драгутина – монаха Теодисиа, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 121–142.
- Поповић Д., Кули свети Јоаникија Девичкој = Д. Поповић, Кули свети Јоаникија Девичкој, in: Византијски свет на Балкану II, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 607–623.
- Поповић Д., Мошти свети Луке = Д. Поповић, Мошти свети Луке – српска епизода, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 295–318.
- Поповић Д., Мошти свети Саве = Д. Поповић, Мошти свети Саве, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 75–95.
- Поповић Д., Надгробни споменици = Д. Поповић, Надгробни споменици из цркве Св. Петра код Нове Пазаре – каталога, Новопазарски зборник 8 (1984) 51–75.
- Поповић Д., О настјанку кули свети Симеона = Д. Поповић, О настјанку кули свети Симеона, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 41–73.
- Поповић Д., Папирјарх Јефрем = Д. Поповић, Папирјарх Јефрем – један позносредњовековни свештенички кули, ЗРВИ 43 (2006) 111–125.
- Поповић Д., Под окриљем светости = Д. Поповић, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006.
- Поповић Д., Представа владара = Д. Поповић, Представа владара над „царским вратима” цркве Светих арханђела код Призрена, Саопштења 26 (1994) 25–36.
- Поповић Д., Пустиниожиљство свети Саве = Д. Поповић, Пустиниожиљство свети Саве Српској, in: Кули светих на Балкану II, ed. М. Детелић, Крагујевац 2002, 61–85.
- Поповић Д., Пустинско монаштво у доба Бранковића = Д. Поповић, Пустинско монаштво у доба Бранковића, in: Пад Српске десјотовине 1459. године, ed. М. Спремић, Београд 2011, 117–135.
- Поповић Д., Реликвије свети Пејке = Д. Поповић, Реликвије свети Пејке: *Gloria Bulgariae – Gloria Serviae*, in: Бугарија и Србија в контекста на византијската цивилизација, edd. В. Ђозелев, А. Милтенова, Р. Станкова, Софија 2005, 165–191 (= eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 271–293).
- Поповић Д., Реликвије Часној крсти = Д. Поповић, Реликвије Часној крсти у средњовековној Србији, in: Констанијин Велики у византијској и српској традицији, ed. Љ. Максимовић, Београд 2014, 99–121.
- Поповић Д., Сахране и гробови = Д. Поповић, Сахране и гробови у средњем веку, in: Манастир Хиландар, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 205–214.
- Поповић Д., Свети краљ Стефан Дечански = Д. Поповић, Свети краљ Стефан Дечански, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 143–183.
- Поповић Д., Светишћелско прослављање Симеона Немање = Д. Поповић, Светишћелско прослављање Симеона Немање, прилози истраживању кули моштију код Срба, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији Београд 2006, 27–40.
- Поповић Д., Свод српских светих = Д. Поповић, Свод српских светих у време краља Милутина: црквени појавари и исушњаца, in: Манастир Студеница, 700 година Краљеве цркве (in press).
- Поповић Д., Српски владарски гроб = Д. Поповић, Српски владарски гроб у средњем веку, Београд 1992.
- Поповић Д., Чуда свети Симеона = Д. Поповић, Чуда свети Симеона, in: Владар, монах и свештеник. Стефан Немања – ирејодобни Симеон Мироточиви и српска историја и култура (1113–1216) (in press).
- Поповић Д., Чудотворења свети Саве = Д. Поповић, Чудотворења свети Саве Српској, in: eadem, Под окриљем светости. Кули светих владара и реликвија у средњовековној Србији, Београд 2006, 97–118.
- Поповић Д., Поповић М., Мироточиви гроб свети Симеона = Д. Поповић, М. Поповић, Мироточиви гроб свети Симеона у Студеници – нови поглед, ЗРВИ 52 (2015) 237–257.
- Поповић Д. Ј., Велика сеоба Срба = Д. Ј. Поповић, Велика сеоба Срба 1690, Београд 1954.
- Поповић Д. Ј., Војводина у турско доба = Д. Ј. Поповић, Војводина у турско доба, in: Војводина I, Нови Сад 1939, 144–300.
- Поповић Д. Ј., Војна граница = Д. Ј. Поповић, Војна граница, in: Војводина II, Нови Сад 1939, 269–349.

- Поповић Д. Ј., *Слика Војводине* = Д. Ј. Поповић, *Слика Војводине у 18. веку*, in: *Војводина II*, Нови Сад 1939, 86–110.
- Поповић Ј., *Житија светих за децембар* = Ј. Поповић, *Житија светих, за децембар*, Београд 1977.
- Поповић К., *Неколике сџарине* = К. Поповић, *Неколике сџарине*, Босанско-херцеговачки источник 11–12 (1891) 442–444.
- Поповић М., *Београдска тврђава* = М. Поповић, *Београдска тврђава*, Београд 2006².
- Поповић М., *Владарски и власџеоски двор* = М. Поповић, *Владарски и власџеоски двор у Босни и Херцеговини*, Зборник за историју Босне и Херцеговине 2 (1997) 1–33.
- Поповић М., *Двор владара и власџеле* = М. Поповић, *Двор владара и власџеле*, in: *Привајни живој у срџским земљама средњеј века*, edd. С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, Београд 2004, 29–63.
- Поповић М., *Задужбина и гробни храм херцеј Сџефана* = М. Поповић, *Задужбина и гробни храм херцеј Сџефана на Заграђу под Соко градом*, Саопштења 40 (2008) 89–109.
- Поповић М., *Замак у срџским земљама* = М. Поповић, *Замак у срџским земљама подној средњеј века*, ЗРВИ 43 (2006) 189–207.
- Поповић М., *Манасџир Св. Варваре* = М. Поповић, *Манасџир Св. Варваре на Рељиној градини код Новој Пазара*, Саопштења 27–28 (1995–1996) 95–120.
- Поповић М., *Новоојкривене фреске* = М. Поповић, *Новоојкривене фреске са црквине у Панику*, Зограф 3 (1969) 56–57.
- Поповић М., *Соко град* = М. Поповић, *Соко град над Шћейан пољем*. *Замак са задужбинама Косача*, in: *Шћейан Поље и његове светинје кроз вјекове*, Беране 2010, 17–60.
- Поповић С., *Крџ у крују* = С. Поповић, *Крџ у крују*. *Архитекџура манасџира у средњовековној Србији*, Београд 1994.
- Поповић С., *Преисџиивање Свџој Пејџра у Расу* = С. Поповић, *Преисџиивање цркве Свџој Пејџра у Расу*, in: *Сџефан Немања – свџи Симеон Миротџчиви*. *Иџторија и ѳредање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 209–232.
- Поповић, Вукадиновић, *Црква Св. Сџефана на Шћейан Пољу* = М. Поповић, С. Вукадиновић, *Црква Св. Сџефана на Шћейан Пољу под Соко градом*, Старинар 57 (2007) 137–174.
- Поповић, Тодић, Војводић, *Дечанска ѳусџиња* = Д. Поповић, Б. Тодић, Д. Војводић, *Дечанска ѳусџиња*. *Скиџови и келије манасџира Дечана*, Београд 2011.
- Поповић, Ђурчић, *Науџара* = С. Поповић, С. Ђурчић, *Науџара*, Београд 2000.
- Поповић-Гргуревић, *Прилој ѳознавању* = Ј. Поповић-Гргуревић, *Прилој ѳознавању зидној сликарџтва у катџдрали св. Трџуна у Коштору*, Бока 21–22 (1999) 107–137.
- Поповска-Коробар, *Аџрибуџија фресака* = В. Поповска-Коробар, *Аџрибуџија фресака на јужној фасади цркве Ваведџња (Св. Сџаса) у Кучевинџу*, Саопштења 41 (2009) 137–154.
- Поповски, Пеев, *Цџрковно сказание* = К. Поповски, Д. Пеев, *Цџрковно сказание – сџвременен прочит на един класически текст*, Годишник на Софџјския универзитет „Св. Климент Охридски” 17 (2012) 309–319.
- Прашков, *Хрџљовата кула* = Л. Прашков, *Хрџљовата кула*, Софџа 1973.
- Праштало, *Нови ѳодаџи* = П. Праштало, *Нови ѳодаџи о манасџиру Завала*, Гласник Српског археолошког друштва 19 (2003) 185–196.
- Премовић-Алексић, *Археолошка карџа* = Д. Премовић-Алексић, *Археолошка карџа Новој Пазара, Туџина и Сјенице*, Нови Пазар 2014.
- Преображенский, *«Подножие ног Его»* = А. С. Преображенский, *«Подножие ног Его»*. *О вотивных надписях на русских иконах Спаса на престоле XIV века*, Искусствознание 1/2–7 (2007) 25–53.
- Прерадовић, *Преноси реликвија* = Д. Прерадовић, *Преноси реликвија из Византије на Јагран у ѳериоду између VI и XI века*, Ниш и Византија 11 (2013) 187–207.
- Прерадовић, Петровић, *Реконџируџије розетџе* = Д. Прерадовић, Б. Петровић, *Реконџируџије розетџе са зајадне фасаде манасџира Меленџија*, Саопштења 42 (2010) 237–250.
- Привајни живој* = *Привајни живој у срџским земљама средњеј века*, edd. С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, Београд 2004.
- Проловић, *Сликани украс рукоџиса* = Ј. Проловић, *Сликани украс рукоџиса од XII до XIV века*, in: *Манасџир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 309–318.
- Проловић, *Срџски рукоџиси XIII и XIV века* = Ј. Проловић, *Срџски рукоџиси XIII и XIV века у Бечу и манасџир Хиландар*, ХЗ 6 (1986) 163–269.
- Проловић, *Сџуденичко чџйворојевањџе* = Ј. Проловић, *Сџуденичко чџйворојевањџе*, in: *Сџуденица и византијска уметносџ око 1200. ѳодине*, ed. В. Кораћ, Београд 1988, 525–533.
- Протасева, *Византијски орнамент* = Т. Н. Протасева, *Византијски орнамент*, in: *Древнерусское искусство*, Рукописная книга, II, Москва 1974, 205–218.
- Пузовић, *Почеџи срџској џџамџарџтва* = Љ. Пузовић, *Почеџи срџској џџамџарџтва: издања џџамџарије Ђурђа Црнојевића*, in: *Између ѳрадиџије и иновације: 520 ѳодина од ѳрве ћирилске књиџе џџамџане на срџскословенском језику*. *Каталој изложде*, Београд 2014, 11–21.
- Пурковић, *Поџис цркава* = М. Пурковић, *Поџис цркава у сџарој срџској држави*, Скопље 1938.
- Пуцко, *Византијски емалџерниј стил* = В. Пуцко, *Византијски емалџерниј стил в оформлении греческих и иноязычных иллюминированных рукописей*, ЗРВИ 32 (1993) 7–18.
- Пуцко, *Изображения евангелистов* = В. Пуцко, *Изображения евангелистов на страницах древнеславянской рукописи*, Slovo 35 (1985) 115–130.

- Пуцко, *Славянская иллюминированная книга* = В. Пуцко, *Славянская иллюминированная книга X–XI веков*, Byzantinoslavica 46 (1985) 140–152.
- Пуцко, *Художественное оформление Мариинского Евангелия* = В. Пуцко, *Художественное оформление Мариинского Евангелия – глаголического памятника XI в.*, Записки Отдела рукописей ГБЛ. 45 (1986) 11–26.
- Пуцко, *Художественное оформление славянских рукописей* = В. Пуцко, *Художественное оформление древнейших славянских рукописей*, Slovo 37 (1987) 55–90.
- Пушић, *Црква Св. Томе* = И. Пушић, *Црква Св. Томе у Кутима*, Зограф 17 (1986) 73–77.
- Радић, *Сѣрах у ѱозној Византији* = Р. Радић, *Сѣрах у ѱозној Византији 1180–1453*, I–II, Београд 2000.
- Радовановић, *Јединство небеске и земаљске цркве* = Ј. Радовановић, *Јединство небеске и земаљске цркве у српској сликарству средњега века или ликови живих људи на фрескама и иконама средњега века*, ЗМСЛУ 20 (1984) 47–66.
- Радовановић, *Прилој иконографији* = Ј. Радовановић, *Прилој иконографији светлих српских десјотија Бранковића*, ЗМСЛУ 7 (1971) 293–314 (= idem, *Радови из иконографије*, Београд 2008, 140–156).
- Радовић, *Синаити* = А. Радовић, *Синаити и њихов значај у живој Србији XIV и XV века*, in: *Манастир Раваница – споменница о шестој стогодишњици*, Београд 1981, 101–134.
- Радојичић, *Анѿологија сѣаре српске књижевности* = Ђ. Сп. Радојичић *Анѿологија сѣаре српске књижевности (XI–XVIII век)*, Београд 1960.
- Радојичић, *Развој сѣарих српских родослова* = Ђ. Сп. Радојичић, *Доба ѱостанка и развој сѣарих српских родослова*, ИГ 2 (1948) 21–36.
- Радојичић, *Руски и српски ѿексиј Василија Никољској* = Ђ. Сп. Радојичић, *Руски и српски ѿексиј Василија Никољској из Доње Русије*, Историјски записи 14 (1953) 204–210.
- Радојичић Д., *Дијалози за ѿризом* = Д. Радојичић, *Дијалози за ѿризом. Анѿројолошки оїледи о култури исхране*, Београд 2015².
- Радојковић, *Илустрације српских шѿамѿаних књија* = Б. Радојковић, *Илустрације српских шѿамѿаних књија XVI века као ѿриручници сѣарих српских златѿара*, ЗМПУ 11 (1965) 59–73.
- Радојковић, *Метал средњовековни* = Б. Радојковић, *Метал средњовековни*, in: *Историја ѿримењене уметности код Срба I*, Београд 1977, 79–120.
- Радојковић, *Накиј код Срба* = Б. Радојковић, *Накиј код Срба од XII до краја XVIII века*, Београд 1969.
- Радојковић, *Ризница* = Б. Радојковић, *Ризница*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 331–344.
- Радојковић, *Српско златѿарство* = Б. Радојковић, *Српско златѿарство XVI и XVII века*, Нови Сад 1966.
- Радојковић, *Турско-ѿерсијски уѿицај* = Б. Радојковић, *Турско-ѿерсијски уѿицај на српске уметничке занѿје XVI и XVII века*, ЗМСЛУ 1 (1965) 119–139.
- Радојчић, *Архиепископ Данило II* = С. Радојчић, *Архиепископ Данило II и српска архитектура раног XIV века*, in: idem, *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 195–210.
- Радојчић, *Беседа Јована Дамаскина* = С. Радојчић, *Беседа Јована Дамаскина и фреске Усења Бојородичиној у црквама краља Милуѿина*, in: idem, *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 180–193.
- Радојчић, *Иконе Србије и Македоније* = С. Радојчић, *Иконе Србије и Македоније*, Београд 1962.
- Радојчић, *Једна сликарска школа* = С. Радојчић, *Једна сликарска школа из групе ѿловине XV века – ѿрилој историји хришћанске уметности ѿод Турцима*, ЗМСЛУ 1 (1965) 67–103.
- Радојчић, *Мајстори сѣарог српског сликарства* = С. Радојчић, *Мајстори сѣарог српског сликарства*, Београд 1955.
- Радојчић, *Милешева* = С. Радојчић, *Милешева*, Београд 1963.
- Радојчић, *Милешевске фреске* = С. Радојчић, *Милешевске фреске Сѣраиној суда*, Глас САН 234, Одељење друштвених наука, књ. 7 (1959) 69–79.
- Радојчић, *Минијатуре у српским Александридама* = С. Радојчић, *Минијатуре у српским Александридама*, Уметнички преглед 5 (1938) 138–154.
- Радојчић, *Минхенски српски ѿсалѿир* = С. Радојчић, *Минхенски српски ѿсалѿир*, ЗФФ 7/1 (1963) 277–285.
- Радојчић, *Наѿиис МАРПОУ* = С. Радојчић, *Наѿиис МАРПОУ на ариљским фрескама*, Глас САН 234, Одељење друштвених наука, књ. 7 (1959) 89–94.
- Радојчић, *О естетској вредности* = С. Радојчић, *О естетској вредности нашег сликарства XVII века*, in: *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 263–270.
- Радојчић, *О сликарству у Боки Коѿорској* = С. Радојчић, *О сликарству у Боки Коѿорској*, Споменик САН 103 (1953) 59–66.
- Радојчић, *Порѿреѿ ѿаѿријарха Пајсија* = С. Радојчић, *Порѿреѿ ѿаѿријарха Пајсија у Националном музеју у Равени*, in: idem, *Узори и дела сѣарих српских уметника*, Београд 1975, 283–286.
- Радојчић, *Порѿреѿи* = С. Радојчић, *Порѿреѿи српских владара у средњем веку*, Београд 1996².
- Радојчић, *Сѣарине Црквеног музеја у Скопљу* = С. Радојчић, *Сѣарине Црквеног музеја у Скопљу*, Скопље 1941.
- Радојчић, *Сѣаро српско сликарство* = С. Радојчић, *Сѣаро српско сликарство*, Београд 1966.
- Радојчић, *Црква у Коњуху* = С. Радојчић, *Црква у Коњуху*, ЗРВИ 1 (1952) 148–167.

- Радојчић, Улоја *анџике* = С. Радојчић, Улоја *анџике у стиаром српском сликарству*, in: idem, *Одабрани чланци и студије*, 1933–1978, Београд – Нови Сад 1982, 65–73.
- Радојчић, *Умјенички сјоменици Хиландара* = С. Радојчић, *Умјенички сјоменици манастира Хиландара*, ЗРВИ 3 (1955) 163–194.
- Радојчић Н., *Увод у историју* = Н. Радојчић, *Увод у историју српске историографије XVIII века*, Зборник Матице српске за књижевност и језик 6–7 (1958–1959) 1–31.
- Радонић, *Србија и Угарска* = Ј. Радонић, *Србија и Угарска у средњем веку*, in: *Војводина I*, Нови Сад 1939, 128–144.
- Радослављево јеванђеље* = *Радослављево јеванђеље*, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 2001.
- Радошевић, Судотић, *Бојородица Гавалиојиса* = Н. Радошевић, Г. Судотић, *Бојородица Гавалиојиса у Водену*, ЗРВИ 27–28 (1989) 217–263.
- Радужко, *Ауторски рукопис* = М. Радужко, *Ауторски рукопис и историја умјености: живопис сирајних одаја наријекса и шрема Свеће Софије охридске и зидно сликарство Охрида и суседних обласи*, Зограф 35 (2011) 155–184.
- Радужко, *Драгњански манастирић* = М. Радужко, *Драгњански манастирић Св. Николе*, Зограф 24 (1995) 24–37.
- Радужко, *Пројам живописа* = М. Радужко, *Пројам живописа око „Краљевској престола”*, in: *Зидно сликарство манастира Дечана. Грађа и студије*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1995, 301–309.
- Радужко, *Живопис прочеља и линије* = М. Радужко, *Живопис прочеља и линије јужној улаза Свеће Николе у Љубоштану*, Зограф 32 (2008) 101–116.
- Радужко, *Койорин* = М. Радужко, *Койорин*, Београд 2006.
- Радужко, *Трајови престола* = М. Радужко, *Трајови престола великој жупани Стефана Немањина и фреско-украс главне цркве манастира Студенице*, Зограф 36 (2012) 47–64.
- Радужко, *Чин узношења и раздробљења ајнеца* = М. Радужко, *Чин узношења и раздробљења ајнеца у Причешћу ајосцола из Бојородичине цркве у Кинџиси*, ЗРВИ 34 (1995) 203–219.
- Рајић, Тимотијевић, *Манастири Овчарско-кабларске клисуре* = Д. Рајић, М. Тимотијевић, *Манастири Овчарско-кабларске клисуре*, Чачак 2004.
- Ракић З., *Димијрије Даскал* = З. Ракић, *Димијрије Даскал – српски писар и илуминатор грује њоловине XVI века*, ПКЈИФ 79 (2013) 163–178.
- Ракић З., *Засџавице* = З. Ракић, *Засџавице Чейворојеванђеља бр. 33 и 69 у библиотеци манастира Хиландара*, in: ПЕРИВОЛОС. *Зборник у част Мирјане Живојиновић II*, ed. Б. Миљковић, Д. Целедџић, Београд 2015, 485–494.
- Ракић З., *Зидно сликарство 16. и 17. века* = З. Ракић, *Зидно сликарство 16. и 17. века у Горњем Полимљу. Брезојевица и Калудра*, in: *Ђурђеви студији и Будимљанска епархија*, edd. Б. Тодић, М. Радужко, Беране–Београд 2011, 577–600.
- Ракић З., *Коија Минхенској српској џсалира* = З. Ракић, *Коија Минхенској српској џсалира, настала 1627–1630. године, и њен однос шрема оријиналу*, in: СΥΜΜΕΙΚΤΑ. *Зборник радова њоводом четврдесет година Инстџиуџа за историју умјености Филозофској факултџета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 421–438.
- Ракић З., *Минијажуре сликара Јована* = З. Ракић, *Минијажуре сликара Јована у Псалиру Гаврила Тројичанина из 1643. године*, Саопштења 34 (2002) 265–280.
- Ракић З., *Минијажуре сликара Лонина* = З. Ракић, *Минијажуре сликара Лонина у Чейворојеванђељу бр. 432 Библиотеке Српске џаџријарије у Београду*, Саопштења 41 (2009) 121–136.
- Ракић З., *Минијажуре српских рукописа XVI и XVII века* = З. Ракић, *Минијажуре српских рукописа XVI и XVII века у библиотеци манастира Хиландара*, ХЗ 10 (1998) 317–334.
- Ракић З., *Орнаментика I* = З. Ракић, *Орнаментика Чейворојеванђеља бр. 25 и Триода бр. 24 у библиотеци ајсонској манастира Свеће Панџелејмона*, ПКЈИФ 80 (2014) 161–174.
- Ракић З., *Орнаментика II* = З. Ракић, *Орнаментика чейворојеванђеља бр. 6 у манастиру Хиландару и бр. 263 у Библиотеци Српске џаџријарије*, ЗНМ 21/2 (2014) 85–98.
- Ракић З., *Радул* = З. Ракић, *Радул – српски сликар XVII века*, Нови Сад 1998.
- Ракић З., *Свакодневни живопис* = З. Ракић, *Свакодневни живопис српских сликара 16. и 17. века и свакодневица у њиховим делима*, in: *Приваџни живопис у српским земљама у освџи мојерној доба*, ed. А. Фотић, Београд 2005, 416–429.
- Ракић З., *Сликани украс ћирилских рукописа* = З. Ракић, *Сликани украс ћирилских рукописа XVI и XVII века*, in: *Манастир Хиландар*, ed. Г. Судотић, Београд 1998, 309–318.
- Ракић З., *Српска минијажура XVI и XVII века* = З. Ракић, *Српска минијажура XVI и XVII века*, Београд 2012.
- Ракић С., *Иконе Босне и Херцејовине* = С. Ракић, *Иконе Босне и Херцејовине (16.–19. вијек)*, Београд 1998.
- Ракоџија, *Црква Свеће Бојородице* = М. Ракоџија, *Црква Свеће Бојородице на Вражијем Камену*, Саопштења 19 (1987) 81–108.
- Ракоџија, *Св. Прокојије и Св. Панџелејмон* = М. Ракоџија, *Цркве Св. Прокојије и Св. Панџелејмон у Нишу и Стефан Немања*, Ниш и Византија 9 (2011) 283–296.
- Ракоџија, *Црква у Горњем Мајејевцу* = М. Ракоџија, *Црква у Горњем Мајејевцу код Ниша*, Саопштења 22–23 (1990–1991) 7–24.
- Расолкоска-Николовска, *Цркваџа Свеће Георји* = З. Расолкоска-Николовска, *Цркваџа Свеће Георји кај Горни Козјак, Шџијско (Македонија)*, Ниш и Византија 13 (2014) 301–314.
- Ристић, *Моравска архџекџура* = В. Ристић, *Моравска архџекџура*, Крушевац 1996.
- Ристић, *Науџара* = В. Ристић, *Науџара и касновизанџијско сликарство*, ЗРВИ 37 (1998) 221–232.
- Ристић, *Новооџкривене фреске* = В. Ристић, *Новооџкривене фреске у цркви Св. Бојородице манастира Науџаре*, Саопштења 26 (1994) 131–148.

- Ристовић, *Асијектни рецејције античкој наслеђа* = Н. Ристовић, *Асијектни рецејције античкој наслеђа у Живоју десјојта Сјефана Лазаревића Консијантинина Философа*, ЗРВИ 48 (2011) 287–306.
- Руварац Д., *Манасјир Крушедо* = Д. Руварац, *Манасјир Крушедо с обзиром на йрава и дужностй фрушкојорских манасјира у XIX веку*, Сремски Карловци 1918.
- Руварац Д., *Ойис фрушкојорских манасјира* = Д. Руварац, *Ойис срјских фрушкојорских манасјира 1753. йодине*, Сремски Карловци 1903.
- Руварац И., *О роду десјојице србске Анђелине* = И. Руварац, *О роду десјојице србске Анђелине и срећи Десјине Марије*, in: *Зборник Илариона Руварца, Одабрани исјориски радови*, ed. Н. Радојчић, Београд 1934, 36–40.
- Руварац И., *Православни манасјири у Срему* = И. Руварац, *Православни срјски манасјири у Срему*, in: *Шемајизам исјочно-йравославне срјске архидијецезе сремско-карловачке за йодину 1892*, Нови Сад 1892.
- Рудић, *Босанска власјела* = С. Рудић, *Босанска власјела у XV веку*, Београд 2004 (unpublished Ph.D. thesis).
- Савић, *Два значајна зайиса* = В. Савић, *Два значајна зайиса о шйамйару Макарију*, ПКЈИФ 78 (2012) 101–106.
- Савић, *Лишурјиски елементи* = В. Савић, *Лишурјиски елементи у йовељи десјојице Јелене манасјиру Хиландару из 1504. йодине*, in: *Теолинивисјичка йроучавања словенских језика*, ed. Ј. Грковић-Мејдор, Београд 2013, 473–491.
- Савић, *Редакцијске одлике* = В. Савић, *Редакцијске одлике йрве сјранице Кијевских лисјића*, in: *Светйи Ђирило и Методије и словенско йисано наслеђе, 863–2013*, edd. Ј. Радић, В. Савић, Београд 2014, 277–308.
- Светйи Ахилије у Ариљу, *исјорија и умейностй* = Светйи Ахилије у Ариљу, *исјорија и умейностй*. *Зборник радова*, Београд 2002.
- Светйи Никола у Подврху = *Манасјир Светйој Николе у Подврху 1606–2006*, ed. Г. Марковић, Београд 2006.
- Светйи Сава, *Живој Сјефана Немање* = Светйи Сава, *Живој Сјефана Немање*, прев. М. Башић, in: *Сйаре срјске диографје I*, Београд 1924.
- Светйи Сава, *Сабрана дела* = Светйи Сава, *Сабрана дела*, ed. Т. Јовановић, Београд 1998.
- Серафимова, Спахиу, *Нова власй – друја вера* = А. Серафимова, Ј. Спахиу, *Нова власй – друја вера, йрилој йроучавању исламских уйицаја на йосйвизантијску умейностй*, Саопштења 45 (2013) 165–177.
- Серафимова, *Османлиски социо-исјориски рефлексии* = А. Серафимова, *Османлиски социо-исјориски рефлексии: йрејсйави на Турци во йосйвизантијскојо сликарсйво во Македониа*, Патримониум. МК 4/9 (2011) 203–212.
- Серафимова, *Прилој йроучавању* = А. Серафимова, *Прилој йроучавању иконосйасних крсйова на Балкану*, in: *Манасјир Црна ријека и светйи Пејтар Коришки*, ed. Д. Бојовић, Приштина–Београд 1998, 149–162.
- Симић П., *Фреска Вазнесења Хрисйовој* = П. Симић, *Фреска Вазнесења Хрисйовој у Бијелом Пољу и њена лишурјиска йодлоја*, Зограф 6 (1975) 21–24.
- Симић С., *Велешки манасјир* = С. Симић, *Велешки манасјир Св. Димийрија*, Скопље 1923.
- Симић-Лазар, *Илусйровано жийије Св. Саве Срјској* = Д. Симић-Лазар, *Илусйровано жийије св. Саве Срјској на икони из Мораче*, Саопштења 37–38 (2005–2006) 69–93.
- Симић-Лазар, *Каленић* = Д. Симић-Лазар, *Каленић. Сликарсйво. Исјорија*, Београд 2011².
- Синдик, *Тесйаменй Јелене Балишић* = Д. И. Синдик, *Тесйаменй Јелене Балишић*, in: *Никон Јерусалимац. Вријеме – личностй – дјело*, ed. Ј. Ђулибрк, Цетиње 2004, 151–165.
- Сковран, *Иконосйас у Подврху* = А. Сковран, *Иконосйас цркве Св. Николе у Подврху и њејов тйворац*, Зограф 4 (1972) 54–62.
- Сковран, *Лонйинове иконе и фреске* = А. Сковран, *Лонйинове иконе и фреске у манасјиру Ломници*, Наше старине 9 (1964) 23–42.
- Сковран, *Новоошкривене фреске* = А. Сковран, *Новоошкривене фреске у цркви св. Луке у Кошору*, Зограф 4 (1972) 76–78.
- Сковран, *Фреске цркве св. Ђорђа йод Горицом* = А. Сковран, *Фреске цркве св. Ђорђа йод Горицом у Тишојраду*, Старине Црне Горе 3–4 (1965–1966) 125–134.
- Сковран, *Умейничко блајо манасјира Пиве* = А. Сковран, *Умейничко блајо манасјира Пиве. Кайалој, Цетиње–Београд 1980*.
- Скок, *Тойономасйика Војводине* = П. Скок, *Тойономасйика Војводине*, in: *Војводина I, Од најсйаријих времена до велике Сеобе*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 108–127.
- Слијепчевић, *Исјорија СПЦ* = Ђ. Слијепчевић, *Исјорија Срјске йравославне цркве I–III*, Београд 1991.
- Смолчић-Макуљевић, *Манасјир Трескавац* = С. Смолчић-Макуљевић, *Манасјир Трескавац*, Београд 2013.
- Смолчић-Макуљевић, *Хиландарска кайајейазма* = С. Смолчић-Макуљевић, *Хиландарска кайајейазма монахиње Јефимије. Иконографја и дојослужбена функција*, in: *Осам векова Хиландара. Исјорија, духовни живој, књижевностй, умейностй и архйшектйура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 693–701.
- Смолчић-Макуљевић, *Царски Деизис и небески двор* = С. Смолчић-Макуљевић, *Царски Деизис и небески двор у сликарсйву XIV века манасјира Трескавац. Иконографски йрограм северне куйоле йријрајие цркве Бојородичиној Усјења*, in: *Трећа јујословенска конференција визанйолоја*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радловић, Београд–Крушевац 2002, 463–472.
- Соловјев, Мошин, *Грчке йовеље* = А. Соловјев, В. Мошин, *Грчке йовеље срјских владара*, Београд 1936.
- Сйиси о Косову = Сйиси о Косову, ed. М. Грковић, Београд 1993.
- Спремић, *Беојрад у Фурланији* = М. Спремић, *Беојрад у Фурланији*, Београд–Загреб 2006.

- Спремић, Бранковићи и Света Гора = М. Спремић, Бранковићи и Света Гора, in: *Друга казивања о Светој Гори*, ed. М. Јанковић, Београд 1997, 81–100.
- Спремић, Десиој Ђураћ = М. Спремић, Десиој Ђураћ Бранковић и његово доба, Београд 1994.
- Спремић, Десиој Стефан Бранковић = М. Спремић, Десиој Стефан Бранковић Слейи, Глас САНУ 164, Одељење историјских наука, књ. 15 (2010) 115–143.
- Србљак = Србљак, Београд 1986.
- Србљак III = Србљак. Службе, канони, акајисити III, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 1970.
- Српске иконе између традиције и модерности = Српске иконе између традиције и модерности. Паралеле. Галерија Мајице српске, Нови Сад 2015.
- Српске рукописне књиге у Чешкој = Српске рукописне књиге у Чешкој, ed. З. Недељковић, Београд 2015.
- Станић, Један облик стварања = Р. Станић, Један облик стварања у сливу реке Људске код Новог Пазара, Саопштења 13 (1981) 147–161.
- Станић, Одабрани радови = Р. Станић, Одабрани радови, Београд 2007.
- Станић, Скулпторални иориреји кийиора = Р. Станић, Скулпторални иориреји кийиора и мајиора на црквама XV–XVII века у Зајадној Србији и Санџаку, Зограф 4 (1972) 68–75.
- Станојевић, Да ли је краљ Урош био заробљен? = Ст. Станојевић, Да ли је краљ Урош 1268 год. био заробљен од Мађара?, Глас СКА, други разред, философско-филолошке, друштвене и историске науке, 84/4–5 (1935) 201–206.
- Стародубцев, Задужинарство и кийиори = Т. Стародубцев, Задужинарство и кийиори у Србији у доба Лазаревића, Саопштења 42 (2010) 39–63.
- Стародубцев, Манастир Сисојевац = Т. Стародубцев, Манастир Сисојевац, Београд 2008.
- Стародубцев, О времену живописања цркве у Рамаћи = Т. Стародубцев, О времену живописања цркве у Рамаћи, in: *Паг Српске десиојовине 1459. године*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 147–170.
- Стародубцев, О кийиору Руденице = Т. Стародубцев, О кийиору Руденице, Саопштења 35–36 (2003–2004) 101–110.
- Стародубцев, О иорирејима у Раваници = Т. Стародубцев, О иорирејима у Раваници, ЗРВИ 49 (2012) 333–354.
- Стародубцев, Писани извори о црквама и манастирима = Т. Стародубцев, Писани извори о црквама и манастирима по-дизаним или однављаним у обласима Лазаревића и Бранковића. I. Кийиорски најииси, Саопштења 45 (2013) 133–146; II. Повеле, Саопштења 46 (2014) 107–123.
- Стародубцев, Представа Небеске лишурије = Т. Стародубцев, Представа Небеске лишурије у куйоли. Прилој ироучавању, in: *Трећа југословенска конференција византологија*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 381–411.
- Стародубцев, Представе Рођења Бојородице и Ваведена = Т. Стародубцев, Представе Рођења Бојородице и Ваведена у наосу Каленића: изузећак или илог обичаја ејохе, in: *Манастир Каленић. У сусрет шестој стојодишњици*, ed. Ј. Калић, Београд–Крагујевац 2009, 91–105.
- Стародубцев, Сакос црквених дојојансјивеника = Т. Стародубцев, Сакос црквених дојојансјивеника у средњовековној Србији, in: *Византијски свет на Балкану II*, edd. Б. Крсманивић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 523–550.
- Стародубцев, Сликарски задужбина Лазаревића = Т. Стародубцев, Сликарски задужбина Лазаревића, ЗРВИ 43 (2006) 349–373.
- Стасов, Славјански и восточни орнамент = В. В. Стасов, Славјански и восточни орнамент по рукописам древног и новог времена I, Санкт-Петербург 1884; II–III, Санкт-Петербург 1887.
- Стевановић, Архитектура Светој Ђорђа у Речанима = Б. Стевановић, Архитектура цркве Светој Ђорђа у Речанима – ирводийни излед и иозније измене, Зограф 39 (2015) 119–127.
- Стевановић, Представе Христових ирародишеља = Б. Стевановић, Представе Христових ирародишеља у цркви Светој Ђорђа у Речанима, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 25–38.
- Стевовић, Архитектура Моравске Србије = И. Стевовић, Архитектура Моравске Србије: локална ирародишељска школа или ејилој водећих иокова иозновизантијској ирародишељској стварања. Мејодолошка студија, ЗРВИ 43 (2006) 231–253.
- Стевовић, Историјски извор = И. Стевовић, Историјски извор и историјскоуметничко тумачење: Бојородичина црква у Тојлици, Зограф 35 (2011) 73–92.
- Стевовић, Једнобродне куйолне цркве = И. Стевовић, Једнобродне куйолне цркве у Дубровнику у време византијске власти, Зограф 21 (1990) 18–30.
- Стевовић, Каленић = И. Стевовић, Каленић. Бојородичина црква у архитектури иозновизантијској светиа, Београд 2006.
- Стевовић, О ирводийном изледу = И. Стевовић, О ирводийном изледу и времену израђење цркве Св. Михаила у Стону, ЗРВИ 35 (1996) 175–195.
- Стефан Првовенчани (1988) = Стефан Првовенчани, Сабрани сјиси, ed. Љ. Јухас-Георгиевска, Београд 1988.
- Стефан Првовенчани (1999) = Стефан Првовенчани, Сабрана дела, ed. Љ. Јухас-Георгиевска, Т. Јовановић, Београд 1999.
- Стефановски, Тема = М. Стефановски, Тема узорној иорейка државе у Констанининовом живојојису десиоја Стефана Лазаревића, in: *Паг Српске десиојовине 1459. године*, ed. М. Спремић, Београд 2011, 1–14.
- Стојаковић, Кийиорски модел Ресаве = А. Стојаковић, Кийиорски модел Ресаве, in: *Моравска школа и њено доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 269–276.

- Стојановић, *Везени крст* = Д. Стојановић, *Везени крст из манастира Дечана*, ЗМПУ 9–10 (1966) 29–40.
- Стојановић, *Умејнички вез у Срдији* = Д. Стојановић, *Умејнички вез у Срдији од XIV до XIX века*, Београд 1959.
- Стојановић, *Црквени шекстил* = Д. Стојановић, *Црквени шекстил од средине XV до краја XVII века*, ЗМПУ, н. с., 1 (2005) 9–44.
- Стојановић-Максимовић, *Неколико њрилоја* = Ј. Стојановић-Максимовић, *Неколико њрилоја историји умејности у Боки коџорској. Пластика XI века у Сушћейану*, Споменик САН 105 (1956) 49–52.
- Стојановић-Максимовић, *О средњовековној скулићури Боке Коџорске* = Ј. Стојановић-Максимовић, *О средњовековној скулићури Боке Коџорске*, Споменик САН 103 (1953) 103–113.
- Стошић, *Српска умејност 1690–1740* = Љ. Стошић, *Српска умејност 1690–1740*, Београд 2006.
- Странствованија Василија Григоровича-Барског* = *Странствованија Василија Григоровича-Барског по святим местам Востока с 1723 по 1747 г.*, ч. III, Санкт Петербург 1887.
- Суботин-Голубовић, *Кулић свећој Ахилија* = Т. Суботин-Голубовић, *Кулић свећој Ахилија Лариској*, ЗРВИ 26 (1987) 21–33.
- Суботин-Голубовић, *Прилој њознавању дојослужења* = Т. Суботин-Голубовић, *Прилој њознавању дојослужења у Српској Цркви крајем XIII века*, ХЗ 10 (1998) 153–177.
- Суботин-Голубовић, *Смедеревска служба* = Т. Суботин-Голубовић, *Смедеревска служба ѡреносу мошћићу свећој айосћола Луке*, in: *Српска књижевност у доба Десћојовине*, Деспотовац 1998, 133–156.
- Суботин-Голубовић, *Ушћицај ѡреноса мошћићу св. Пећке* = Т. Суботин-Голубовић, *Ушћицај ѡреноса мошћићу св. Пећке у Десћојовину на развој њеној кулићу у српској средини*, in: *Бљгария и Сърбия в контекста на византијската цивилизация*, Софија 2005, 343–355.
- Суботић, *Јован Прећече у Јашуњи* = Г. Суботић, *Зидно сликарство Свећој Јована Прећече у Јашуњи (1)*, Лесковачки зборник 27 (1987) 23–36.
- Суботић, *Долац и Чадићи* = Г. Суботић, *Долац и Чадићи*, Београд 2012.
- Суботић, *Икона василисе Јелене* = Г. Суботић, *Икона василисе Јелене и оснивачи манастира Појанова*, Саопштења 25 (1993) 25–40.
- Суботић, *Краљица Јелена Анжујска* = Г. Суботић, *Краљица Јелена Анжујска – кћићор црквених сћоменика у Приморју*, ИГ 1–2 (1958) 131–147.
- Суботић, *Манастир Бојородице Месонисћојисе* = Г. Суботић, *Манастир Бојородице Месонисћојисе*, ЗРВИ 26 (1987) 125–171.
- Суботић, *Манастир Свећој Павла* = Г. Суботић, *Манастир Свећој Павла*, in: *Казивања о Свећој Гори*, Београд 1995, 114–142.
- Суботић, *Најсћарије ѡредсћаве свећој Георија Краћовца* = Г. Суботић, *Најсћарије ѡредсћаве свећој Георија Краћовца*, ЗРВИ 32 (1993) 167–192.
- Суботић, *Однова зидној сликарства у Свећом Прохору Пчињском* = Г. Суботић, *Однова зидној сликарства у Свећом Прохору Пчињском крајем XV века*, Лесковачки зборник 29 (1989) 9–14.
- Суботић, *Однова манастира Свећој Павла* = Г. Суботић, *Однова манастира Свећој Павла у XIV веку*, ЗРВИ 22 (1983) 207–258.
- Суботић, *Почеци монашкој живоћи* = Г. Суботић, *Почеци монашкој живоћи и црква манастира Срећења у Мешћеори-ма*, ЗМСЛУ 2 (1966) 143–176.
- Суботић, *Прилој хронолојићу* = Г. Суботић, *Прилој хронолојићу дечанској зидној сликарства*, ЗРВИ 20 (1981) 111–138.
- Суботић, *Свећи Ѓорђе у Бањанима (1985)* = Г. Суботић, *Свећи Ѓорђе у Бањанима. Истћорија и архистћекћура*, ЗМСЛУ 21 (1985) 135–160.
- Суботић, *Свећи Ѓорђе у Бањанима (2011)* = Г. Суботић, *Свећи Ѓорђе у Бањанима. Зидно сликарство*, in: *На шћраћовима Војислава Ј. Ѓурића*, edd. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 325–352.
- Суботић, *Трећа жичка ѡвельа* = Г. Суботић, *Трећа жичка ѡвельа*, Зограф 31 (2006–2007) 51–58.
- Суботић et al., *Најћиси* = Г. Суботић, Б. Миљковић, И. Шпадијер, И. Тот, *Најћиси истћоријске сардржине у зидном сликарству I*, Београд 2015.
- Сљбрани сљчиненија на Константин Костенечки* = *Сљбрани сљчиненија на Константин Костенечки. Изследване и текст*, edd. К. Куев, Г. Петков, Софија 1986.
- Тарнанидис, *Српско-ћрчки односи* = Ј. Тарнанидис, *Српско-ћрчки односи у лићурћиском живоћу у 16. веку у сенци администћрайивно-ћолићичких здивања шћоја времена*, ЗМСЛУ 29–30 (1993–1994) 325–335.
- Татић, Петковић, *Манастир Каленић* = Ж. Татић, В. Петковић, *Манастир Каленић*, Вршац 1926.
- Татић-Ѓурић, *Икона* = М. Татић-Ѓурић, *Икона Бојородице Бећрадске*, ГГБ 25 (1978) 147–159.
- Татић-Ѓурић, *Икона айосћола Пећра и Павла* = М. Татић-Ѓурић, *Икона айосћола Пећра и Павла у Ваћикану*, Зограф 2 (1967) 11–16.
- Татић-Ѓурић, *Херцећовачки мићројолић* = М. Татић-Ѓурић, *Херцећовачки мићројолић и ћаћријарх српски Анћониче као кћићћор фресака и икона*, in: *Милешева у истћорији српској народа*, ed. В. Ј. Ѓурић, Београд 1987, 195–203.
- Теодоровић-Шакота, *Иконойсац Лонћин* = М. Теодоровић-Шакота, *Прилој ѡознавању иконойсца Лонћина*, Саопштења 1 (1956) 156–166.
- Теодосије, *Жићија* = Теодосије, *Жићија*, ed. Д. Богдановић, Београд 1988.
- Теодосије, *Жићије Свећој Саве* = Теодосије, *Жићије Свећој Саве*, прев. Л. Мирковић, Д. Богдановић, Београд 1984.

- Тимотијевић, *Манастир Крушедол* = М. Тимотијевић, *Манастир Крушедол I–II*, Београд 2008.
- Тимотијевић, *Српско барокно сликарство* = М. Тимотијевић, *Српско барокно сликарство*, Нови Сад 1996.
- Тимотијевић, *Традиција и барок* = М. Тимотијевић, *Традиција и барок / шумачење традиције у реформама барокне икониоралне иконостасе*, ЗМСЛУ 34–35 (2003) 201–221.
- Тихомиров, *Каталог* = Н. Б. Тихомиров, *Каталог русских и славянских пергаментных рукописей XI–XII вв., хранящихся в Отделе рукописей Государственной библиотеки СССР имени В. И. Ленина, ч. 1 (XI век)*, Записки Отдела рукописей 25 (1962) 143–183.
- Тодић, *Ајосјол Андреја* = Б. Тодић, *Ајосјол Андреја и српски архиепископи на фрескама Сојоћана*, in: *Трећа југословенска конференција византолога*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радловић, Београд–Крушевац 2002, 361–379.
- Тодић, *Бањско злато* = Б. Тодић, *Бањско злато – последњи остаци фресака у цркви Светио Стефана у Бањској*, in: *Манастир Бањска и доба краља Милутина*, ed. Д. Бојовић, Ниш – Косовска Митровица 2007, 163–174.
- Тодић, *Време иконостаса и живописања Љубосињке* = Б. Тодић, *Време иконостаса и живописања Љубосињке*, Саопштења 39 (2007) 101–116.
- Тодић, *Грачаница* = Б. Тодић, *Грачаница – сликарство*, Београд 1989.
- Тодић, *Иконографска истраживања* = Б. Тодић, *Иконографска истраживања жичких фресака XIII века*, Саопштења 22–23 (1990–1991) 25–40.
- Тодић, *Иконостас Старе српске цркве у Сарајеву* = Б. Тодић, *Иконостас Старе српске цркве у Сарајеву*, in: СУММЕИКТА. *Зборник радова иводом четрдесет година Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 439–457.
- Тодић, *Иконостас у Дечанима* = Б. Тодић, *Иконостас у Дечанима – ирводни сликани ирограм и његове иконостасне измене*, Зограф 36 (2012) 115–129.
- Тодић, *Киниторска композиција* = Б. Тодић, *Киниторска композиција у наосу Богородичине цркве у Свуденици*, Саопштења 29 (1997) 35–45.
- Тодић, *Лични записи сликара* = Б. Тодић, *Лични записи сликара*, in: *Приватни живој у српским земљама средњега века*, edd. С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, Београд 2004, 493–524.
- Тодић, *Манастир Ресава* = Б. Тодић, *Манастир Ресава*, Београд 1995.
- Тодић, *Манастир Убожац* = Б. Тодић, *Манастир Убожац*, Косовско-метохијски зборник 5 (2013) 67–87.
- Тодић, *Ново шумачење* = Б. Тодић, *Ново шумачење ирограма и распореда фресака у Милешеви*, in: *На траговима Војислава Ђурића*, ed. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 55–68.
- Тодић, *Прилој иконостаса историје Велућа* = Б. Тодић, *Прилој бољем иконостаса најстарије историје Велућа*, Саопштења 20–21 (1988–1989) 67–75.
- Тодић, *Ране задужбине Стефана Немање* = Б. Тодић, *Ране задужбине Стефана Немање у свешту његових животија*, in: *Владар, монах, свештеник. Свети Симеон Мироточиви и српска историја и култура* (in press).
- Тодић, *Резиденцијални иконостаси Светио Сава* = Б. Тодић, *Резиденцијални иконостаси Светио Сава у средњовековном сликарству*, in: *Свети Сава у српској историји и традицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 225–248.
- Тодић, *Сарајевска црква Светих арханђела* = Б. Тодић, *Како је изледала сарајевска црква Светих арханђела у XVII и XVIII веку*, in: idem, *Радови о српској уметности и уметницима XVIII века*, Нови Сад 2010, 11–35.
- Тодић, *Свети арханђели у Кучевици* = Б. Тодић, *Када су сахрањени Свети арханђели код Кучевице?*, Патримониум. МК 6/11 (2013) 173–184.
- Тодић, *Сликарство ирограма Зрза* = Б. Тодић, *Сликарство ирограма Зрза и бојослужење Страсне седмице*, Зограф 35 (2011) 211–222.
- Тодић, *Сојоћански иконостас* = Б. Тодић, *Сојоћански иконостас*, Саопштења 34 (2002) 279–293.
- Тодић, *Српске уметничке стварине у Вайоједу* = Б. Тодић, *Српске уметничке стварине у манастиру Вайоједу*, in: *Четири казивања о Светиој Гори*, edd. М. Милосављевић, М. Живојиновић, Београд 2005, 136–152.
- Тодић, *Српски архиепископи* = Б. Тодић, *Српски архиепископи на фрескама XVII века у Морачи – ко су и зашто су насликани*, in: *Манастир Морача*, edd. Б. Тодић, Д. Поповић, Београд 2006, 93–114.
- Тодић, *Српски сликари* = Б. Тодић, *Српски сликари од XIV до XVIII века, I–II*, Нови Сад 2013.
- Тодић, *Старо Најоричино* = Б. Тодић, *Старо Најоричино*, Београд 1993.
- Тодић, *Фреске* = Б. Тодић, *Фреске*, in: М. Кашанин et al., *Манастир Свуденица*, Београд 1986, 137–156.
- Тодић, *Фреске XIII века* = Б. Тодић, *Фреске XIII века у ираклису на ирју Св. Георгија у Хиландару*, ХЗ 9 (1997) 35–73.
- Тодић, *Црква Св. Петра код Уњемира* = Б. Тодић, *Црква Св. Петра код Уњемира*, СКМ 9 (1989–1990) 5–34.
- Томин, *Књижевни ојус зографа Лонина* = С. Томин, *Књижевни ојус зографа Лонина – ирилој реконструкцији*, in: *Косово и Метохија у цивилизацијским иковима II*, Књижевност, Косовска Митровица 2010, 189–202.
- Томин, *Једна варијанта* = Г. Томин, *Једна варијанта у оквиру моравске школе*, in: *Моравска школа и њено доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 249–261.
- Томовић Г., *Provincia di Stefano* = Г. Томовић, *Provincia di Stefano*, in: *Српска ироза данас. Косаче – оснивачи Херцеговине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 351–362.

- Томовић Г., *Морфологија ћириличких најйиса* = Г. Томовић, *Морфологија ћириличких најйиса на Балкану*, Београд 1974.
- Томовић Г., *Најйис на цркви Светиої Луке* = Г. Томовић, *Најйис на цркви Светиої Луке у Кошору из 1195. године*, in: *Црква Светиої Луке кроз вијекове*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 23–31.
- Томовић Г., *О ілаіољском најйису* = Г. Томовић, *О ілаіољском најйису из Конавала*, ИЧ 52 (2005) 23–32.
- Томовић М., *Проблем йорекла античкої йорфира* = М. Томовић, *Проблем йорекла античкої йорфира у Срдији*, ЗНМ 14/1 (1991) 393–399.
- Тошић, *Родоначелник йлемена Косача* = Ђ. Тошић, *Родоначелник йлемена Косача – војвода Влайко Вуковић*, in: *Срїска йроза данас. Косаче – оснивачи Херцејовине*, Билећа–Гацко–Београд 2002, 243–260.
- Тошић, *Херцеї Влайко Косача* = Ђ. Тошић, *Фраїменїи из живоиїа херцеїа Влайка Косаче*, ИЧ 56 (2008) 153–172.
- Тошић В., *Велики челник Радич* = В. Тошић, *Велики челник Радич*, Зборник за историју Матице српске 13 (1976) 7–21.
- Трифуновић, *Аздучник* = Ђ. Трифуновић, *Аздучник срїских средњовековних књижевних йојмова*, Београд 1974 (Београд 1990²).
- Трифуновић, *Белешке* = Ђ. Трифуновић, *Белешке о делима у Србљаку*, in: idem, *О Србљаку. Сїудуїе*, Београд 1970, 271–366.
- Трифуновић, *Инок Исаїа* = Ђ. Трифуновић, *Писац и йреводицац Инок Исаїа*, Крушевац 1980.
- Трифуновић, *Ка йочецима срїске йисменосїи* = Ђ. Трифуновић, *Ка йочецима срїске йисменосїи*, Београд 2001.
- Трифуновић, *Надїробна реч* = Ђ. Трифуновић, *Надїробна реч десїоїу Ђурђу Бранковићу од смедеревскої беседника*, Књижевна историја 46 (1979) 295–314.
- Трифуновић, *Сїиси о кнезу Лазару* = Ђ. Трифуновић, *Срїски средњовековни сїиси о кнезу Лазару и Косовском доју*, Крушевац 1968.
- Трифуновић, *Бјелогрлић, Брајовић, Хиландарска оснивачка йовеља* = Ђ. Трифуновић, В. Бјелогрлић, И. Брајовић, *Хиландарска оснивачка йовеља свейоїа Симеона и свейоїа Саве*, in: *Осам векова Сїуденице. Зборник радова*, Београд 1986, 49–59.
- Тричковић, *Срїска црква средином XVII века* = Р. Тричковић, *Срїска црква средином XVII века*, Глас САНУ 320, Одељење историјских наука, књ. 2 (1980) 61–162.
- Турилов, *К вопросу о происхождении* = А. А. Турилов, *К вопросу о происхождении ланского образа Спаса Нерукотворного*, in: *Образ христианского храма. Сборник статей по древнерусскому искусству в честь юбилея А. Л. Баталова*, edd. Л. А. Беляев, В. В. Седов, Москва 2015, 109–113.
- Турилов, *Сербский ковчег-реликвариј* = А. А. Турилов, *Сербский ковчег-реликвариј св. царя Константина из Благовещенского собора Московского Кремля: датировка и гипотезы о происхождении*, Црквене студије 10 (2013) 125–133.
- Ђирић, *Зайадни йортал Лазарице* = Ј. Ђирић, *Зайадни йортал Лазарице као йредмет конзервайторских реконсїрукција и истїориоїрафских анализа*, Крушевацки зборник 12 (2007) 33–44.
- Ђирић, *Манасїир Павловац* = Ј. Ђирић, *Манасїир Павловац, досадашња истїраживања и нова зайажања о архїијекїтури манасїирскої комїлекса*, ЗНМ 19–2 (2010) 35–63.
- Ђирковић, *Двор и кулїура* = С. Ђирковић, *Двор и кулїура у средњовековној досанској држави*, in: idem, *Работїници, војници, духовници. Друшїїва средњовековної Балкана*, Београд 1997, 435–445.
- Ђирковић, *Косовска бийка* = С. Ђирковић, *Косовска бийка у међународном конїексїу*, Глас САНУ 378, Одељење историјских наука, књ. 9 (1996) 49–69.
- Ђирковић, *Новобрдски законик* = С. Ђирковић, *Новобрдски законик десїоїа Сїефана Лазаревића из 1412. године*, in: В. Јовановић et al., *Ново Брдо*, Београд 2004, 162–181.
- Ђирковић, *О десїоїу Вуку Грїуревићу* = С. Ђирковић, *О десїоїу Вуку Грїуревићу*, ЗМСЛУ 6 (1970) 283–290.
- Ђирковић, *Одјеци рийерско-дворјанске кулїуре* = С. Ђирковић, *Одјеци рийерско-дворјанске кулїуре у Босни*, in: idem, *Работїници, војници, духовници. Друшїїва средњовековної Балкана*, Београд 1997, 446–454.
- Ђирковић, *Повеља краља Вукашина* = С. Ђирковић, *Повеља краља Вукашина Дубровнику којом йоїврђује йовеље ранијих срїских владара*, ССА 4 (2005) 161–172.
- Ђирковић, *Русашка йосїода* = С. Ђирковић, *Русашка йосїода*, ИЧ 21 (1974) 5–17.
- Ђирковић, *Свейи Сава* = С. Ђирковић, *Свейи Сава између Исийока и Зайада*, in: *Свейи Сава у срїској истїорији и йтрадицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 27–38.
- Ђирковић, *Херцеї Сїефан Вукчић* = С. Ђирковић, *Херцеї Сїефан Вукчић-Косача и њеїово доба*, Београд 1964.
- Ђирковић, *Работїници, војници, духовници* = С. Ђирковић, *Работїници, војници, духовници. Друшїїва средњовековної Балкана*, Београд 1997.
- Ђирковић, *Срди* = С. Ђирковић, *Срди у средњем веку*, Београд 1995, 1997².
- Ђирковић, *Срдија уочи Царсїїва* = С. Ђирковић, *Срдија уочи Царсїїва*, in: *Дечани и визанїијска умейносїї средином XIV века*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1989, 3–13.
- Ђирковић, *Хиландарски иїуман Јован* = С. Ђирковић, *Хиландарски иїуман Јован (Проблем акаїїа срїске царске канцеларије)*, in: *Осам векова Хиландара. Истїорија, духовни живоиї, књижевносїї, умейносїї и архїијекїтура*, ed. В. Кораћ, Београд 2000, 59–70.
- Ђоровић-Љубинковић, *Иконосїїас цркве свейої Николе у Великој Хочи* = М. Ђоровић-Љубинковић, *Иконосїїас цркве свейої Николе у Великој Хочи. Прилої йроучавању кулїїа Сїевана Дечанскої*, Старинар 9–10 (1958–1959) 169–179.

- Ђоровић-Љубинковић, Ограз кулџа св. Сџефана** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Ограз кулџа св. Сџефана у срџској средњовековној уметнојсти*, Старинар, н. с., 12 (1961) 47–60.
- Ђоровић-Љубинковић, Пећко-дечанска иконојисна школа** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Пећко-дечанска иконојисна школа од XIV до XIX века*, Београд 1955.
- Ђоровић-Љубинковић, Призренско чејворојеванђеље** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Призренско чејворојеванђеље. Ка јроблему њејовој дајшованја*, Старинар 19 (1968–1969) 191–202.
- Ђоровић-Љубинковић, Средњевековни дуборез** = М. Ђоровић-Љубинковић, *Средњевековни дуборез у ијсточним облајсџима Јујославије*, Београд 1965.
- Ђук, Косаче и Полимље** = Р. Ђук, *Косаче и Полимље*, in: *Срџска јроза данас. Косаче – оснивачи Херцејовине*, Билећа–Гајко–Београд 2002, 378–388.
- Ђурчић, Грачаница** = С. Ђурчић, *Грачаница. Ијсторија и Архџијекџура*, Београд–Пријштџина 1988.
- Убипарип, Пејојласник Ђурђа Црнојевџа** = М. Убипарип, *Пејојласник Ђурђа Црнојевџа*, in: *Окџоих пејојласник: изданје Ђурђа Црнојевџа*, edd. М. Убипарип, М. Лазић, М. Н. Мартиновић, Цетиње–Београд–Дечани 2014.
- Ухова, «Балкански» стил в орнаменте** = Т. Б. Ухова, *«Балкански» стил в орнаменте рукописних книг из мастерској Троице-Сергиева монастыря*, in: *Древнерусское искусство XIV–XV вв.*, Москва 1984, 141–151.
- Ухова, Орнамент неовизантијског стџла** = Т. Б. Ухова, *Орнамент неовизантијског стџла в московских рукописях конца XIV – первой четверти XV в.*, in: *Андрей Рублев и его эпоха*, ed. М. В. Алпатов, Москва 1971, 222–244.
- Ферјанчић, Византијски и срџски Сер** = Б. Ферјанчић, *Византијски и срџски Сер у XIV сџолеђу*, Београд 1994.
- Ферјанчић, Десјоји** = Б. Ферјанчић, *Десјоји у Византији и јужнословенским земљама*, Београд 1960.
- Ферјанчић, Када се Евдокија удала** = Б. Ферјанчић, *Када се Евдокија удала за Сџевана Немањића*, ЗФФ 8/1 (1964) 217–224.
- Ферјанчић, Севасџокрајори и кесари** = Б. Ферјанчић, *Севасџокрајори и кесари у Срџском царсџиву*, ЗФФ 11/1 (1970) 255–269.
- Ферјанчић, Севасџокрајори у Византији** = Б. Ферјанчић, *Севасџокрајори у Византији*, ЗРВИ 11 (1968) 141–192.
- Ферјанчић, Максимовић, Свџи Сава и Србија** = Б. Ферјанчић, Љ. Максимовић, *Свџи Сава и Србија између Ејира и Никеје*, in: *Свџи Сава у срџској ијсторији и традицији*, ed. С. Ђирковић, Београд 1998, 13–26.
- Фотић, Прилајођаванје и ојсџанак** = А. Фотић, *Прилајођаванје и ојсџанак: Хиландар у Османском царсџиву (XV–XVII век)*, in: *Манасџир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 91–102.
- Фотић, Свџа Гора и Хиландар** = А. Фотић, *Свџа Гора и Хиландар у Османском царсџиву (XV–XVII век)*, Београд 2000.
- Хан, Инџарзија** = В. Хан, *Инџарзија на јогручју Пећке јајријаријше*, XVI–XVIII век, Нови Сад 1966.
- Харисијадис, Ајосџол др. 47** = М. Харисијадис, *Ајосџол др. 47 у Вуковој рукојисној збирци у Берлину*, ЗЛУМС 12 (1976) 225–235.
- Харисијадис, Беојрадски јсалџир** = М. Харисијадис, *Беојрадски јсалџир*, ГЂБ 19 (1972) 213–250.
- Харисијадис, Два рукојиса дивше Народне дџблџојшеке** = М. Харисијадис, *Два рукојиса дивше Народне дџблџојшеке у Беојраду – Призренско јеванђеље и Беојрадска Александрида*, Годишњак Народне дџблџотеке Србије (1960) 82–98.
- Харисијадис, Два срџска чејворојеванђеља** = М. Харисијадис, *Два срџска чејворојеванђеља из XIV века – у Лењинјраду и Москви*, Зограф 4 (1972) 35–42.
- Харисијадис, Илуминација рукојиса** = М. Харисијадис, *Илуминација рукојиса досанској јорекла у средњем веку*, Глас САНУ 354, Одељење историјских наука 6 (1988) 91–135.
- Харисијадис, Илуминирани рукојиси** = М. Харисијадис, *Илуминирани рукојиси сџаре Народне дџблџојшеке у Беојраду*, Старинар 19 (1968) 251–261.
- Харисијадис, Илуминација рукојиса XVII века** = М. Харисијадис, *Илуминација рукојиса XVII века ијйсаних или надављених на Свџој Гори за манасџире у срџским земљама*, ХЗ 4 (1978) 169–190.
- Харисијадис, Куманичко чејворојеванђеље** = М. Харисијадис, *Куманичко чејворојеванђеље*, ЗМПУ 9–10 (1966) 49–63.
- Харисијадис, Најсџарији рукојис** = М. Харисијадис, *Најсџарији рукојис ијйсан у Крајову у јрвој јоловини XVI века*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 213–216.
- Харисијадис, Обојене јрафике у Окџоуху пејојласнику** = М. Харисијадис, *Обојене јрафике у Окџоуху пејојласнику Божидара Вуковића јајријаријше дџблџојшеке у Беојраду*, ЗМПУ 11 (1969) 31–34.
- Харисијадис, Перјаменџни рукојиси** = М. Харисијадис, *Перјаменџни рукојиси Државне дџблџојшеке у Берлину*, ЗЛУМС 13 (1977) 177–193.
- Харисијадис, Раскошни византијски сџил** = М. Харисијадис, *Раскошни византијски сџил у орнаментијци јужнословенских рукојиса из XIV и XV века*, in: *Моравска школа и њено доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1972, 211–227.
- Харисијадис, Фијурални иницијали** = М. Харисијадис, *Фијурални иницијали у Радослављевој Ајокалијси*, Зограф 9 (1978) 50–53.
- Харисијадис, Христџфор Рачанин** = М. Харисијадис, *Христџфор Рачанин, јрејисивач и илуминајтор рукојиса*, Зограф 3 (1969) 34–38.
- Христу, Манасџир Пресвџе Бојородице Еверџејиде** = П. Христу, *Манасџир Пресвџе Бојородице Еверџејиде у Царијраду*, in: *Осам векова Сџуденице*, Београд 1986, 61–73.
- Цветковић, Есфџијменска јовеља** = Б. Цветковић, *Есфџијменска јовеља десјоја Ђурђа Бранковића: фанџасџијчна архџијекџура, Жича, Есфџијмен или недески сџанови?*, in:

- ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. *Зборник радова поводом четрдесет година Института за историју уметности Филозофског факултета Универзитета у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 343–363.
- Цветковић, *Зидно сликарство манастира Јошанице* = Б. Цветковић, *Зидно сликарство манастира Јошанице*, Београд 2007 (unpublished M.A. thesis).
- Цветковић, *Манастир Нова Павлица* = Б. Цветковић, *Манастир Нова Павлица. Историја, архитектура и живопис*, Београд 2009 (unpublished Ph.D. thesis).
- Цветковић, *Неодичне сцене* = Б. Цветковић, *Неодичне сцене у ирираји храма манастира Јошанице*, Саопштења 45 (2013) 111–130.
- Цветковић, *Плашић српских десјоша* = Б. Цветковић, *Плашић српских десјоша у 15. веку. Прилој ироучавању*, in: *Византијски свети на Балкану II*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 551–562.
- Цветковић, *Пориреи Тодора Бранковића* = Б. Цветковић, *Пориреи Тодора Бранковића у ђаконикону манастира Грачанице*, ЗМСЛУ 29–30 (1993–1994) 75–88.
- Цветковић, *Пориреи у наосу Нове Павлице* = Б. Цветковић, *Пориреи у наосу Нове Павлице: историјазам или ѿолијичка актиелност?*, Саопштења 35–36 (2003–2004) 79–99.
- Цветковић, *Реликвијар Барбаре Франкојан* = Б. Цветковић, *Реликвијар Барбаре Франкојан Бранковић. Прилој ироучавању*, ЗМПУ, н. с., 8 (2012) 23–35.
- Цветковић, *Трсајски реликвијар* = Б. Цветковић, *Трсајски реликвијар: иорекло стирктуру*, in: *Средњи век у српској наци, историји, књижевности и уметности VI*, ed. Г. Јовановић, Деспотовац 2015, 175–188.
- Цветковић, Стевовић, Ердељан, *Манастир Јошаница* = Б. Цветковић, И. Стевовић, Ј. Ердељан, *Манастир Јошаница*, Београд 2008.
- Цветковски, *Белешке* = С. Цветковски, *Белешке из Бојородичине цркве на Малом ираду*, Зограф 34 (2010) 111–124.
- Цветковски, *Пориреи* = С. Цветковски, *Пориреи византијских и српских владара у манастиру Трескавицу*, Зограф 31 (2006–2007) 153–167.
- Цветковски, *Црква Свете Бојородице* = С. Цветковски, *Црква Свете Бојородице у селу Модришиу*, Зограф 35 (2011) 193–209.
- Цветковски, *Цркваи Св. Ђорџија во Маијеје* = С. Цветковски, *Цркваи Св. Ђорџија во Маијеје*, *Зборник. Средновековна уметност* 5 (2006) 79–104.
- Цернић, *О айридуцији средновековних рукописа* = Л. Цернић, *О айридуцији средновековних српских ћирилских рукописа*, in: *Текстологија средновековних јужнословенских књижевности*, Београд 1981, 335–360.
- Цернић, *Писари ирачаничкој (лиљанској) иролоја* = Л. Цернић, *Писари ирачаничкој (лиљанској) иролоја – минеја (Айридуција рукописа као моућности реконструкције ирае скрипторија)*, АП 1 (1979) 133–166.
- Чанак-Медић, *Црква Светио Саве* = М. Чанак-Медић, *Црква Светио Саве у Будви*, Зограф 27 (2000) 17–22.
- Чанак-Медић, *Архиепиској Данило II* = М. Чанак-Медић, *Архиепиској Данило II и архитектура Пећке иаиријарије*, in: *Архиепиској Данило II и његово доба*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1991, 295–310.
- Чанак-Медић, *Архитектура жичке Сасове цркве* = М. Чанак-Медић, *Архитектура жичке Сасове цркве и Радослављево ирираје*, Саопштења 24 (1992) 7–49.
- Чанак-Медић, *Архитектура и ирограм ексонартекса* = М. Чанак-Медић, *Архитектура и ирограм ексонартекса жичке Сасове цркве*, in: *Манастир Жича. Зборник радова*, ed. Г. Суботић, Краљево 2000, 57–81.
- Чанак-Медић, *Архитектура Светио Луке* = М. Чанак-Медић, *Архитектура Светио Луке и њени извори*, in: *Црква Светио Луке кроз вјекове*, ed. В. Кораћ, Котор 1997, 33–42.
- Чанак-Медић, *Гошика у српској црквеној архитектури* = М. Чанак-Медић, *Гошика у српској црквеној архитектури у раздобљу од Жиче до Ресаве*, in: *Манастир Ресави: историја и уметности*, ed. В. Ј. Ђурић, Деспотовац 1995, 111–134.
- Чанак-Медић, *Давидовица* = М. Чанак-Медић, *Да ли је Давидовица изледала као иродне цркве Немањина?*, Саопштења 13 (1981) 67–76.
- Чанак-Медић, *Двојне куле* = М. Чанак-Медић, *Двојне куле на ирочелу црква Немањиној доба*, in: *Стефан Немања – свети Симеон Мироточиви. Историја и иредање*, ed. Ј. Калић, Београд 2000, 181–197.
- Чанак-Медић, *Кашедрала Светио Триуна* = М. Чанак-Медић, *Кашедрала Светио Триуна као ограз уметничких ирилика у Којору XII века*, ЗРВИ 36 (1997) 83–98.
- Чанак-Медић, *Којорска кашедрала Светио Триуна* = М. Чанак-Медић, *Којорска кашедрала Светио Триуна као инстирација неимара и скулијора рашких храмова*, ЗРВИ 44 (2007) 245–251.
- Чанак-Медић, *Нова сазнања* = М. Чанак-Медић, *Нова сазнања о најстаријем раздобљу Ђурђевих Сийуова у Будимљи*, in: *Ђурђеви Сийуови и Будимљанска епархија. Зборник радова*, edd. Б. Тодић, М. Радујко, Беране–Београд 2011, 109–119.
- Чанак-Медић, *Полихромија и айириројејске иредставе* = М. Чанак-Медић, *Полихромија и айириројејске иредставе на ирочелу Сасовој дома у Жичи*, ЗРВИ 43 (2006) 561–578.
- Чанак-Медић, *Прводийна олтарска иреирада* = М. Чанак-Медић, *Прводийна олтарска иреирада цркве Усијења Бојородице у Морачи*, Саопштења 39 (2007) 71–81.
- Чанак-Медић, *Свети Ахилије у Ариљу* = М. Чанак-Медић, *Свети Ахилије у Ариљу. Историја, архитектура и иросиорни склој манастира*, Београд 2002.
- Чанак-Медић, *Светиљке и иасхални обреди* = М. Чанак-Медић, *Светиљке и ирводийни иасхални обреди у жичкој Сасовој цркви и њихови анички извори*, in: *Трећа јујословенска конференција византологија*, edd. Љ. Максимовић, Н. Радошевић, Е. Радуловић, Београд–Крушевац 2002, 225–236.

- Чанак-Медић, *Узори и пројектантски постојиак дечанској неимара* = М. Чанак-Медић, *Узори и пројектантски постојиак дечанској неимара*, in: *Дечани и византијска уметност средином XIV века*, ed. В. Ј. Ђурић, Београд 1989, 159–167.
- Чанак-Медић, *Црква Светиој Саве* = М. Чанак-Медић, *Црква Светиој Саве у Будви*, Зограф 27 (1998–1999) 17–22.
- Чанак-Медић, Поповић, Војводић, *Манасџир Жича* = М. Чанак-Медић, Д. Поповић, Д. Војводић, *Манасџир Жича*, Београд 2014.
- Чанак-Медић, Тодић, *Манасџир Сџуденица* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Манасџир Сџуденица*, Нови Сад 2011.
- Чанак-Медић, Тодић, *Пећка џаџријариџа* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Манасџир Пећка џаџријариџа*, Нови Сад 2014.
- Чанак-Медић, Тодић, *Сџари Рас* = М. Чанак-Медић, Б. Тодић, *Сџари Рас са Соџоћанима*, Нови Сад – Призрен 2013.
- Чоловић, *Сакрална даџиџина* = Б. Чоловић, *Сакрална даџиџина далмаџинских Срба*, Загреб 2011.
- Чremoшник, *Иџториски сџоменици Дубровачкој архива I* = Г. Чremoшник, *Иџториски сџоменици Дубровачкој архива I. Канцеларијски и ноџарски сџиси 1278–1301*, Београд 1932.
- Чурчић, *Гораџданска џиџамџариџа* = Л. Чурчић, *Гораџданска џиџамџариџа у Трџовиџију у Румуниџи*, in: *Гораџданска џиџамџариџа 1519–1523*, ed. Д. Бараћ, Београд – Иџточно Сарајево 2008, 335–361.
- Чурчић, *Повесџ о џосџанку манасџира Раковца* = Л. Чурчић, *Повесџ о џосџанку манасџира Раковца у краџком манасџирском леџоџису џумана Теофана из 1704*, Нови Сад 1990.
- Чурчић, *Срџске џиџамџане кџиџе* = Л. Чурчић, *Срџске џиџамџане кџиџе до обнове Пећке џаџријариџе*, ЗМСЛУ 27–28 (1991–1992) 185–211.
- Џамић, *Зидне слике* = В. Џамић, *Зидне слике с џочейка XIX века у хиландарском саборном храму*, Саопштења 44 (2012) 191–206.
- Шакота, *Акаџисџ џрвомученику Сџефану* = М. Шакота, *Акаџисџ џрвомученику Сџефану од иконойсца Лонџина*, СКМ 2–3 (1963) 205–218.
- Шакота, *Дечанска ризница* = М. Шакота, *Дечанска ризница*, Београд–Приџтина 1984.
- Шакота, *Зоџраф Лонџин* = М. Шакота, *Зоџраф Лонџин, сликар и кџиџевник XVI века*, in: *Сџара кџиџевностџ*, ed. Ђ. Трифуновић, Београд 1972², 540–547.
- Шакота, *О кџиџторској комџозиџиџи* = М. Шакота, *О кџиџторској комџозиџиџи у џриџраџи цркве манасџира Бање код Придоџа*, Саопштења 13 (1981) 47–56.
- Шакота, *Ризница манасџира Бање* = М. Шакота, *Ризница манасџира Бање код Придоџа*, Београд 1981.
- Шакота, *Сџуденичка ризница* = М. Шакота, *Сџуденичка ризница*, Београд 1988.
- Шево, *Манасџир Ломница* = Љ. Шево, *Манасџир Ломница*, Београд 1999.
- Шево, *Срџско сликарсџиво 18. вијека* = Љ. Шево, *Срџско сликарсџиво 18. вијека у византиџској џрадиџиџи*, Бања Лука 2010.
- Шево, *Црква Рођења светџој Јована Преџече* = Љ. Шево, *Црква Рођења светџој Јована Преџече у Сџоном Беоџраду*, Бања Лука 2011.
- Шелмић, *Зайагноевроџски барок и срџско сликарсџиво* = Л. Шелмић, *Зайагноевроџски барок и срџско зидно сликарсџиво 18. века*, in: *Зайагноевроџски барок и византиџски светџ*, ed. Д. Медаковић, Београд 1999, 191–198.
- Шелмић, *Срџско зидно сликарсџиво* = Л. Шелмић, *Срџско зидно сликарсџиво XVIII века*, Нови Сад 1987.
- Шесџ џисаца = *Шесџ џисаца XIV века*, ed. Д. Богдановић, Београд 1986.
- Шкриванић, *Пуџеви* = Г. Шкриванић, *Пуџеви у средњовековној Срџиџи*, Београд 1974.
- Шмерлинг, *Художественное оформление грузинской рукописной книги II* = Р. Шмерлинг, *Художественное оформление грузинской рукописной книги IX–XI веков II*, Тбилиси 1979.
- Шмит, Бошковић, *Средњовековни џрадови у Војводини* = Р. Шмит, Ђ. Бошковић, *Средњовековни џрадови у Војводини*, in: *Војводина I. Од најсџариџих времена до Велике сеоде*, ed. Д. Ј. Поповић, Нови Сад 1939, 301–329.
- Шпадиџер, *Кџиџевностџ* = И. Шпадиџер, *Кџиџевностџ*, in: *Манасџир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 103–114.
- Шпадиџер, *Светџи Пеџар Кориџки* = И. Шпадиџер, *Светџи Пеџар Кориџки у сџарој срџској кџиџевностџи*, Београд 2014.
- Шпадиџер, *Светџоџорска даџиџина* = И. Шпадиџер, *Светџоџорска даџиџина. Манасџир Хиландар и сџара срџска кџиџевностџ*, Београд 2014.
- Шпехар, *Лична џобожностџ* = П. Шпехар, *Лична џобожностџ на џодручџу Охридске архиеџискоџиџе у светџу археолоџких налаза од XI до XIII века*, in: *Византиџски светџ на Балкану I*, edd. Б. Крсмановић, Љ. Максимовић, Р. Радић, Београд 2012, 205–220.
- Штављанин-Ђорђевић, Грозданоџић-Паџић, Цернић, *Оџис џирилских рукоџиса* = Љ. Штављанин-Ђорђевић, М. Грозданоџић-Паџић, Л. Цернић, *Оџис џирилских рукоџиса Народне дџблџоџеке Срџиџе I*, Београд 1986; *Палеоџрафски албум*, ed. Л. Цернић, Београд 1991.
- Шуљџина, *Балканскиџ орнамент* = Э. В. Шуљџина, *Балканскиџ орнамент*, in: *Древнерусское искусство, Рукописная книга II*, Москва 1974, 240–264.
- Шупут, *Архиџекџионски украс* = М. Шупут, *Архиџекџионски украс цркве краља Милуџина*, in: *Манасџир Хиландар*, ed. Г. Суботић, Београд 1998, 161–164.
- Шупут, *Манасџир Бањска* = М. Шупут, *Манасџир Бањска*, Београд 2003.

- Шупут, *Сїоменици* = М. Шупут, *Сїоменици срїскої црквеної ірадиїељсїва XVI–XVII века*, Београд 1991.
- Шупут, *Срїска архїїеќїура* = М. Шупут, *Срїска архїїеќїура у доба їурске власїи 1459–1690*, Београд 1984.
- Шупут, *Цариїрадски извори* = М. Шупут, *Цариїрадски извори архїїеќїуре цркве Св. Николе у Куришумлију*, in: *Сїефан Немања – свеїи Симеон Мироиїочиви. Исїорија и їрегање*, ed. J. Калић, Београд 2000, 171–178.
- Ягич, *Мариинско четвероевангелие* = В. И. Ягич, *Памятник глаголической письменности. Мариинско четвероевангелие. С примечаниями и приложениями*, Санкт-Петербург 1883 (= *Quattuor evangeliorum versionis palaeoslovenicae. Codex Marianus glagoliticus, characteribus cyrillicis transcriptum*, Graz 1960).
- Acta Albaniae* = *Acta et diplomata res Albaniae mediae aetatis illustrantia I. Annos 1311–1343, tabulamque geographicam continens*, edd. L. Thallóczy, K. Jirecek, E. de Sufflay, Vindobonae 1913.
- Actes de Chilandar* = *Actes de Chilandar. I. Actes grecs; II. Actes slaves*, edd. L. Petit, B. Korablev, Amsterdam 1975.
- Actes de Kastamonitou* = *Actes de Kastamonitou*, ed. N. Oikonomides, Paris 1978.
- Angelov, *Theodore Metochites* = D. G. Angelov, *Theodore Metochites: Statesman, Intellectual, Poet and Patron of the Arts*, in: *Restoring Byzantium. The Kariye Camii in Istanbul and the Byzantine Institute Restoration*, edd. H. A. Klein, R. G. Ousterhout, New York 2004, 15–22.
- Angenendt, *Corpus incorruptum* = A. Angenendt, *Corpus incorruptum. Eine Leitidee der mittelalterlichen Reliquienverehrung*, *Saeculum* 42/3–4 (1991) 320–348.
- Angenendt, *Heilige und Reliquien* = A. Angenendt, *Heilige und Reliquien. Die Geschichte ihres Kultes vom frühen Christentum bis zur Gegenwart*, München 1997.
- Annales Ragusini* = *Annales Ragusini Anonymi item Nicolai de Ragnina*, ed. S. Nodilo, Zagrabiae 1883.
- Armenian Miniatures* = *Armenian Miniatures*, edd. L. A. Dournovo, S. Der Nersessian, London 1961.
- Babić, *Les chapelles annexes* = G. Babić, *Les chapelles annexes des églises byzantines. Fonction liturgique et programmes iconographiques*, Paris 1969.
- Babić, *Les fresques de Sušica* = G. Babić, *Les fresques de Sušica en Macédoine et l'iconographie originale de leurs images de la vie de la Vierge*, *CA* 12 (1962) 303–339.
- Babić, *Les plus anciennes fresques de Studenica* = G. Babić, *Les plus anciennes fresques de Studenica (1208/9)*, in: *Actes du XVe Congrès international d'études byzantines*, II–A, Athènes 1981, 31–42.
- Babić, *Les portraits des grands dignitaires* = G. Babić, *Les portraits des grands dignitaires du temps des tsars serbes. Hiérarchie et idéologie*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 158–168.
- Babić, *Quelques observations* = G. Babić, *Quelques observations concernant l'icône de la Vierge Kosinitsa*, in: *ΛΑΜΠΗΔΩΝ. Αφιέρωμα στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη Ι*, Αθήνα 2003, 95–102.
- Babić, *Sur l'icône de Poganovo* = G. Babić, *Sur l'icône de Poganovo et la vasilissa Hélène*, in: *Lart de Thessalonique et des pays balkaniques et les courants spirituels au XVe siècle*, edd. D. Davidov, R. Samardžić, Belgrade 1987, 57–65.
- Babić, Ćirković, Korać, *Studenica Monastery* = G. Babić, S. Ćirković, V. Korać, *Studenica Monastery*, Belgrade 1986.
- Ballian, *Exchanges between Byzantium and the Islamic World* = A. Ballian, *Exchanges between Byzantium and the Islamic World: Courtly Art and Material Culture*, in: *Heaven and Earth, Art of Byzantium from Greek Collections*, edd. A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta, Athens 2013, 292–296.
- Ballian, *Silverwork Produced in Ottoman Trikala* = A. Ballian, *Silverwork Produced in Ottoman Trikala (Thessaly): Problems of Taxonomy and Interpretation*, in: *Ottoman-Turkish Metalwork in the Balkans and in Hungary*, Budapest 2012, 1–27, in press.
- Barada, *Dinastičko pitanje* = M. Barada, *Dinastičko pitanje u Hrvatskoj XI stoljeća*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 50 (1928–1929) 157–199.
- Bavant, *Caričin Grad* = B. Bavant, *Caričin Grad and the Changes in the Nature of Urbanism in the Central Balkans in the Sixth Century*, in: *The Transition to Late Antiquity, on the Danube and Beyond*, ed. A. Poulter, Oxford 2012, 337–374.
- Beckwith, *Coptic Sculpture* = J. Beckwith, *Coptic Sculpture 300–1300*, London 1963.
- Belting, *Likeness and Presence* = H. Belting, *Likeness and Presence. A History of the Image Before the Era of Art*, Chicago–London 1994.
- Belting, *The Image and Its Public* = H. Belting, *The Image and Its Public in Middle Ages. Form and Function of Early Paintings of the Passion*, New York 1990.
- Bešlagić, *Stećci* = Š. Bešlagić, *Stećci: kataloško-topografski pregled*, Sarajevo 1971.
- Bezić, *Crkva sv. Petra na Prikui* = N. Bezić, *Crkva sv. Petra na Prikui u Omišui*, *PPUD* 12 (1960) 50–59.
- Biliarsky, *Le rite du couronnement* = I. Biliarsky, *Le rite du couronnement des tsars dans les pays slaves et promotion d'autres axiai*, *OCP* 59/1 (1993) 91–139.
- Bjelovučić, *Ruševine crkvice Sv. Jurja* = N. Z. Bjelovučić, *Ruševine crkvice Sv. Jurja u Janjini iz IX ili X vijeka*, *SHP* II/1–2 (1928) 118–122.
- Blangez-Malamut, Cacouros, *L'image des Serbs* = E. Blangez-Malamut, M. Cacouros, *L'image des Serbs dans la rhétorique byzantine de la seconde moitié du XIIe siècle*, in: *Byzantium, Identity, Image, Influence*, ed. Fl. Karsten, Copenhagen 1996, 97–122.
- Bogdanović D., *Politička filosofija* = D. Bogdanović, *Politička filosofija srednjovekovne Srbije. Mogućnosti jednog istraživanja*, *Filozofske studije* 16 (1984) 5–29.

- Bogdanović, Djurić, Medaković, *Chilandar* = D. Bogdanović, V. J. Djurić, D. Medaković, *Chilandar on the Holy Mountain*, Belgrade 1978.
- Bogdanović J., *Regional Developments in Late Byzantine Architecture* = J. Bogdanović, *Regional Developments in Late Byzantine Architecture and the Question of 'Building Schools'. An Overlooked Case of the Fourteenth-Century Churches from the Region of Skopje*, *Byzantinoslavica* 69/1–2 (2011) 219–266.
- Bogevska, *Les peintures murales du monastère de Marko* = S. Bogevska, *Les peintures murales du monastère de Marko: un programme iconographique au service de la propagande royale*, in: *Actes de la journée d'étude 'Culture des commanditaires'*, edd. Q. Cazes, Ch. Prigent, Paris 2011, <http://hicsa.univ-paris1.fr/page.php?r=18&id=500&lang=fr>, 1–21.
- Bogevska-Capuano, *Les églises rupestres* = S. Bogevska-Capuano, *Les églises rupestres de la région des lacs d'Ohrid et de Prespa: milieu du XIIIe – milieu du XVIe siècle*, Turnhout 2015.
- Borozan, *Gravura iz Cetinjskog oktoiha* = B. Borozan, *Sakriveni iskaz gravure iz Cetinjskog oktoiha*, in: *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011, 103–136.
- Borozan, *Rekonstrukcija manastira Crnojevića* = B. Borozan, *Rekonstrukcija crkve Rođenja Bogorodice manastira Crnojevića na Cetinju*, *ARS* 3 (1986) 68–73.
- Bošković, *Studenica* = Đ. Bošković, *Studenica. Reflections sur sa genèse et ses racines*, in: *Сѣуденица и византијска уметност око 1200. године*, ed. B. Kopač, Београд 1988, 125–130.
- Brač u ranom srednjem vijeku* = *Brač u ranom srednjem vijeku*, ed. D. Domančić, Split–Povlja 1984.
- Buschhausen, *Die Illustration eines Georgischen Evangeliiars* = H. & H. Buschhausen, *Die Illustration eines Georgischen Evangeliiars aus dem 10. Jahrhundert*, in: *Tesserae. Festschrift für Josef Engemann*, Münster 1991, 358–368.
- Byzance et les reliques du Christ* = *Byzance et les reliques du Christ*, edd. J. Durand, B. Flusin, Paris 2004.
- Byzantine Art and Renaissance Europe* = *Byzantine Art and Renaissance Europe*, ed. A. Lymberopoulou, Ashgate 2013.
- Byzantium at Princeton* = *Byzantium at Princeton. Byzantine Art and Archaeology at Princeton University*, edd. S. Ćurčić, A. St. Clair, Princeton 1986.
- Byzantium. Faith and Power* = *Byzantium. Faith and Power (1261–1557)*, ed. H. C. Evans, New York 2004.
- Catalogue of Byzantine Seals* = *Catalogue of Byzantine Seals at Dumbarton Oaks and in the Fogg Museum of Art I*, edd. J. Nesbitt, N. Oikonomides, Washington, D.C. 1991.
- Chatterjee, *The Living Icon* = P. Chatterjee, *The Living Icon in Byzantium and Italy. The Vita Image, Eleventh to Thirteenth Centuries*, Cambridge 2014.
- Chatzidakis, *Icons of the Cretan School* = N. Chatzidakis, *Icons of the Cretan School (15th–16th century)*, exhibition catalogue, Athens 1983.
- Chatzidakis, *Hosios Loukas* = N. Chatzidakis, *Hosios Loukas*, Athens 1997.
- Chatzidakis-Bacharas, *Les peintures murales* = Th. Chatzidakis-Bacharas, *Les peintures murales de Hosios Loukas. Les chapelles occidentales*, Athènes 1982.
- Cheyne, *La place de la Serbie* = J.-C. Cheyne, *La place de la Serbie dans la diplomatie byzantine à la fin du XIe siècle*, *ZRVI* 45 (2008) 89–97.
- Cibulka, *Václavova rotunda* = J. Cibulka, *Václavova rotunda svatého Víta*, in: *Svatováclavský sborník, na památku 1000. výročí smrti knížete Václava svatého I*, Praha 1934, 339–685.
- Clark, *Checklist of Manuscripts* = K. W. Clark, *Checklist of Manuscripts in St. Catherine's Monastery, Mount Sinai*. Microfilmed for the Library of Congress, 1950, Washington 1952.
- Codex diplomaticus* = *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae II*, ed. T. Smičiklas, Zagreb 1904.
- Constantine VII Porphyrogenitus, De administrando imperio* = *Constantine VII Porphyrogenitus, De administrando imperio I*, ed. Gy. Moravcsik, tr. R. J. H. Jenkins, Washington 1967².
- Cotsonis, *Onomastics* = J. Cotsonis, *Onomastics, Gender, Office and Images on Byzantine Lead Seals: A Means of Investigating Personal Piety*, *Byzantine and Modern Greek Studies* 32 (2008) 1–37.
- Crafts and Craftsmen* = *Crafts and Craftsmen of the Middle East: Fashioning the Individual in the Muslim Mediterranean*, edd. S. Faroqi, R. Deguilhem, London – New York 2005.
- Crnčević, *The Architecture of Cathedral Churches* = D. Crnčević, *The Architecture of Cathedral Churches on the Eastern Adriatic Coast at the Time of the First Principalities of South Slavs (9th–11th Centuries)*, in: *The World of the Slavs. Studies on the East, West and South Slavs: Civitas, Oppida, Villas and Archeological Evidence (7th–11th Centuries A.D.)*, ed. S. Rudić, Belgrade 2013, 37–136.
- Crnojevići* = *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011.
- Cutler, *From Loot to Scholarship* = A. Cutler, *From Loot to Scholarship: Changing Modes in the Italian Response to Byzantine Artifacts, ca. 1200–1750*, *DOP* 49 (1995) 237–267.
- Cvetković, *'Memorial' Architecture* = B. Cvetković, *'Memorial' Architecture in Late Medieval Serbia: An Issue of Methodology and Sources*, in: *Проспори ѓамћења I. Архитектура*, edd. A. Kadijević, M. Popadić, Београд 2013, 31–41.
- Cvetković, *Christianity and Royalty* = B. Cvetković, *Christianity and Royalty: The Touch of the Holy*, *Byzantion*, 72/2 (2002) 347–364.
- Cvetković, *Franciscans and Medieval Serbia* = B. Cvetković, *Franciscans and Medieval Serbia: Evidence of Art*, *Ikon* 3 (2010) 247–260.
- Cvetković, *Nimbi* = B. Cvetković, *Nimbi in the Late Byzantine Art: A Reassessment*, *ИИШ и Византија* 13 (2015) 287–299.
- Cvetković, *Sovereign Portraits* = B. Cvetković, *Sovereign Portraits at Mark's Monastery Revisited*, *Ikon* 5 (2012) 185–198.

- Cvetković, Hahn, *Imperial Aspirations* = B. Cvetković, C. Hahn, *Imperial Aspirations: Relics and Reliquaries of the Byzantine Periphery*, *Convivium* 2/1 (2015) 182–201.
- Cvetkovski, *Les fresques de l'église Saint-Georges* = S. Cvetkovski, *Les fresques de l'église Saint-Georges – monastère de Knežino*, in: *На њарајовима Војислава Ј. Ђурића*, ed. Д. Медаковић, Ц. Грозданов, Београд 2011, 143–155.
- Čanak-Medić, *L'architecture de l'époque de Nemanja II* = M. Čanak-Medić, *L'architecture de l'époque de Nemanja. II. Églises de la vallée du Lim et du littoral adriatique*, Београд 1989.
- Čanak-Medić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle II* = M. Čanak-Medić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle. II. Les églises de Rascie*, Београд 1995.
- Čanak-Medić, *L'architecture de la seconde moitié du XIIIème siècle I* = M. Čanak-Medić, *L'architecture de la seconde moitié du XIIIème siècle I*, Београд 2007.
- Čanak-Medić, Bošković, *L'architecture de l'époque de Nemanja I* = M. Čanak-Medić, Dj. Bošković, *L'architecture de l'époque de Nemanja. I. Les églises de Toplica et des vallées de l'Ibar et de la Morava*, Београд 1986.
- Čanak-Medić, Čubrović, *Katedrala Svetog Tripuna* = M. Čanak-Medić, Z. Čubrović, *Katedrala Svetog Tripuna u Kotoru. Istorija, arhitektura, arhitektonska plastika i liturgijski nameštaj*, Kotor 2010.
- Čanak-Medić, Kandić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle I* = M. Čanak-Medić, O. Kandić, *L'architecture de la première moitié du XIIIème siècle. I. Églises de Rascie*, Београд 1995.
- Čilikov, *Umjetnička kultura* = A. Čilikov, *Umjetnička kultura u doba Crnojevića*, in: *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011, 369–382.
- Čremošnik, *Izvjestaj* = I. Čremošnik, *Izvjestaj o iskopinama u Rogaćićima kod Blažuja*, *GZMBiH, arheologija*, n. s., 8 (1953) 303–315.
- Čunčić, Perkić, *Hrvatski glagoljski natpis* = M. Čunčić, M. Perkić, *Hrvatski glagoljski natpis Župe dubrovačke iz 11. stoljeća*, *Slovo* 59 (2009) 77–122.
- Ćirković, *Between Kingdom and Empire* = S. Ćirković, *Between Kingdom and Empire: Dušan's State (1346–1355) Reconsidered*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 110–120.
- Ćirković, *I Serbi nel Medioevo* = S. Ćirković, *I Serbi nel Medioevo*, Milano 1992.
- Ćurčić, *Architecture in the Balkans* = S. Ćurčić, *Architecture in the Balkans from Diocletian to Süleyman the Magnificent*, New Haven – London 2010.
- Ćurčić, *Articulation of Church Façades* = S. Ćurčić, *Articulation of Church Façades During the First Half of the Fourteenth Century: A Study of the Relationship of Byzantine and Serbian Architecture*, in: *Византијска уметност и уочајком XIV века*, ed. С. Петковић, Београд 1978, 17–27.
- Ćurčić, *Gračanica* = S. Ćurčić, *Gračanica. King Milutin's Church and Its Place in Late Byzantine Architecture*, University Park – London 1979.
- Ćurčić, *'Renewed from the Very Foundations'* = S. Ćurčić, *'Renewed from the Very Foundations': The Question of the Genesis of the Bogorodica Ljeviška in Prizren*, in: *Archeology in Architecture: Studies in Honor of Cecil L. Striker*, edd. J. J. Emerick, D. M. Deliyannis, Mainz 2005, 23–36.
- Ćurčić, *The Exonarthex of Hilandar* = S. Ćurčić, *The Exonarthex of Hilandar. The Question of Its Function and Patronage*, in: *Осам векова Хиландара. Историја, духовни животи, књижевности, уметности и архитектура*, ed. В. Коран, Београд 2000, 477–487.
- Ćurčić, *Two Examples of Local Building Workshops* = S. Ćurčić, *Two Examples of Local Building Workshops in Fourteenth-Century Serbia*, *Zograf* 7 (1977) 45–51.
- D'Amico, *Per la storia dell'icona serba del Vaticano* = R. D'Amico, *Per la storia dell'icona serba del Vaticano: il rapporto con le vicende della Basilica di San Pietro e una sua 'replica' seicentesca a Fano*, *Зорграф* 28 (2001) 89–99.
- Dagron, *Empereur et prêtre* = G. Dagron, *Empereur et prêtre. Étude sur le «césaropapisme» byzantine*, Paris 1996.
- Deguillhem, *Shared Space or Contested Space* = R. Deguillhem, *Shared Space or Contested Space: Religious Mixity, Infrastructural Hierarchy and the Builders' Guild in Mid-Nineteenth Century Damascus*, in: *Crafts and Craftsmen of the Middle East: Fashioning the Individual in the Muslim Mediterranean*, edd. S. Faroqui, R. Deguillhem, London – New York 2005, 261–284.
- Delbrueck, *Antike Porphywerke* = R. Delbrueck, *Antike Porphywerke*, Berlin–Leipzig 1932.
- Der Nersessian, *Armenian Manuscripts* = S. Der Nersessian, *Armenian Manuscripts in the Freer Gallery of Art*, Washington, D.C. 1963.
- Deroko, *Starohrvatski pleter* = A. Deroko, *Starohrvatski pleter i srpski moravski preplet*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 56–59 (1954–1957) 252–259.
- Der serbische Psalter* = *Der serbische Psalter. Faksimile-Ausgabe des Cod. slav. 4 der Bayerischen Staatsbibliothek München I. Textband, II. Faximile*, ed. H. Belting, Wiesbaden 1978.
- Dimitrova, *The Portal to Heaven* = E. Dimitrova, *The Portal to Heaven. Reaching the Gates of Immortality*, *Ниш и Византија* 5 (2007) 367–380.
- Domančić, *Kulturni spomenici otoka Brača* = D. Domančić, *Kulturni spomenici otoka Brača. Srednji vijek*, *Brački zbornik* 4 (1960) 113–160.
- Dračevac, *Crkva Bogorodice u Lužinama* = A. Dračevac, *Da li je već u IX st. postojala crkva Bogorodice u Lužinama kod Stona*, *PPUD* 16 (1966) 165–192.
- Dračevac, *Pleterna skulptura* = A. Dračevac, *Pleterna skulptura u lapidariju u Stonu*, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku* 75 (1981) 137–156.

- Durnovo, *Miniatures arméniennes* = L. A. Durnovo, *Miniatures arméniennes*, Erevan 1967.
- Dvořáková, *Dating* = K. Dvořáková, *Dating the romanesque mural paintings and the ducal rotunda of St. Catherine*, in: *Znojmo: New discoveries* (2010), Interdisciplinaria Archaeologica, Natural Sciences in Archaeology I/1-2 (2010) 99-104.
- Djordjević, *Das program der Muttergotteskirche* = I. M. Djordjević, *Das Programm der Muttergotteskirche in Studenica und die serbische mittelalterliche Wandmalerei*, in: *Свиуденица и византијска уметносћ око 1200. године*, ed. B. Kopač, Београд 1988, 505-516 (= idem, *Пројам Бојородичине цркве у Свиуденици и српско средњовековно зидно сликарство*, in: idem, *Свиудије српске средњовековне уметносћи*, Београд 2008, 207-221).
- Djordjević, Kyriakoudis, *The Frescoes in the Chapel of St. Nicholas* = I. Djordjević, E. Kyriakoudis, *The Frescoes in the Chapel of St. Nicholas at the Monastery of St. John Prodromos near Serres*, *Cyrrillomethodianum* 7 (1983) 167-233.
- Đurđev, „*Prodaja crkava i manastira*” = B. Đurđev, „*Prodaja crkava i manastira*” *za vreme vlade Selima II*, *Godišnjak Istorijiskog društva Bosne i Hercegovine* 9 (1957) 241-247.
- Djurić, *Byzantinische Fresken* = V. J. Djurić, *Byzantinische Fresken in Jugoslawien*, München 1976.
- Đurić, *Freska u crkvi Sv. Luke* = V. J. Đurić, *Freska u crkvi Sv. Luke u Kotoru*, PPUD 21 (1980) 225-240.
- Djurić, *Fresques médiévales à Chilandar* = V. J. Djurić, *Fresques médiévales à Chilandar - contribution au catalogue des fresques du Mont Athos*, in: *Actes du XIIe Congrès international des Études byzantines III*, Beograd 1964, 59-98.
- Djurić, *Исcone du saint roi* = V. J. Djurić, *Исcone du saint roi Stefan Uroš III avec des scènes de sa vie*, *Balkan Studies* 24 (1983) 373-401.
- Djurić, *Исcnes* = V. J. Djurić, *Исcnes de Yougoslavie*, Belgrade 1961.
- Djurić, *La peinture murale* = V. J. Djurić, *La peinture murale serbe au XIIIe siècle*, in: *L'art byzantin du XIIIe siècle. Symposium de Sopoćani*, ed. V. J. Djurić, Beograd 1967, 145-167.
- Djurić, *L'art impérial serbe* = V. J. Djurić, *L'art impérial serbe: marques du statut impérial et traits de prestige*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 23-56.
- Djurić, *La royauté et le sacerdoce* = V. J. Djurić, *La royauté et le sacerdoce dans la décoration de Žiža*, in: *Манасџир Жича. Зборник радова*, ed. Г. Судић, Краљево 2002, 123-147.
- Djurić, *Le nouveau Constantin* = V. J. Djurić, *Le nouveau Constantin dans l'art serbe médiéval*, in: *ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΝ. Studien zur byzantinischen Kunst und Geschichte. Festschrift für Marcell Restle*, edd. B. Borkopp, Th. Stepan, Stuttgart 2000, 55-64.
- Djurić, *Le nouveau Joasaph* = V. J. Djurić, *Le nouveau Joasaph*, CA 33 (1985) 99-109.
- Djurić, *Les portraits des Serbes* = V. J. Djurić, *Les portraits des Serbes dans le monastère de St.-Jean-Prodrôme au Mont Ménécée*, in: *Οι Σέρρες και η περιοχή τους από την αρχαία στη μεταβυζαντινή κοινωνία II*, Θεσσαλονίκη 1998, 399-405.
- Djurić, *Les portraits de souverains* = V. J. Djurić, *Les portraits de souverains dans le narthex de Chilandar*, X3 7 (1989) 105-132.
- Djurić, *Miniature Hvalovog rukopisa* = V. J. Djurić, *Miniature Hvalovog rukopisa*, ИГ 1-2 (1957) 39-52.
- Djurić, *‘Čin’ von Chilandar* = V. J. Djurić, *Über den ‘Čin’ von Chilandar*, BZ 53 (1960) 333-351.
- Eastern Christian Relics* = *Eastern Christian Relics*, ed. A. Lidov, Moscow 2003.
- Eastmond, *‘Local’ Saints* = A. Eastmond, *‘Local’ Saints, Art, and Regional Identity in the Orthodox World after the Fourth Crusade*, *Speculum* 78/3 (2003) 707-749.
- Erdeljan, *New Jerusalems in the Balkans* = J. Erdeljan, *New Jerusalems in the Balkans. Translation of Sacred Space in the Local Context*, in: *New Jerusalems. Hierotopy and Iconography of Sacred Spaces*, ed. A. M. Lidov, Moscow 2009, 458-474.
- Erdeljan, *Studenica. All Things Constantinopolitan* = J. Erdeljan, *Studenica. All Things Constantinopolitan*, in: *ΣΥΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова њоводом чејургесеџи година Инсџиџиџиџи за исџиорџију уметносћи Филозофској факулџеџија у Беоџраџу*, ed. И. Стевовић, Београд 2011, 93-101.
- Erdeljan, *Studenica. An Identity in Marble* = J. Erdeljan, *Studenica. An Identity in Marble*, Зорџаџ 35 (2012) 93-98.
- Eustathii Thessalonicensis Opera Minora* = *Eustathii Thessalonicensis Opera Minora*, ed. P. Wirth, Berlin - New York 2000.
- Falkenhausen, *Eine byzantinische Beamtenurkunde* = V. von Falkenhausen, *Eine byzantinische Beamtenurkunde aus Dubrovnik*, BZ 63 (1969-1970) 10-23.
- Farlati, Coleti, *Illyrici sacri VII* = D. Farlati, J. Coleti, *Illyrici sacri VII*, Venetiis 1817.
- Faroqhi, *Understanding Ottoman Guilds* = S. Faroqhi, *Understanding Ottoman Guilds*, in: *Crafts and Craftsmen of the Middle East: Fashioning the Individual in the Muslim Mediterranean*, edd. S. Faroqhi, R. Deguilhem, London - New York 2005, 3-40.
- Fisković, *Crkvica sv. Kuzme i Damjana* = I. Fisković, *Crkvica sv. Kuzme i Damjana u Zablaću na Korčuli*, PPUD 21 (1980) 159-175.
- Fisković, *O freskama* = I. Fisković, *O freskama 11. i 12. stoljeća u Dubrovniku i okolici*, *Radovi IPU* 33 (2009) 17-36.
- Fisković, *Tri srednjovjekovne crkvice* = I. Fisković, *Tri srednjovjekovne crkvice na Pelješcu*, PPUD 19 (1972) 15-40.
- Foretić, *Dvije isprave* = V. Foretić, *Dvije isprave zahumskog kneza Dese o Mljetu iz 1151. godine*, *Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku* 1 (1952) 63-72.
- Frantz, *Byzantine Illuminated Ornament* = M. A. Frantz, *Byzantine Illuminated Ornament*, *The Art Bulletin* 16/1 (1934) 42-101.
- Frolow, *La relique de la Vraie Croix* = A. Frolow, *La relique de la Vraie Croix. Recherches sur le développement d'un culte*, Paris 1961.

- Gabelić, *Prophylactic and Other Inscriptions* = S. Gabelić, *Prophylactic and Other Inscriptions in Late Byzantine Fresco Painting*, in: *Byzantinische Malerei. Bildprogramme, Ikonographie, Stil*, ed. G. Koch, Wiesbaden 2000, 57–72.
- Gagro, *Križ srpskog kralja* = K. Gagro, *Križ srpskog kralja Stefana Uroša II Milutina*, in: *Dominikanci u Hrvatskoj, katalog izložbe*, Zagreb 2011.
- Garrison, *Studies in Mediaeval Italian Painting* = E. B. Garrison, *Studies in the History of Mediaeval Italian Painting IV*, Florence 1962.
- Gavrilović, *Between Latins and Greeks* = Z. Gavrilović, *Between Latins and Greeks: Some Artistic Trends in Medieval Serbia (13th–14th Centuries)*, in: eadem, *Studies in Byzantine and Serbian Medieval Art*, London 2001, 110–124.
- Gavrilović, *Kingship and Baptism* = Z. Gavrilović, *Kingship and Baptism in the Iconography of Dečani and Lesnovo*, in: eadem, *Studies in Byzantine and Serbian Medieval Art*, London 2001, 125–145.
- Gavrilović, *The Gospels of Jakov of Serres* = Z. Gavrilović, *The Gospels of Jakov of Serres (London, B. L., Add. MS 39626), the family of Branković and the Monastery of St Paul, Mount Athos*, in: *Through the looking glass. Byzantium through British eyes*, Aldershot 2000, 135–144.
- Gavrilović, *The Portrait of King Marko* = Z. Gavrilović, *The Portrait of King Marko at Markov manastir (1376–1381)*, BF 16 (1991) 415–428.
- Geary, *Furta Sacra* = P. J. Geary, *Furta Sacra. Thefts of Relics in the Central Middle Ages*, Princeton 1990.
- Gelzer, *Bistümerverzeichnisse der orientalischen Kirche II* = H. Gelzer, *Ungedruckte und wenig bekannte Bistümerverzeichnisse der orientalischen Kirche II*, BZ 2 (1893) 22–72.
- Georges Pachymérés = Georges Pachymérés *relations historiques II*, ed. A. Failler, Paris 1984.
- Georgitsoyanni, *Les peintures murales* = E. N. Georgitsoyanni, *Les peintures murales du Vieux Catholicon du monastère de la Transfiguration aux Météores (1483)*, Athènes 1993.
- Gerasimov, *Un sceau en plombe* = T. Gerasimov, *Un sceau en plombe de Georges fils du roi Bodine*, *Studia historico-philologica Serdicensia* 1 (1938) 217–218.
- Glavaš, *Iskopavanje preromaničke crkve* = T. Glavaš, *Iskopavanje preromaničke crkve u Vrutcima kod Vrela Bosne*, GZMBiH, arheologija, n. s., 37 (1982) 93–122.
- Grabar, *Influences musulmanes* = A. Grabar, *Influences musulmanes sur la décoration des manuscrits slaves balkaniques*, *Revue des études slaves* 27 (1951) 124–135 (= idem, *L'art de la fin de antiquité et du Moyen age II*, Paris 1968, 653–661).
- Grabar, *L'Hodigitria et l'Eléousa* = A. Grabar, *L'Hodigitria et l'Eléousa*, ЗМЦЛУ 10 (1974) 3–14.
- Grabar, *Les deux images de la Vierge* = A. Grabar, *Les deux images de la Vierge dans un manuscrit serbe*, in: *L'art byzantin chez les Slaves II/1*, Paris 1930, 264–276.
- Grabar, *Les manuscrits grecs* = A. Grabar, *Les manuscrits grecs enluminés de provenance italienne (IXe–XIe siècles)*, Paris 1972.
- Grabar, *Recherches sur les influences orientales* = A. Grabar, *Recherches sur les influences orientales dans l'art balcanique*, Paris 1928.
- Grabar, *Velmans, Chiesa di Sopoćani* = A. Grabar, T. Velmans, *Gli affreschi della Chiesa di Sopoćani*, Milano 1965.
- Grabar, *Islamic Art and Byzantium* = O. Grabar, *Islamic Art and Byzantium*, DOP 18 (1964) 73–79.
- Grčke povelje srpskih vladara = Grčke povelje srpskih vladara, edd. A. Solovjev, V. Mošin, London 1974.
- Gušić, Fisković, *Otok Mljet* = B. Gušić, C. Fisković, *Otok Mljet: naš novi nacionalni park. Antropogeografski pregled i kulturno historijski spomenici*, Zagreb 1958.
- Hahn, *Strange Beauty* = C. J. Hahn, *Strange Beauty. Issues in the Making and Meaning of Reliquaries, 400-circa 1204*, University Park 2012.
- Hallensleben, *Das Katholikon* = H. Hallensleben, *Das Katholikon des Johannes-Prodromos-Kloster bei Serrai*, BF 1 (1966) 158–173.
- Hamm, *Apokalipsa bosanskih krstjana* = J. Hamm, *Apokalipsa bosanskih krstjana*, Slovo 9–10 (1960) 43–104.
- Hamann-Mac Lean, *Grundlegung* = R. Hamann-Mac Lean, *Grundlegung zu einer Geschichte der mittelalterlichen Monumentalmalerei in Serbien und Makedonien*, Giessen 1976.
- Harisijadis, *Les miniatures du Tétraévangile* = M. Harisijadis, *Les miniatures du Tétraévangile du métropolitain Jakob de Serrès*, in: *Actes du XIIe Congrès international d'études byzantines III*, Belgrade 1964, 121–130.
- Historia della vita di San Nicolo* = *Historia della vita, miracoli, traslazione, e gloria dell'illustrissimo confessor di Christo San Nicolo il Magno, arcivescovo di Mira, patrono e protettore della città di Bari, Composta dal Padre Antonio Beatillo da Bari, della Campagna di Giesù, Napoli 1645*³.
- Illuminated Greek Manuscripts* = *Illuminated Greek Manuscripts from American Collections. An Exhibition in Honor of Kurt Weitzmann*, ed. G. Vikan, Princeton 1973.
- Illyricum sacrum VI* = *Illyricum sacrum VI*, edd. D. Farlati, J. Coleti, Venezia 1800.
- Ioannis Cantacuzeni eximperatoris Historiarum* = *Ioannis Cantacuzeni eximperatoris Historiarum libri IV, I–IV*, ed. L. Schopenus, Bonnae 1828–1832.
- Ionescu, *Istoria arhitecturii romanesti* = G. Ionescu, *Istoria arhitecturii romanesti*, București 1937.
- Jakšić, *Predromanički reljef* = N. Jakšić, *Predromanički reljef sa spomenom blaženog Teodora u Bolu na Braču*, PPUD 25 (1985) 49–62.
- Janashian, *Armenian Miniature Paintings* = M. Janashian, *Armenian Miniature Paintings of the Monastic Library at San Lazzaro I*, Venice 1966.

- Janc, *Islamski elementi* = Z. Janc, *Islamski elementi u minijaturama Karanskog jevanđelja*, Godišnjak Naučnog društva BiH 2 (1961) 159–170.
- Janin, *La géographie ecclésiastique* = R. Janin, *La géographie ecclésiastique de l'Empire byzantin. Première partie. Le siège de Constantinople et le patriarcat oecuménique, III: Les églises et les monastères*, Paris 1953.
- Janin, *Les églises* = R. Janin, *Les églises et les monastères des grands centres byzantins. Bithynie, Hellespont, Latros, Galésios, Trébizonde, Athènes, Thessalonique*, Paris 1975.
- Johnstone, *The Byzantine tradition* = P. Johnstone, *The Byzantine tradition in church embroidery*, London 1967.
- Jordan, *The Monastery of the Theotokos Evergetis* = R. M. Jordan, *The Monastery of the Theotokos Evergetis, Its Children and Grandchildren*, in: *The Theotokos Evergetis and Eleventh Century Monasticism*, edd. M. Mullett, A. Kirby, Belfast 1994, 215–245.
- Jovanović, *Zaton, Bijelo Polje* = V. Jovanović, *Zaton, Bijelo Polje – crkva i grobovi*, Arheološki pregled 3 (1961) 129–132.
- Jurković, *O bizantskom utjecaju* = M. Jurković, *O bizantskom utjecaju i autohtonosti nekih likovnih rješenja na predromaničkoj plastici Bosne i Hercegovine*, Radovi IPU 11 (1987) 107–113.
- Jurković, *Prilog proučavanju* = M. Jurković, *Prilog proučavanju pleterne skulpture na području poluotoka Pelješca*, SHP 3/13 (1983) 165–184.
- Jurković, *Prilog odredjivanju* = M. Jurković, *Prilog odredjivanju južnodalmatinske grupe predromaničke skulpture*, SHP 15 (1985) 183–199.
- Jurković, *Ranosrednjovjekovni latinski natpisi* = M. Jurković, *Ranosrednjovjekovni latinski natpisi s Pelješca*, Radovi IPU 10 (1986) 83–89.
- Kalopissi-Verti, *Church Foundations* = S. Kalopissi-Verti, *Church Foundations by Entire Villages (13th–16th c.)*. A Short Note, 3PBI 44 (2007) 333–340.
- Kalopissi-Verti, *Painters in Late Byzantine Society* = S. Kalopissi-Verti, *Painters in Late Byzantine Society. The Evidence of Church Inscriptions*, CA 42 (1994) 139–158.
- Kandić, *Fonts for the Blessing of the Waters* = O. Kandić, *Fonts for the Blessing of the Waters in Serbian Medieval Churches*, 30-гpaф 27 (1998–1999) 61–78.
- Kanuni i kanun-name = *Kanuni i kanun-name za Bosanski, Hercegovački, Zvornički, Kliški, Crnogorski i Skadarski sandžak*, Sarajevo 1957.
- Kaplan, *De la dépouille à la relique* = M. Kaplan, *De la dépouille à la relique: formation du culte des saints à Byzance du Ve au XIIe siècle*, in: idem, *Pouvoirs, Église et sainteté. Essais sur la société byzantine*, Paris 2011, 75–95 (= *Les reliques: objets, cultes, symboles*, edd. É. Bozóky, A.-M. Helvétius, Turnhout 1999, 19–38).
- Karaman, *Razgovori o nekim problemima* = Lj. Karaman, *Razgovori o nekim problemima domaće historije, arheologije i historije umjetnosti*, Anali Historijskog instituta Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku 6–7 (1959) 41–71.
- Klaić, *Mljetski falsifikati* = N. Klaić, *Mljetski falsifikati*, Arhivski vjesnik 10 (1967) 185–234.
- Klaniczay, *Holy Rulers and Blessed Princesses* = G. Klaniczay, *Holy Rulers and Blessed Princesses. Dynastic Cults in Medieval Central Europe*, Cambridge 2002.
- Klein, *Byzanz, der Westen und das 'wahre' Kreuz* = H. A. Klein, *Byzanz, der Westen und das 'wahre' Kreuz. Die Geschichte einer Reliquie und ihrer künstlerischen Fassung in Byzanz und im Abendland*, Wiesbaden 2004.
- Klein, *Eastern Objects and Western Desires* = H. A. Klein, *Eastern Objects and Western Desires: Relics and Reliquaries between Byzantium and the West*, DOP 58 (2004) 283–314.
- Koprivica, *Freska sa predstavom svetog Hristofora* = T. Koprivica, *Freska sa predstavom svetog Hristofora u Starom Baru*, Историјски записи 77/1–4 (2004) 145–154.
- Korać, *King Milutin's Church* = V. Korać, *King Milutin's Church*, in: *Hilandar monastery*, ed. G. Subotić, Belgrade 1998, 145–152.
- Korać, *L'architecture de Dečani* = V. Korać, *L'architecture de Dečani, tradition et innovation*, in: *Дечани и византијска уметност у средином XIV века*, ed. B. J. Ђурић, Београд 1989, 149–157.
- Korać, *L'école de la Morava* = V. Korać, *L'école de la Morava: dernière renaissance dans l'art de la monde byzantine*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, ed. E. Παπαδοπούλου, Αθήνα 1996, 380–391.
- Korać, *Les origines de l'architecture* = V. Korać, *Les origines de l'architecture de l'école de la Morava*, in: *Моравска школа и њено годба*, ed. B. J. Ђурић, Београд 1972, 157–168.
- Kotorski spomenici = *Kotorski spomenici. Prva knjiga kotorskih notara od god. 1326–1335*, ed. A. Mayer, Zagreb 1951.
- Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture* = R. Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture*, Harmondsworth 1989⁴.
- Kreševljaković, *Esnafi i obrti* = H. Kreševljaković, *Esnafi i obrti u starom Sarajevu*, Sarajevo 1958.
- Krsmanović, *Mount Athos and Political Thought* = B. Krsmanović, *Mount Athos and Political Thought in the Slavic World*, in: *Proceedings of the 22nd International Congress of Byzantine Studies, Vol. I: Plenary Papers*, ed. I. Ilyev et al., Sofia 2011, 156–166.
- Kurtović, *Sandalj Hranić Kosača* = E. Kurtović, *Veliki vojvoda bosanski Sandalj Hranić Kosača*, Sarajevo 2009.
- Kyriakoudis, *Les artistes grecs* = E. Kyriakoudis, *Les artistes grecs qui ont participé à la peinture murale des régions sous la juridiction du Patriarcat de Peć pendant sa rénovation (1557–1690)*, Balkan Studies 24/2 (1983) 485–510.
- Kyriakoudis, *The Main Features of Monumental Painting in Macedonia* = E. Kyriakoudis, *The Main Features of Monumental Painting in Macedonia in the Late Byzantine Period*, in: *Byzantine Macedonia. Art, Architecture, Music and Hagiography*, edd. J. Burke, R. Scott, Melbourne 2001, 59–79.

- La porpora* = *La porpora. Realtà e immaginario di un colore simbolico*, ed. O. Longo, Venezia 1998.
- Laiou, *Byzantium and the Neighboring Powers* = A. Laiou, *Byzantium and the Neighboring Powers: Small-State Policies and Complexities*, in: eadem, *Byzantium and the Other: Relations and Exchanges*, Farnham–Burlington VT 2012, XIV, 1–12.
- L'art byzantin du XIIIe siècle* = *L'art byzantin du XIIIe siècle. Symposium de Sopoćani*, ed. V. J. Djurić, Beograd 1967.
- Laurent, *Le thème* = V. Laurent, *Le thème byzantin de Serbie au XIe siècle*, REB 15 (1957) 185–195.
- Lăzărescu, *Nicodim de la Tismana* = E. Lăzărescu, *Nicodim de la Tismana si rolul său în cultura veche românească I (pînă în 1385)*, Romanoslavica 11 (1965) 237–285.
- Le Goff, *Saint Louis* = J. Le Goff, *Saint Louis*, Paris 1996.
- Le Mont Athos* = *Le Mont Athos et l'Empire byzantin. Trésors de la Sainte Monagne*, Paris 2009.
- Leroy, *Les manuscrits coptes* = J. Leroy, *Les manuscrits coptes et coptes-arabes illustrés*, Paris 1974.
- Leroy, *Les manuscrits syriaques* = J. Leroy, *Les manuscrits syriaques a peintures conservés dans les bibliothèques d'Europe et d'Orient*, Paris 1964.
- Les Reliques* = *Les Reliques: Objets, cultes, symboles*, edd. E. Bozoky, A., M. Helvétius, Turhout 1999.
- Le typikon de la Théotokos Évergétis* = *Le typikon de la Théotokos Évergétis*, ed. P. Gautier, REB 40 (1982) 5–101.
- Listine* = *Listine o odnošajih između Južnoga Slavenstva i Mletačke Republike, I–X*, ed. S. Ljubić, Zagreb 1861–1891.
- Loverdou-Tsigaridas, *Objets précieux* = K. Loverdou-Tsigaridas, *Objets précieux de l'église de la Vierge Gavaliotissa au monastère de Lavra (Mont Athos)*, *Зорпаф* 26 (1997) 81–86.
- Luković, *Freske i slike* = N. Luković, *Freske i slike katedrale sv. Tripuna*, in: *800 godina katedrale sv. Tripuna u Kotoru*, Kotor 1966, 63–79.
- Ljubinković, *Majstori starog srpskog slikarstva* = R. Ljubinković, *Majstori starog srpskog slikarstva. Povodom knjige profesora Svetozara Radojčića*, *Naše starine* 4 (1957) 187–204.
- Machavariani, *Georgian manuscripts* = H. Machavariani, *Georgian manuscripts*, Tbilisi 1970.
- Magdalino, *Round Church at Preslav* = P. Magdalino, *The Byzantine Antecedents of the Round Church at Preslav*, *Проблеми на изкуството* 45/2 (2012) 3–5.
- Maksimović, *Byzantinische Herrscherideologie* = Lj. Maksimović, *Byzantinische Herrscherideologie und Regierungsmethoden im Falle Serbien. Ein Beitrag zum Verständnis des byzantinischen Commonwealth*, in: *ΠΟΛΥΠΛΕΥΡΟΣ ΝΟΥΣ, Miscellanea für Peter Schreiner zu seinem 60. Geburtstag*, edd. C. Scholz, G. Makris, München–Leipzig 2000, 174–192.
- Maksimović, *Βυζάντιο και οι Σέρβοι* = Lj. Maksimović, *Βυζάντιο και οι Σέρβοι τον 11ο αιώνα: ζήτημα εσωτερικής ή εξωτερικής πολιτικής της αυτοκρατορίας*, in: *Η Αυτοκρατορία σε κρίση (:) Το Βυζάντιο τον 11ο αιώνα (1025–1081)*, ed. V. N. Vlyssidou, Athens 2003, 75–85.
- Maksimović, *Das Kanzleiwesen* = Lj. Maksimović, *Das Kanzleiwesen der serbischen Herrscher*, in: *Kanzleiwesen und Kanzleisprachen im östlichen Europa*, ed. C. Hannick, Köln–Weimar–Wien 1999, 25–54.
- Maksimović, *L'Empire de Stefan Dušan* = Lj. Maksimović, *L'Empire de Stefan Dušan: genèse et caractère, Mélanges Gilbert Dagron, Travaux et Mémoires (Mélanges Gilbert Dagron)* 14 (2002) 415–428.
- Maksimović, *L'idéologie du souverain* = Lj. Maksimović, *L'idéologie du souverain dans l'État serbe et la construction de Studenica*, in: *Службеница и византијска уметност око 1200. године*, ed. B. Кораћ, Београд 1988, 35–49.
- Maksimović, *Η ανάπτυξη κεντρόφυγων ροπών* = Lj. Maksimović, *Η ανάπτυξη κεντρόφυγων ροπών στις πολιτικές σχέσεις Βυζαντίου και Σερβίας τον ΙΔ' αιώνα*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 282–290.
- Maksimović, *Η βυζαντινή Μακεδονία* = Lj. Maksimović, *Η βυζαντινή Μακεδονία στην πολιτική της μεσαιωνικής Σερβίας*, *Πρακτικάτης Ακαδημίας Αθηνών* 85 Β' (2010) 261–285.
- Maksimović, *Η εθνογένεση των Σέρβων* = Lj. Maksimović, *Η εθνογένεση των Σέρβων στον Μεσαίωνα*, Athens 1994.
- Mango, *Byzantine Architecture* = C. A. Mango, *Byzantine Architecture*, New York 1976 (London 1986³).
- Manoscritti slavi* = *Manoscritti slavi, documenti e carte riguardanti la storia bulgara della Biblioteca Apostolica Vaticana e dell'Archivio segreto Vaticano (IX–XVII secolo)*, *София* 1979.
- Marasović, *Makarska i Primorje* = T. Marasović, *Makarska i Primorje u ranom srednjem vijeku*, Split 1998.
- Marasović, *Ranosrednjovjekovne crkve* = T. Marasović, *Ranosrednjovjekovne crkve pseudobazilikalnoga tipa u Dalmaciji*, *Archaeologia Adriatica* 11 (2008) 555–572.
- Marava-Chatzinicolaou, Toufexi-Paschou, *Catalogue* = A. Marava-Chatzinicolaou, C. Toufexi-Paschou, *Catalogue of the Illuminated Byzantine Manuscripts of the National Library of Greece*, I, Athens 1978; III, Athens 1997.
- Marjanović-Dušanić, *L'écriture et la sainteté* = S. Marjanović-Dušanić, *L'écriture et la sainteté dans la Serbie médiévale*, in: *Étude sur l'hagiographie*, avec la préface de B. Flusin, ed. A. Serandour, Turnhout (in press).
- Marjanović-Dušanić, *La réécriture hagiographique* = S. Marjanović-Dušanić, *La réécriture hagiographique: usages et fonctions dans la Serbie médiévale*, in: *Remanier, métaphraser. Fonctions et techniques de la réécriture dans le monde byzantin*, edd. S. Marjanović-Dušanić, B. Flusin, Belgrade 2011, 163–180.
- Marjanović-Dušanić, *La sainteté féminine* = S. Marjanović-Dušanić, *La sainteté féminine et les cultes dynastiques en Serbie médiévale: la sainte reine Hélène d'Anjou*, in: *Les réseaux familiaux. Antiquité tardive et Moyen Âge. In Memoriam A. Laiou et É. Patlagean*, ed. B. Caseau, Paris 2012, 125–133.

- Marjanović-Dušanić, *Patterns of Martyrial Sanctity* = S. Marjanović-Dušanić, *Patterns of Martyrial Sanctity in the Royal Ideology of Medieval Serbia. Continuity and Change*, *Balcanica* 37 (2007) 69–79.
- Marković Č., *Graditeljska baština Crnojevića* = Č. Marković, *Graditeljska baština Crnojevića*, in: *Crnojevići: značaj za crnogorsku državu i kulturu*, ed. Č. Drašković, Podgorica 2011, 67–102.
- Marković, *The Original Paintings* = M. Marković, *The Original Paintings of the Monastery's Main Church*, in: *Hilandar monastery*, ed. G. Subotić, Belgrade 1998, 229–236.
- Marković M., *The Painter Eutychios* = M. Marković, *The Painter Eutychios – Father of Michael Astrapas and Protomaster of the Frescoes in the Church of the Virgin Peribleptos in Ohrid*, *3MCJY* 38 (2010) 9–34.
- Martínez Sáez, *El Díptico* = A. Martínez Sáez, *El Díptico Bizantino de la Catedral de Cuenca*, Cuenca 2004.
- Matthews, *The Early Churches of Constantinople* = Th. F. Matthews, *The early churches of Constantinople. Architecture and liturgy*, University Park, Penn. 1971.
- Mavromatis, *Le kralj Milutin* = L. Mavromatis, *Le fondation de l'Empire serbe. Le kralj Milutin*, Thessalonique 1978.
- Mijović, *Crkvice-kripte* = P. Mijović, *Crkvice-kripte na crnogorskom primorju*, *PPUD* 21 (1980) 149–158.
- Miklosich, *Monumenta serbica* = Fr. Miklosich, *Monumenta serbica spectantia historiam Serbiae, Bosnae, Ragusii, Viennae* 1858.
- Milanovic, *Esphigmenou Chrysobull* = Lj. Milanovic, *Reconsidering the Significance of the Esphigmenou Chrysobull*, Thirtieth Annual Byzantine Studies Conference, October 2004, The Walters Art Museum and The Johns Hopkins University Baltimore, Maryland (= http://www.bsana.net/conference/archives/2004/abstracts_2004.html).
- Milanović, *The Politics of Translatio* = Lj. Milanović, *The Politics of Translatio: the Visual Representation of the Translation of Relics in the Early Christian and Medieval Period, The Case of St. Stephen*, PhD thesis, Rutgers University, New Brunswick 2011.
- Miles, *Byzantium and the Arabs* = G. C. Miles, *Byzantium and the Arabs: Relation in Crete and the Aegean Area*, *DOP* 18 (1964) 20–32.
- Miles, *Islamic Elements in Byzantine Ornament* = G. C. Miles, *Classification of Islamic Elements in Byzantine Architectural Ornament in Greece*, in: *Actes du XII Congrès International d'études byzantines III*, Belgrade 1964, 281–287.
- Millet, *Cozia* = G. Millet, *Cozia et les églises serbes de la Morava*, in: *Mélanges offerts à M. Nicolas Iorga par ses amis de la France et des pays de langue française*, Paris 1933, 827–856.
- Millet, *L'ancien art serbe* = G. Millet, *L'ancien art serbe. Les églises*, Paris 1919.
- Milošević, *Art in Mediaeval Serbia* = D. Milošević, *Art in Mediaeval Serbia from the 12th to the 17th Century*, Beograd 1980.
- Miljković-Peppek, *Le portrait* = P. Miljković-Peppek, *Le portrait de l'empereur byzantin Michel VIII à l'église rupestre de Saint-Érasme près d'Ohrid*, *CA* 45 (1997) 169–177.
- Mitrović, *Benediktinci* = K. Mitrović, *Benediktinci na području Barske nadbiskupije i Kotorske biskupije (9. stoljeće – 1571)*, Cetinje–Kotor 2015.
- Momirović, *Stari rukopisi i štampane knjige* = P. Momirović, *Stari rukopisi i štampane knjige u Čajniču*, *Naše starine* 3 (1956) 173–177.
- Monastery of Vatopaidi* = *The Holy and Great Monastery of Vatopaidi. Tradition, History, Art*, II, Mount Athos 1998.
- Mošin, *Ćirilski rukopisi* = V. Mošin, *Ćirilski rukopisi Jugoslavenske akademije I–II*, Zagreb 1955.
- Mošin, *Izveštaj* = V. Mošin, *Izveštaj o naučnom putovanju u Srijemsku Mitrovicu, Beograd, Peć, Dečane, Cavtat, Dubrovnik 1953. godine. Inventar ćirilskih rukopisa Muzeja Srpske pravoslavne crkve u Beogradu*, *Ljetopis JAZU* 60 (1955) 218–226.
- Mošin, Traljić, *Ćirilski spomenici u Bosni i Hercegovini* = V. Mošin, S. Traljić, *Ćirilski spomenici u Bosni i Hercegovini*, *Naše starine* 6 (1959) 63–104.
- Mošin, *Ornament južnoslovenskih rukopisa* = V. Mošin, *Ornament južnoslovenskih rukopisa XI–XIII veka*, *Radovi Naučnog društva NR Bosne i Hercegovine* 7, Odeljenje istorijsko-filoloških nauka, knj. 3 (1957) 5–79.
- Nagel, Wood, *Antiquity in the Renaissance* = A. Nagel, C. S. Wood, *What counted as an 'antiquity' in the Renaissance?*, in: *Renaissance Medievalisms*, ed. K. Eisenbichler, Toronto 2009, 53–74.
- Nagorni, *Die Kirche Sv. Petar* = D. Nagorni, *Die Kirche Sv. Petar in Bijelo Polje (Montenegro). Ihre Stellung in der Geschichte des serbischen Architektur*, München 1978.
- Nelson, *Byzantine Art in the Italian Renaissance* = R. S. Nelson, *Byzantine Art in the Italian Renaissance*, in: *Heaven & Earth. Art of Byzantium from the Greek Collections*, edd. A. Drandaki, D. Papanikola-Bakirtzi, A. Tourta, Athens 2013, 327–335.
- Nelson, *Palaeologan Ornament and the Arabesque* = R. S. Nelson, *Palaeologan Illuminated Ornament and the Arabesque*, *Wiener Jahrbuch für Kunstgeschichte* 41 (1988) 7–22.
- Nelson, *The Italian Appreciation* = R. S. Nelson, *The Italian Appreciation and Appropriation of Illuminated Byzantine Manuscripts, ca. 1200–1450*, *DOP* 49 (1995) 209–235.
- Nešković, Nikolić, *L'église Saint-Pierre près de Novi Pazar* = J. Nešković, R. Nikolić, *L'église Saint-Pierre près de Novi Pazar*, Belgrade 1987.
- Nicephori Gregorae Byzantina historia* = *Nicephori Gregorae Byzantina historia*, I–II, ed. L. Schopenus, Bonnae 1829–1830; III, ed. I. Bekkerus, Bonnae 1855.
- Nordhagen, *Icons* = P. J. Nordhagen, *Icons Designed for the Display of Sumptuous Votive Gifts*, *DOP* 41 (1987) 453–460.
- Obolensky, *The Byzantine Commonwealth* = D. Obolensky, *The Byzantine Commonwealth. Eastern Europe 500–1453*, London 2000.

- Oikonomidès, *Emperor of the Romans* = N. Oikonomidès, *Emperor of the Romans – Emperor of the Romania*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 121–128.
- Ousterhout, *Constantinople, Bithynia, and Regional Developments* = R. G. Ousterhout, *Constantinople, Bithynia, and Regional Developments in Later Palaeologan Architecture*, in: *The Twilight of Byzantium. Aspects of Cultural and Religious History in the Late Byzantine Empire*, edd. S. Ćurčić, D. Mouriki, Princeton 1991, 75–110.
- Pace, *L'affresco nella chiesa di San Luca* = V. Pace, *L'affresco nella chiesa di San Luca a Cattaro (Kotor) e il ricordo della chiesa di Roma*, in: *Црква Свеїѡи Лυκε κροз вјекове*, ed. B. Kopah, Kotor 1997, 107–111.
- Paizi-Apostolopoulou, *Authority of a Learned Patriarch* = M. Paizi-Apostolopoulou, *Appealing to the Authority of a Learned Patriarch: New Evidence on Gennadios Scholarios' Responses to the Questions of George Branković*, *The Historical Review* 9 (2012) 95–116.
- Patterson Ševčenko, *Icons and Liturgy* = N. Patterson Ševčenko, *Icons and Liturgy*, DOP 45 (1991) 45–57.
- Patterson Ševčenko, *The Vita Icon* = N. Patterson Ševčenko, *The Vita Icon and the Painter as Hagiographer*, DOP 53 (1999) 149–167.
- Peković, *Četiri elafitske crkve* = Ž. Peković, *Četiri elafitske crkve*, Dubrovnik–Split 2008.
- Pelekanidis et al., *The Treasures of Mont Athos I* = S. M. Pelekanidis et al., *The Treasures of Mont Athos. Illuminated Manuscripts I*, Athens 1974.
- Pentcheva, *Imagined Images* = B. Pentcheva, *Imagined Images: Visions of Salvation and Intercession in a Double-Sided Icon from Poganovo*, DOP 54 (2000) 139–156.
- Petković, *Art and Patronage* = S. Petković, *Art and Patronage in Serbia during the Early Period of Ottoman Rule (1450–1600)*, BF 16 (1990) 401–414.
- Petković, *Artistic Activity* = S. Petković, *Artistic Activity and the Struggle for Survival of the Serbian Church during the Sixteenth and Seventeenth Centuries*, *Balkan Studies* 24/2 (1983) 617–630.
- Petković, *Serbian Painting* = S. Petković, *Serbian Painting at the Time of George Brankovich (1427–1456)*, JÖB 32/5 (1982) 197–198.
- Petković, *The Thirteenth Century Frescoes in Morača* = S. Petković, *The Thirteenth Century Frescoes in Morača Monastery. A Reinterpretation*, in: *Actes du XVe Congrès international d'études byzantines*, II/B. *Art et archéologie*, Athènes 1981, 631–638.
- Popović D., *A Staurotheke* = D. Popović, *A Staurotheke of Serbian Provenance in Pienza*, *Σογραφ* 36 (2012) 157–170.
- Popović D., *Eulogiae* = D. Popović, *Eulogiae Terrae Sanctae of St Sava of Serbia*, *Balkanica* 45 (2014) 55–69.
- Popović D., *Paying devotions to the Holy Hermit* = D. Popović, *Paying devotions to the Holy Hermit: The shrine of St Prochorus of Pčinja*, in: *Routes of Faith in the Medieval Mediterranean*, Thessalonike 2008, 215–226.
- Popović D., *Relics and Politics in the Middle Ages* = D. Popović, *Relics and Politics in the Middle Ages: the Serbian Approach*, in: *Eastern Christian Relics*, ed. A. M. Lidov, Moscow 2003, 161–180.
- Popović D., *The Cult of St Peter of Koriša* = D. Popović, *The Cult of St Peter of Koriša. Stages of Development and Patterns*, *Balkanica* 28 (1997) 181–211.
- Popović M., *Crkvina u Paniku* = M. Popović, *Crkvina u Paniku*, GZMBIH, arheologija, n. s., 27–28 (1973) 347–363.
- Popović M., *Les forteresses* = M. Popović, *Les forteresses du système défensif byzantin en Serbie au XI–XII siècle*, *Starinar* 42 (1991) 169–185.
- Popović M., *Manastir svetog Petra de Campo* = M. Popović, *Manastir svetog Petra de Campo kod Trebinja*, GZMBiH, arheologija, n. s., 27–28 (1973) 313–346.
- Popović S., *Dividing the Indivisible* = S. Popović, *Dividing the Indivisible: The Monastery Space – Secular and Sacred*, ZRVI 44 (2007) 47–65.
- Popović, Ćurčić, *Naupara* = S. Popović, S. Ćurčić, *Naupara*, Beograd 2000.
- Porčić, *The Menologem* = N. Porčić, *The Menologem in Serbian Medieval Document-Making*, in: *ΠΕΡΙΒΟΛΟΣ. Зборник у часиу Мирјане Живојиновић*, edd. Б. Миљковић, Д. Џеледџић, Београд 2015, 285–298.
- Preradović, *Bisanzio sull'Adriatico* = D. Preradović, *Bisanzio sull'Adriatico nel IX e X secolo. Topografia sacra*, Udine–Paris 2011 (unpublished PhD thesis).
- Prijatelj-Pavičić, *U potrazi za izgubljenim slikarstvom* = I. Prijatelj-Pavičić, *U potrazi za izgubljenim slikarstvom: o majstoru Lovru iz Kotora i slikarstvu na prostoru od Dubrovnika do Kotora tijekom druge polovice XV stoljeća*, Dubrovnik 2013.
- Pringle, *The Churches* = D. Pringle, *The Churches of the Crusader Kingdom of Jerusalem. A Corpus III (The City of Jerusalem)*, Cambridge 2007.
- Prinzing, *Die autokephale byzantinische Kirchenprovinz* = G. Prinzing, *Die autokephale byzantinische Kirchenprovinz Bulgarien/Ohrid. Wie unabhängig waren ihre Erzbischöfe?*, in: *Proceedings of the 22nd International Congress of Byzantine Studies*, Vol. I: *Plenary Papers*, Sofia 2011, 389–413.
- Prolović, *Die Kirche des heiligen Andreas an der Treska* = J. Prolović, *Die Kirche des heiligen Andreas an der Treska. Geschichte, Architektur und Malerei einer palaiologenzeitlichen Stiftung des serbischen Prinzen Andreaš*, Wien 1997.
- Pseudo-Kodinos, *Traité des offices* = Pseudo-Kodinos, *Traité des offices*, ed. J. Verpeaux, Paris 1966.
- Radić, *Ο Συμεών Ούρεσης Παλαιολόγος* = R. Radić, *Ο Συμεών Ούρεσης Παλαιολόγος και το κράτος του μεταξύ της βυζαντινής και της σερβικής αυτοκρατορίας*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 195–208.
- Radojčić, *Die serbische Ikonenmalerei* = S. Radojčić, *Die serbische Ikonenmalerei vom 12. Jahrhundert bis zum Jahre 1459*, JÖBG 5 (1956) 61–84.

- Radojčić, *Elemente der westlichen Kunst* = S. Radojčić, *Elemente der westlichen Kunst des frühen Mittelalters in der ältesten serbischen Miniaturen*, in: *Actes du XVIIe Congrès international d'histoire de l'art*, La Haye 1955, 199–206.
- Radojčić, *Malerei der Paläologischen Renaissance* = S. Radojčić, *Die Entstehung der Malerei der Paläologischen Renaissance*, JÖBG 7 (1958) 105–124.
- Radojčić, *Srpska umetnost* = S. Radojčić, *Srpska umetnost u srednjem veku*, Beograd–Zagreb–Mostar 1982.
- Radojčić, *Stare srpske minijature* = S. Radojčić, *Stare srpske minijature*, Beograd 1950.
- Radojčić, *Srpsko-rumunski odnosi* = Đ. Sp. Radojčić, *Srpsko-rumunski odnosi XIV–XVII veka*, Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду 1 (1956) 13–29.
- Radujko, 'Ἀρχιερατικός θρόνος' = M. Radujko, *L'Ἀρχιερατικός θρόνος des évêques de Moravica et la peinture de Saint-Achille à Arilje*, CA 49 (2001) 143–178.
- Rakić, *Islamic Influence* = Z. Rakić, *Islamic Influence on Illumination of Serbian Manuscripts of the 16th and 17th Century*, in: *Common Culture and Particular Identities: Christians, Jews and Muslims in the Ottoman Balkans*, edd. E. Papo, N. Makuljević, Beer–Sheba–Belgrade 2013, 217–224.
- Regan, Nadilo, *Ranoromaničke sakralne građevine* = K. Regan, B. Nadilo, *Crkveno graditeljstvo. Ranoromaničke sakralne građevine dubrovačkog područja (I)*, Građevinar 58/2 (2006) 143–153.
- Regan, Nadilo, *Predromaničke crkve* = K. Regan, B. Nadilo, *Predromaničke crkve na dijelu južnodalmatinskih otoka*, Građevinar 58/11 (2006) 937–947.
- Reliquiare = *Reliquiare im Mittelalter*, edd. B. Reudenbach, G. Toussaint, Berlin 2011².
- Rëmbeci, *Kodikëtmesjetarë në Shqipëri* = A. Rëmbeci, *Kodikëtmesjetarë në Shqipëri, ura kulturore midis Lindjes dhe Perëndimit: Rasti i Kodikëve me prejardhje Italo-Bizantine*, in: *Shqipëriames Lindjes dheperëndimit*, Aktete Konferencës Shkencore Ndërkombëtare, Tiranë 17 dhjetor 2013, ed. A. Rëmbeci, Tiranë 2014, 21–36.
- Ringheim, *Eine altserbische Trojasage* = A. Ringheim, *Eine altserbische Trojasage. Text mit linguistischer und literarhistorischer Charakteristik*, Prag–Uppsala 1951.
- Rodley, *The Monastery of the Theotokos Evergetis* = L. Rodley, *The Monastery of the Theotokos Evergetis, Constantinople: Where it was and What it Looked Like*, in: *The Theotokos Evergetis and Eleventh Century Monasticism*, edd. M. Mullett, A. Kirby, Belfast 1994, 17–29.
- Ross, *Alexander Historiatus* = D. J. A. Ross, *Alexander Historiatus. A Guide to Medieval Illustrated Alexander Literature*, Frankfurt am Main 1988².
- Sáez, *El díptico bizantino* = A. M. Sáez, *El díptico bizantino de la Catedral de Cuenca*, Cuenca 2004.
- Safran, *Artistic Links Between Epiros and Apulia* = L. Safran, *Exploring Artistic Links Between Epiros and Apulia in the Thirteenth Century: The Problem of Sculpture and Wall Painting*, in: *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου για το Δεσποτάτο της Ηπείρου (Άρτα, 27–31 Μαΐου 1990)*, Άρτα 1992, 455–462.
- Saints and Sacred Matter = Saints and Sacred Matter. The Cult of Relics in Byzantium and Beyond*, edd. C. Hahn, H. A. Klein, Washington D.C. 2015.
- San Nicola = San Nicola. Splendori d'arte d'Oriente e d'Occidente*, ed. M. Bacci, Milano 2006.
- Sas-Zaloziecky, *Die byzantinische Baukunst* = W. Sas-Zaloziecky, *Die byzantinische Baukunst in den Balkanländern und ihre Differenzierung unter abendländischen und islamischen Einwirkungen. Studien zur Kunstgeschichte der Balkanländer*, München 1955.
- Schwarz, *Giotto's Byzantium* = M. V. Schwarz, *Giotto's Byzantium*, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Ζbornik radova u povodom četirgeseću godina Inicijijuyua za isijoriju umejnosti i Filozofskoī fakulteta Univerzitetia u Beogradu*, ed. I. Stevovič, Beograd 2012, 157–170.
- Shea, *The late Byzantine city* = J. Shea, *The late Byzantine city: Social, economic and institutional profile*, Birmingham 2010 (unpublished Ph.D. thesis).
- Shepard, *Manners maketh Romans?* = J. Shepard, *Manners Maketh Romans? Young Barbarians at the Emperor's Court*, in: *Byzantine Style, Religion and Civilization. In Honour of sir Steven Runciman*, ed. E. Jeffreys, Cambridge 2006, 135–158.
- Sinkević, *Prolegomena for a Study of Royal Entrances* = I. Sinkević, *Prolegomena for a Study of Royal Entrances in Byzantine Churches: The Case of Marko's Monastery*, in: *Approaches to Byzantine Architecture and Its Decoration: Studies in Honour of Slobodan Ćurčić*, edd. M. J. Johnson, R. G. Ousterhout, A. C. Papalexandrou, Farnham–Burlington 2012, 121–142.
- Sinkević, *Rhodes Hand of St. John the Baptist* = I. Sinkević, *Afterlife of the Rhodes Hand of St. John the Baptist*, in: *Byzantine Images and Their Afterlives: Essays in Honor of Annemarie Weyl Carr*, ed. L. Jones, Farnham–Burlington 2014, 125–141.
- Sinkević, *St. Petar Koriški* = I. Sinkević, *St. Petar Koriški and His Monastery*, *Serbian Studies* 8/1–2 (1994) 105–119.
- Skawran, *The Development* = K. M. Skawran, *The Development of Middle Byzantine Fresco Painting in Greece*, Pretoria 1982.
- Snively, *Archaeological Investigation at Konjuh* = C. S. Snively, *Archaeological Investigation at Konjuh, Republic of Macedonia*, in 2000, *DOP* 56 (2002) 297–306.
- Soloviev, *Le droit byzantin* = A. V. Soloviev, *Le droit byzantin dans la codification d'Étienne Douchan*, *Revue historique de droit français et étranger* 7 (1928) 387–412.
- Soria, *Les peintres du XVIIIe s.* = J. Soria, *Les peintres du XVIIIe s. et la peinture Paléologue: David Selenica et Denys de Fournas*, in: *Héritages de Byzance en Europe du Sud-Est à l' époque moderne et contemporaine*, edd. O. Delouis, A. Couderc, P. Guran, Athènes 2013, 179–193.
- Soulis, *The Serbs and Byzantium* = G. Ch. Soulis, *The Serbs and Byzantium during the Reign of Tsar Stephen Dušan (1331–1355) and His Successors*, Athens 1995.
- Soulis, *Tsar Dušan* = G. Ch. Soulis, *Tsar Dušan and Mount Athos*, *Harvard Slavic studies* 2 (1954) 125–139.

- Spatharakis, *Corpus* = I. Spatharakis, *Corpus of Dated Illuminated Greek Manuscripts to the Year 1453*, Leiden 1981.
- Stankova, Nenkovska, *The Manuscript Heritage of Ioan Kratovski* = L. Stankova, L. Nenkovska, *The Manuscript Heritage of Ioan Kratovski*, *European Journal of Science and Theology* 5/1 (2009) 13–24.
- Starodubcev, *Srpsko zidno slikarstvo* = T. Starodubcev, *Srpsko zidno slikarstvo u doba Lazarevića i Brankovića (1375–1459)*, Beograd 2007 (unpublished PhD thesis).
- Stele, *Ljubljanska verzija ikone sv. Nikolaja* = F. Stele, *Ljubljanska verzija velike ikone sv. Nikolaja iz Barija*, in: *Зборник Свѣтѡзара Рагоѡчућа*, Београд 1969, 287–293.
- Stephenson, *Byzantium's Balkan Frontier* = P. Stephenson, *Byzantium's Balkan Frontier. A Political Study of the Northern Balkans, 900–1204*, Cambridge 2000.
- Stevović, *Late Byzantine Church Decoration* = I. Stevović, *Late Byzantine Church Decoration as an Iconic Vision of Heavenly Jerusalem; the Case of Kalenić*, in: *New Jerusalem. Hierotopy and Iconography of Sacred Spaces*, ed. A. M. Lidov, Moscow 2009, 585–606.
- Stevović, *Towards New Directions* = I. Stevović, *Towards New Directions of Investigation of Late Byzantine Architecture. Visualisation of 'Text' on the Façades of the Church of the Virgin of Krina (Chios)*, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова њоводом чеѡургесеѡи ѡдина Инсѡиѡиѡиѡа за исѡорију умеѡносѡи Филозофскоѡ факулѡтеѡа Универзитѡеѡа у Беоѡраду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 175–190.
- Stjepčević, *Katedrala sv. Tripuna* = I. Stjepčević, *Katedrala sv. Tripuna u Kotoru*, Split 1938.
- Strzygowski, *Die Miniaturen des serbischen Psalters* = J. Strzygowski, *Die Miniaturen des serbischen Psalters der Könighchen Hof- und Staatsbibliothek in München*, Wien 1906.
- Subotić, *Ochrid and Kastoria* = G. Subotić, *Two Centres of Painting in the Fourteenth century. Ochrid and Kastoria: Monuments, Workshops and Style*, in: *Byzantine Macedonia. Art, Architecture, Music and Hagiography*, edd. J. Burke, R. Scott, Melbourne 2001, 88–96.
- Subotić, *Terra sacra* = G. Subotić, *Terra sacra. L'arte del Cossovo*, Milano 1997.
- Subotić, *Justin Simonopetritis, L'iconostase et les fresques* = G. Subotić, *Justin Simonopetritis, L'iconostase et les fresques de la fin du XIVe siècle dans le monastère de la Transfiguration aux Météores*, in: *Actes du XVe Congrès international d'études byzantines II*, Athènes 1981, 751–758.
- Swiencickij, *Byzantinische Bleisiegel* = I. Swiencickij, *Byzantinische Bleisiegel in den Sammlungen von Lwow*, in: *Сборник въ память на проф. Петъръ Никовъ*, София 1940, 434–441.
- Ševčenko, *Theodore Metochites* = I. Ševčenko, *Theodore Metochites, the Chora, and the Intellectual Trends of His Times*, in: *The Kariye Djami IV*, ed. P. A. Underwood, Princeton 1975, 17–55.
- Šidak, *Bosanski rukopisi* = J. Šidak, *Bosanski rukopisi u Gosudarstvennoj publicnoj biblioteci u Lenjingradu*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 151–160.
- Šidak, *Dva priloga* = J. Šidak, *Dva priloga o minijaturama u rukopisima „Crkve bosanske”*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 143–150.
- Šidak, *Kopitarovo bosansko evanđelje* = J. Šidak, *Kopitarovo bosansko evanđelje u sklopu pitanja „Crkve bosanske”*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 111–125 [= J. Šidak, *Kopitarovo bosansko jevanđelje u sklopu pitanja „Crkve bosanske”*, Slovo 4–5 (1955) 47–63].
- Šidak, *Marginalia uz jedan rukopis* = J. Šidak, *Marginalia uz jedan rukopis „Crkve bosanske” u mletačkoj Marciani*, in: idem, *Studije o „Crkvi bosanskoj” i bogumilstvu*, Zagreb 1975, 127–142 [= J. Šidak, *Marginalia uz jedan rukopis „Crkve bosanske” u mletačkoj Marciani*, Slovo 6–8 (1957) 134–153].
- Škoviera, *Kyjevský polemicko-apologetický rukopisný zborník* = A. Škoviera, *Kyjevský polemicko-apologetický rukopisný zborník s liturgiou svätého Petra*, Slavica Slovaca 48/3 (2013). Supplementum.
- Šuput, *Banjska Monastery* = M. Šuput, *Banjska Monastery*, Belgrade 2003.
- Šuput, *Gottesmutter kirche als Kultbau* = M. Šuput, *Gottesmutter kirche als Kultbau im Rahmender byzantinischen Architektur ihrer Zeit*, in: *Сѡуудениѡа и византиѡиѡјска умеѡносѡи ѡко 1200. ѡдуне*, ed. B. Кораћ, Београд 1988, 133–139.
- Tachiaos, *The Slavonic Manuscripts* = A.-E. N. Tachiaos, *The Slavonic Manuscripts of Saint Panteleimon Monastery (Rossikon) on Mount Athos*, Thessaloniki – Los Angeles 1981.
- Taft, *The Byzantine Rite* = R. Taft, *The Byzantine Rite. A Short History*, Collegeville 1992.
- Talbot, *Hagiography in Late Byzantium* = A.-M. Talbot, *Hagiography in Late Byzantium (1204–1453)*, in: *The Ashgate Research Companion to Byzantine Hagiography, I: Periods and Places*, ed. S. Efthymiadis, Farnham 2011, 173–198.
- Talbot, *The Relics of New Saints* = A.-M. Talbot, *The Relics of New Saints: Deposition, Translation, and Veneration in Middle and Late Byzantium*, in: *Saints and Sacred Matter. The Cult of Relics in Byzantium and Beyond*, edd. C. Hahn, H. A. Klein, Washington, D.C. 2015, 215–230.
- Talbot, *The Restoration of Constantinople* = A.-M. Talbot, *The Restoration of Constantinople under Michael VIII*, DOP 47 (1993) 243–261.
- Tarnanidis, *The Slavonic Manuscripts* = I. C. Tarnanidis, *The Slavonic Manuscripts discovered in 1975 at St Catherine's Monastery on Mount Sinai*, Thessaloniki 1988.
- Teoteoi, *Nicodème de Tismana* = T. Teoteoi, *Nicodème de Tismana, archimandrite et porteur d'epigonation*, *Revue des études sud-est européennes* 45 (2007) 101–115.
- The Hand of Angelos* = *The Hand of Angelos: An Icon Painter in Venetian Crete*, ed. M. Vassiliaki, Farnham–Burlington 2010.
- The Ossuary of the Bachkovo Monastery* = *The Ossuary of the Bachkovo Monastery*, ed. E. Bakalova, Plovdiv 2003.

- The Hypotyposis* = *The Hypotyposis of the Monastery of the Theotokos Evergetis, Constantinople*, edd. R. Morris, R. H. Jordan, Ashgate 2012.
- Theodorescu, *Bizant, Balcani, Occident* = R. Theodorescu, *Bizant, Balcani, Occident la inceputurile culturii medievale romanesti (secolele X–XIV)*, București 1974.
- Theodorescu, *Sur le narthex* = R. Theodorescu, *Sur le narthex de deux monuments valaques des XIVe–XVIe siècles*, Revue Roumaine d'Histoire de l'Art, Série Beaux-Arts, 49 (2012) 3–16.
- Todić, *Portraits des saints Siméon et Sava* = B. Todić, *Portraits des saints Siméon et Sava au XIVe siècle. Contribution à la connaissance de l'idéologie de l'État et de la l'Église serbes*, in: *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον ΙΔ' αιώνα*, edd. Ευ. Παπαδοπούλου, Δ. Διαλέτη, Αθήνα 1996, 129–139.
- Todić, *L'influence de la liturgie* = B. Todić, *L'influence de la liturgie sur la décoration peinte du narthex de Sopoćani*, in: *Древнерусское искусство. Русь, Византия, Балканы – XIII век*, Санкт-Петербург 1997, 43–58.
- Todić, *Opening Scene* = B. Todić, *What Was the Opening Scene of the Cycle of St. Simeon Nemanja at Studenica?*, in: *Образ Византии. Сборник статей в честь О. С. Поповой*, ed. A. В. Захарова, Москва 2008, 517–524.
- Todić, *Serbian Medieval Painting* = B. Todić, *Serbian Medieval Painting. The Age of King Milutin*, Belgrade 1999.
- Todić, *Τρεις σεββικές λειψανοθήκες* = B. Todić, *Τρεις σεββικές λειψανοθήκες στη μονή του Βατοπεδίου*, in: *Γερά Μονή Βατοπεδίου. Ιστορία και τέχνη*, Αθήνα 1999, 241–254.
- Todić, Čanak-Medić, *The Dečani Monastery* = B. Todić, M. Čanak-Medić, *The Dečani Monastery*, Belgrade 2013.
- Tomas, *Crkva sv. Marije* = I. Tomas, *Crkva sv. Marije na otoku Mljetu i njezina povezanost s romaničkim spomenicima Apulije*, *Prostor* 19/2 (42) (2011) 296–309.
- Tomić-Djurić, *The Isles of Great Silence* = M. Tomić-Djurić, *The Isles of Great Silence: Monastic Life on Lake Scutari under the Patronage of the Balšićs*, *Balkanica* 43 (2012) 81–116.
- Tomić-Đurić, *To Picture and to Perform* = M. Tomić-Đurić, *To Picture and to Perform: The image of the Eucharistic Liturgy at Markov Manastir (I)*, *Zograf* 38 (2014) 123–141.
- Tra le due sponde dell'Adriatico* = *Tra le due sponde dell'Adriatico: la piturra nella Serbia de XIII secolo e l'Italia*, ed. R. D'Amico, Ferrara 1999.
- Treasures of Heaven* = *Treasures of Heaven: Saints, Relics, and Devotion in Medieval Europe*, edd. M. Bagnoli, H. A. Klein, C. Griffith Mann, Baltimore 2011.
- Treasures of Mount Athos* = *Treasures of Mount Athos*, ed. A. A. Karakatsanis, Thessaloniki 1997.
- Treitinger, *Die oströmische Kaiser- und Reichsidee nach ihrer Gestaltung im höfischen Zeremoniell. Vom oströmischen Staats- und Reichsgedanken*, Darmstadt 1956².
- Trkulja, *Divine Revelation Performed* = J. Trkulja, *Divine Revelation Performed: Symbolic and Spatial Aspects in the Decoration of Byzantine Churches*, in: *Spatial Icons. Performativity in Byzantium and Medieval Russia*, ed. A. Lidov, Moscow 2011, 213–237.
- Trkulja, *The Rose Window* = J. Trkulja, *The Rose Window: A Feature of Byzantine Architecture?*, in: *Approaches to Byzantine Architecture and Its Decoration: Studies in Honor of Slobodan Ćurčić*, edd. M. J. Johnson, R. G. Ousterhout, A. C. Papalexandrou, Farnham–Burlington 2012, 143–164.
- Vassilaki, *Female Piety* = M. Vassilaki, *Female Piety, Devotion and Patronage: Maria Angelina Doukaina Palaiologina of Ioannina and Helena Uglješa of Serres*, in: *Donation et donateurs dans le monde byzantin*, edd. S. J.-M. Spieser, E. Yota, Paris 2012, 221–234.
- Vego, *Novi i revidirani natpisi* = M. Vego, *Novi i revidirani natpisi iz Hercegovine*, *GZM*, n. s., *Arheologija* 15–16 (1960–1961) 259–286.
- Vego, *Ploča sa ćirilskim natpisom* = M. Vego, *Ploča sa ćirilskim natpisom i likom sv. Petra iz Stona*, *Naše starine* 7 (1960) 139–144.
- Velmans, *Le portrait* = T. Velmans, *Le portrait dans l'art des Paléologues*, in: *Art et société à Byzance sous les Paléologues*, Venise 1971, 91–148.
- Vežić, *Rotonda u Ošlju* = P. Vežić, *Rotonda u Ošlju*, in: *Zbornik Tomislava Marasovića*, edd. I. Babić, A. Milošević, Ž. Rapanić, Split 2002, 220–230.
- Vikan, *Catalogue of the Sculpture* = G. Vikan, *Catalogue of the Sculpture in the Dumbarton Oaks Collection from the Ptolemaic Period to the Renaissance*, Washington 1995.
- Vikan, *'Guided by Land and Sea'* = G. Vikan, *'Guided by Land and Sea': Pilgrim Art and Pilgrim Travel in Early Byzantium*, in: *Tesserae. Festschrift für Josef Engemann*, Münster 1991, 74–92 (= idem, *Sacred Images and Sacred Power in Byzantium*, Aldershot 2003, VIII).
- Vinski et al., *Rani srednji vijek* = Z. Vinski et al., *Rani srednji vijek*, Beograd–Zagreb–Mostar 1986.
- Vocotopoulos, *Church Architecture in the Despotate of Epirus* = P. L. Vocotopoulos, *Church Architecture in the Despotate of Epirus: the Problem of Influences*, *Σοραφ* 27 (1998–1999) 79–92.
- Vojvodić, *Newly discovered portraits* = D. Vojvodić, *Newly discovered portraits of rulers and the dating of the oldest frescoes in Lipljan*, *Zograf* 36 (2012) 143–155.
- Vojvodić, *The Nativity of Christ* = D. Vojvodić, *The Nativity of Christ and the Descent into Hades as Programme Counterparts in Byzantine Wall Painting*, in: *ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ. Зборник радова поводом четрдесетї година Инстїтутуа за истїорију уметно-стїи Филозофскої факултїетїа Универзитїетїа у Београду*, ed. И. Стевовић, Београд 2012, 127–142.
- Vojvodić, *Un regard nouveau* = D. Vojvodić, *Un regard nouveau sur la représentation du Concile de saint Siméon-Nemanja à Arilje*, *Cahiers Balkaniques* 31 (2000) 11–20.
- Vujičić, *Freska s likom sv. Hristofora* = R. Vujičić, *Freska s likom sv. Hristofora na pročelju crkve sv. Ane u Kotoru*, *PPUD* 24 (1984) 39–44.
- Vujičić, *Freske u crkvi Marije Collegiate* = R. Vujičić, *Freske u crkvi Marije Collegiate u Kotoru*, *PPUD* 36 (1995) 365–378.
- Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura i slikarstvo* = R. Vujičić, *Srednjovjekovna arhitektura i slikarstvo Crne Gore*, Podgorica 2007.

- Vujičić, *Zidno slikarstvo* = R. Vujičić, *Zidno slikarstvo*, in: *Zagovori svetom Tripunu. Blago Kotorske biskupije*, Zagreb 2009, 71–80.
- Walter, *The Iconographical Sources* = Ch. Walter, *The Iconographical Sources for the Coronation of Milutin and Simonida at Gračanica*, in: *Buzanijska učešćima uočljivo XIV veka*, Београд 1978, 183–200.
- Walter, *The Portrait of Jakov of Serres* = C. Walter, *The Portrait of Jakov of Serres in London, Additional 39626, Its Place in Paleologue Manuscript Illumination*, Зорпаф 7 (1977) 65–72.
- Weitzmann, *Die byzantinische Buchmalerei* = K. Weitzmann, *Die byzantinische Buchmalerei des 9. und 10. Jahrhunderts*, Berlin 1935.
- Weitzmann, *Illustrated Manuscripts* = K. Weitzmann, *Illustrated Manuscripts at St. Catherine's Monastery on Mount Sinai*, Colledgeville, MN 1973.
- Weitzmann, Galavaris, *The Monastery of Saint Catherine* = K. Weitzmann, G. Galavaris, *The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai. The Illuminated Greek Manuscripts. Vol. I. From the Ninth to the Twelfth Century*, Princeton 1990.
- Wirth, *À propos des influences byzantines* = J. Wirth, *À propos des influences byzantines sur l'art du Moyen Âge occidental*, in: *Material and Ideal. Essays in Medieval Art and Archaeology in Honour of Jean-Michel Spieser*, edd. A. Cutler, A. Papaconstantinou, Leiden–Boston 2007, 219–231.
- Wittkower, *Art and Architecture in Italy* = R. Wittkower, *Art and Architecture in Italy 1600–1750*, Harmondsworth, Middlesex 1973.
- Wixom, *Byzantine Art and the Latin West* = W. D. Wixom, *Byzantine Art and the Latin West*, in: *The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Era, A.D. 843–1261*, edd. H. C. Evans, W. D. Wixom, New York 1997, 435–449.
- Woodfin, *The Embodied Icon* = W. T. Woodfin, *The Embodied Icon. Liturgical Vestments and Sacramental Power in Byzantium*, Oxford 2012.
- Zacos, Nesbitt, *Byzantine Lead Seals II* = G. Zacos, J. W. Nesbitt, *Byzantine Lead Seals II*, Bern 1984.
- Zanini, *The Urban Ideal* = E. Zanini, *The Urban Ideal and Urban Planning in Byzantine New Cities of the Sixth Century A. D.*, in: *Theory and Practice in Late Antique Archaeology*, edd. L. Lavan, W. Bowden, Leiden–Boston 2003, 196–223.
- Zbornik Hvala krstjanina* = *Zbornik Hvala krstjanina. Fototipsko izdanje*, ed. H. Kuna, Sarajevo 1986.
- Zdravković, *Nacrti preromaničke crkvice* = I. Zdravković, *Nacrti preromaničke crkvice Sv. Mihajla u Stonu*, PPUD 12 (1960) 25–31.
- Zetler, *Cross-Cultural Interpretations* = B. Zetler, *Cross-Cultural Interpretations of Imagery in the Middle Ages*, *Art Bulletin* 76/4 (1994) 680–694.
- Zhelto, *A Slavonic Translation* = M. Zheltov, *A Slavonic Translation of the Eucharistic Diataxis of Philotheos Kokkinos from a Lost Manuscript (Athos Agiou Pavlou 149)*, in: *TOXOTHIC: Studi per Stefano Parenti*, edd. D. Galadza, N. Glibetić, G. Radle, Grottaferrata 2010, 345–359.
- Žeravica, *Ranosrednjovjekovna kamena tranzena* = Z. Žeravica, *Ranosrednjovjekovna kamena tranzena na crkvi Sv. Pavla u selu Palje Brdo u Konavlima*, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu* 21 (2004) 129–142.
- Živković, *Kult svetog Nikole* = V. Živković, *Kult svetog Nikole u religijskoj praksi Kotora (XIV–XVI vek)*, in: *Dvanaest vjekovna Bokeljske mornarice*, ed. J. J. Martinović, Kotor 2010, 95–102.
- Živković, *Tota depicta picturis grecis* = V. Živković, *Tota depicta picturis grecis. The style and iconography of religious painting in medieval Kotor (Montenegro)*, *Il Capitale culturale. Studies on the Value of Cultural Heritage* 10 (2014) 65–89.
- Ασπρά-Βαρδαβάκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες του Ταξιάρχη* = Μ. Ασπρά-Βαρδαβάκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες του Ταξιάρχη στο Μαρκόπουλο Αττικής*, ΔΧΑΕ 8 (1975–1976) 199–229.
- Βασιλάκη, Τάβλαρης, Τσιγαρίδας, *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου* = Μ. Βασιλάκη, Γ. Τάβλαρης, Ε. Τσιγαρίδας, *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου. Εικόνες, Άγιον Όρος* 1998.
- Βοκοτόπουλος, *Παρατηρήσεις* = Π. Βοκοτόπουλος, *Παρατηρήσεις στο ναό του Σωτήρος κοντά στο Γαλαξείδι*, ΔΧΑΕ 17 (1993–1994) 199–210.
- Ζάρρας, *Ο εικονογραφικός κύκλος των εωθινών ευαγγελίων* = Ν Ζάρρας, *Ο εικονογραφικός κύκλος των εωθινών ευαγγελίων στην παλαιολόγεια μνημειακή ζωγραφική των Βαλκανίων*, Θεσσαλονίκη 2011.
- Κυριακούδης, *Η τέχνη στη Μονή Προδρόμου* = Ε. Ν. Κυριακούδης, *Η τέχνη στη Μονή Προδρόμου Σερρών κατά την περίοδο της Σερβοκρατίας στον 14ο αιώνα*, in: *Επιστημονικό συμπόσιο Χριστιανική Μακεδονία. Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών*, Θεσσαλονίκη 1995, 263–296.
- Μερτζιμέκης, *Επιτάφιος του Μητροπολίτη Βελιγραδίου Ισιδώρου* = Ν. Μερτζιμέκης, «Ο συνέχων τὰ πέρατα, τάφω συσχεθῆναι κατεδέξω, Χριστέ». *Κεντητός Επιτάφιος του Μητροπολίτη Βελιγραδίου Ισιδώρου (1415–1423) από την Αθωνική Μονή Αγίου Παύλου*, ΔΧΑΕ 33 (2012) 313–322.
- Μουρίκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες* = Ντ. Μουρίκη, *Οι βυζαντινές τοιχογραφίες των παρεκκλησιών της Σπηλιάστης Πεντέλης*, ΔΧΑΕ 7 (1973–1974) 79–119.
- Ευγγόπουλος, *Αι τοιχογραφίες* = Α. Ευγγόπουλος, *Αι τοιχογραφίες του Καθολικού της Μονής Προδρόμου παρά τας Σέρρας*, Θεσσαλονίκη 1973.
- Παπαθεοφάνους-Τσουρή, *Εικόνα* = Ε. Παπαθεοφάνους-Τσουρή, *Εικόνα Αποκαθήλωσης στη Μονή Προδρόμου Σερρών μετά τον επαναπατρισμό της*, in: *Αφιέρωμα στον Ακαδημαϊκό Παναγιώτη Λ. Βοκοτόπουλο*, Αθήνα 2015, 557–566.
- Παπαμαστοράκης, *Ο διάκοσμος τοῦ τροῦλου* = Τ. Παπαμαστοράκης, *Ο διάκοσμος τοῦ τροῦλου τῶν ναῶν τῆς Παλαιολόγειας περιόδου στή Βαλκανική Χερσόνησο καί τήν Κύπρο*, Αθήνα 2001.
- Στρατή, *Η ζωγραφική* = Α. Στρατή, *Η ζωγραφική στην Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών 14ος–19ος αι.*, Θεσσαλονίκη 2007.
- Τσιτουρίδου, *Ο ζωγραφικός διάκοσμος* = Α. Τσιτουρίδου, *Ο ζωγραφικός διάκοσμος του Αγίου Νικολάου Ορφανού στη Θεσσαλονίκη*, Θεσσαλονίκη 1986.

LIST OF COLLABORATORS AND THEIR AFFILIATIONS*

BRANISLAV CVETKOVIĆ, Ph.D. Senior Curator
Regional Museum of Jagodina
bracvet@gmail.com

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

MILKA ČANAK MEDIĆ, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Architecture; *Institute* for
the *Protection of Cultural Monuments of Serbia*, Belgrade

VLADIMIR DŽAMIĆ, Art historian- Counselor
Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia
vladimir.dzamic@heritage.gov.rs

SMILJKA GABELIĆ, Ph.D. Scientific Advisor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Institute of Art
History
sgabelic@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

MILA GAJIĆ, Senior Curator
Museum of Applied Art, Belgrade
mila.gajic@mpu.rs

MIROSLAVA KOSTIĆ, Ph.D. Research Associate
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Institute of Art
History
mkostic@f.bg.ac.rs

* Representations of Identity in Art and Verbal-visual Culture
of the Modern Era (No. 177001)

BOJANA KRSMANOVIĆ, Ph.D. Senior Research Associate
Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
bojana.krsmanovic@vi.sanu.ac.rs

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

MIROSLAV LAZIĆ, MA. Archeographer
National Library of Serbia, Archeography Department
miroslav.lazic@nb.rs

LJUBOMIR MAKSIMOVIĆ, Ph.D. Professor emeritus,
Member of the SASA

Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
Ljubomir.Maksimovic@sanu.ac.rs

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

SMILJA MARJANOVIĆ-DUŠANIĆ, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History
smarjano@f.bg.ac.rs

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

MIODRAG MARKOVIĆ, Ph.D. Professor, Corresponding
member of the SASA
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
mmarkovi@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

MILJANA MATIĆ, Ph.D.
Independent researcher
maticmiljana1@gmail.com

LJUBOMIR MILANOVIĆ, Ph.D. Research Associate
Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
milanovic.ljubomir@gmail.com

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

DRAGANA PAVLOVIĆ, Msc. Assistant
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
drpavlov@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

* An asterisk marks the titles of the projects of the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia, in the frame of which individual authors have written the papers in this publication

SVETLANA PEJIĆ, Ph.D. Art historian- Counselor
Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia
svetlana.pejic@heritage.gov.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

DANICA POPOVIĆ, Ph.D. Scientific Advisor
Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade
Danica.Popovic@bi.sanu.ac.rs

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

DUBRAVKA PRERADOVIĆ, Ph.D. Senior Curator
Independent researcher
dubravka.preradovic@gmail.com

JADRANKA PROLOVIĆ, Ph.D. University Lecturer
Institute of Art History, University of Vienna
jadranka.prolovic@univie.ac.at

ZORAN RAKIĆ, PH.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
zrakic@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

TATJANA STARODUBCEV, Ph.D. Associate Professor
University of Novi Sad, Academy of Arts
tatjana.starodubcev@uns.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

IVAN STEVOVIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
istevovi@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

*Christian culture in the Balkans in the Middle Ages: Byzantine
Empire, the Serbs and the Bulgarians from the 9th to the
15th century (No. 177015)

LJILJANA ŠEVO, Ph.D. Professor
University of Banja Luka, Academy of Arts
milija90@teol.net

IRENA ŠPADIJER, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philology
i.spadijer@gmail.com

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

BRANISLAV TODIĆ, Ph.D. Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
btodic@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

MARKA TOMIĆ ĐURIĆ, MA. Research Assistant
Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade
marka.tomic@gmail.com

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

DRAGAN VOJVODIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Philosophy, Department of
History of Art
dvojvodi@f.bg.ac.rs

*Serbian medieval art and its European context (No. 177036)

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

Art of the Serbian Empire (1346-1371) (project of the Matica
srpska)

VLADIMIR VUKAŠINOVIĆ, Ph.D. Associate Professor
University of Belgrade, Faculty of Orthodox Theology
vvukasinovic@bfspc.bg.ac.rs

*Serbian theology in the 20th century: Fundamental postu-
lates of theological disciplines in the European context - the
historical and the contemporary perspective (No. 179078).

MILOŠ ŽIVKOVIĆ, Research Assistant
Institute for Byzantine Studies, SASA, Belgrade
milos.zivkovic@vi.sanu.ac.rs

*Tradition, Innovation and Identity in the Byzantine World
(No. 177032)

VALENTINA ŽIVKOVIĆ, Ph.D. Senior Research Associate
Institute for Balkan Studies, SASA, Belgrade
valentina.zivkovic@bi.sanu.ac.rs

*Medieval Heritage of the Balkans: Institutions and Culture
(No. 177003)

ABBREVIATIONS FOR INSTITUTIONS

Archives SASA = Archives of the Serbian Academy of Sciences and Art, Belgrade
BL = The British Library, London
BNF = Bibliothèque National de France, Paris
BS = Bayerische Staatsbibliothek, München
CBL = Chester Beatty Library, Dublin
IAM = Istanbul Archeological Museum
LSOP = Library of the Serbian Orthodox Patriarchate, Belgrade
MAA = Museum of Applied Art, Belgrade
MSG = Matica Srpska Gallery, Novi Sad
MSL = Matica Srpska Library, Novi Sad
MSOC = Museum of Serbian Orthodox Church, Belgrade
NIAM – BAS = National Institute of Archaeology with Museum – Bulgarian Academy of Sciences
NLCM = National Library Sts. Cyril and Methodius, Sophia
NLR = National Library of Russia, Saint Petersburg
NLS = National Library of Serbia, Belgrade
NMB = National Museum in Belgrade
RSL = Russian State Library, Moscow
SAD = State Archives in Dubrovnik

CREDITS FOR ILLUSTRATIONS:

PHOTOGRAPHS

ARCHIVES OF THE MONASTERY STUDENICA: fig. 152
ARCHIVES SASA: fig. 273
BLAGO FUND, INC.: figs. 1, 3, 11, 16, 17, 25, 32, 35, 71, 80, 81, 84, 86, 87, 91–93, 95–99, 136–137, 153, 155–158, 160, 161, 165, 166, 176–178, 180–181, 189–192, 198, 212, 213, 215, 223, 225, 227–229, 256, 241, 242, 245, 376, 417, 418, 420, 424–426
CENTRE FOR PROTECTION OF HERITAGE OF KOSOVO AND METOHIJA – MNEMOSYNE, BELGRADE: figs. 15, 72, 73, 111, 112, 226, 233, 260, 261

DUŠAN VUJIČIĆ AND THE PLATONEUM PUBLISHING HOUSE: figs. 4–7, 12, 31, 115, 133, 135, 162, 163, 167, 171, 186, 201, 217, 218, 255, 259, 262, 263, 237, 239, 240, 455
FOUNDATION OF THE HOLY MONASTERY HILANDAR, BELGRADE: figs. 41, 75, 101, 149, 262, 270, 322, 407, 444, 445
GALLERY OF ARTS, SKOPJE: fig. 230
INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS OF SERBIA, BELGRADE: figs. 168, 169, 170, 216, 224, 315, 316, 370, 374, 375, 381, 416, 419, 421
LEGAT IVANA ĐORĐEVIĆA: figs. 13, 22, 24, 28–30, 34, 44, 68, 79, 89, 90, 94, 100, 106–107, 134, 148, 149, 172–175, 179, 194, 204, 235, 265, 269, 274, 275, 280–283, 288–296, 302, 303, 310, 311, 323, 329, 335, 405, 410–412, 430, 431, 433, 340–342
MAA: fig. 452
MSG: fig. 387
MSL: figs. 23, 443
MSOC: figs. 36, 70, 74, 110, 236, 334, 371, 383, 386, 403, 404, 414, 428–429, 432, 434–436, 437, 450, 451, 453, 454
NATIONAL ARCHIVES OF SERBIA, BELGRADE: figs. 243, 244, 250, 251, 336, 337
NLS, ARCHEOGRAPHY DEPARTMENT: figs. 142, 143, 146, 147, 150, 151, 268, 271, 368, 391–400
NMB: figs. 203, 205–207, 214, 252, 361, 427
PROVINCIAL INSTITUTE FOR THE PROTECTION OF CULTURAL MONUMENTS, PRIŠTINA: figs. 219, 220, 372
SAD: fig. 249
VALENTINA BABIĆ: figs. 78, 120
BRANISLAV CVETKOVIĆ: figs. 109, 338
GORDANA ČAPIN: fig. 125
ELIZABETA DIMITROVA: figs. 248, 279
VLADIMIR DŽAMIĆ: figs. 33, 188, 231, 234, 239, 438, 406, 413, 441, 442
GABRIELE FATTORINI: figs. 103–105
GEORGIOS FOUSTERIS: figs. 9, 10, 42, 46–49, 209

SMILJKA GABELIĆ: fig. 284
ADRIJANA GOLAC: figs. 286, 287
WILLAM TAYLOR HOSTETER: figs. 8, 14, 254
VUJADIN IVANIŠEVIĆ: fig. 27
GORDANA KELIĆ: figs. 19, 348–350
STANKO KOSTIĆ: figs. 20, 21, 312, 314, 316, 342, 347
MIROSLAV LAZIĆ: figs. 138, 389, 437, 439, 440, 446, 447
MARIJA LJIDOVA: fig. 379
PAVLE MARJANOVIĆ: figs. 26, 82, 83, 135, 210, 211, 216, 346
MIODRAG MARKOVIĆ: figs. 39, 40, 45, 114, 118, 123, 253, 266, 298–
301, 339, 355–357, 360
NEDELJKO MARKOVIĆ: figs. 62, 63, 65, 66, 385, 388, 390, 448, 449
BOJAN MILJKOVIĆ: figs. 58, 309
MAJA NIKOLIĆ: fig. 55
DARKO NIKOLOVSKI: figs. 37, 88, 232, 246, 276, 277, 278, 306, 307
DRAGANA PAVLOVIĆ: fig. 382
LAZAR PEJOVIĆ: figs. 327, 328, 330–333
DANICA POPOVIĆ: fig. 102
VLADIMIR POPOVIĆ: figs. 18, 38, 317–320, 353, 364
ZORAN RAKIĆ: figs. 119, 401, 402
TATJANA STARODUBCEV: figs. 324, 326, 354, 358, 359, 362, 363, 373,
377, 378, 380
BRANISLAV STRUGAR: figs. 2, 67, 85, 182, 199
GOJKO SUBOTIĆ: figs. 43, 53, 321, 343
BISERA TOMOVA: figs. 51, 304, 305
DRAGAN VOJVODIĆ: figs. 126, 140, 141, 164, 297, 313, 409, 422, 423
SRĐAN VULOVIĆ: figs. 139, 408
MILOŠ ŽIVKOVIĆ: fig. 159, 196

DRAWINGS:

NIKOLA CONEV: fig. 247
MILKA ČANAK MEDIĆ: figs. 183–185, 187, 195, 264
MARIJA DŽAMIĆ: fig. 384
OLIVERA KANDIĆ: fig. 193
BRANISLAV ŽIVKOVIĆ: figs. 197, 200, 202

PHOTOGRAPHS AND DRAWINGS FROM OTHER PUBLICATIONS:

М. КАШАНИН ЕТ АЛ., *Манасѿир Сѿуденица*, Београд 1986: fig. 154.
КОРАЉ, *Марѿинићи*: fig. 117
МАКСИМОВИЉ Ј., *Српске средњовековне минијаѿуре*: figs. 365–367,
369
МИЉКОВИЉ, *Немањићи и Свѿи Никола у Барију*: fig. 59
НЕНАДОВИЉ, *Душанова задужбина*: fig. 221
ТОДИЉ, ЧАНАК-МЕДИЉ, *Манасѿир Дечани*: fig. 258
СТЕВОВИЉ, *Каленић*, fig. 352
Byzantium. Faith and Power: fig. 60
СНЕУНЕТ, *La place de la Serbie*: fig. 77
ЋУРЋИЋ, *Architecture in the Balkans*: figs. 345, 351
ЋУРЋИЋ, *Gračanica*: fig. 257
Le Mont Athos: fig. 54
Monastery of Vatopaidi: figs. 69, 76, 108
ΠΑΠΑΘΕΟΦΑΝΟΥΣ-ΓΚΟΥΡΗ, *Εικόνα*: fig. 50
ΒΑΣΙΛΑΚΗ, Τάβλαρης, Τσιγαρίδας, *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου*: fig. 52
VINSKI ET AL., *Rani srednji vijek*: fig. 122

BYZANTINE HERITAGE AND SERBIAN ART II

PUBLISHERS

SERBIAN NATIONAL COMMITTEE OF BYZANTINE STUDIES
svizkom@gmail.com

SLUŽBENI GLASNIK, BELGRADE, SERBIA
Jovana Ristića 1, 11000 Belgrade, Serbia
www.sglasnik.com

INSTITUTE FOR BYZANTINE STUDIES
SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS
Knez Mihailova 35, 11000 Belgrade, Serbia
inst.byz@vi.sanu.ac.rs

DESIGN

MIROSLAV LAZIĆ

TRANSLATORS

TAMARA RODWELL-JOVANOVIĆ
MARINA ADAMOVIĆ-KULENOVIĆ
IVAN DELAČ
ANA SELIĆ
MIONA PIPERSKI
STANISLAV GRGIĆ
TIJANA CVETKOVIĆ

MAPS

NEBOJŠA ŠULETIĆ

CIRCULATION

500 COPIES

PRINTED BY

SLUŽBENI GLASNIK, BELGRADE, SERBIA

ISBN 978-86-519-2006-9

ISBN 978-86-519-2004-5

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

72/75(=163.41)"04/14"
271.222(497.11)-523
72/75.033.2(497.11)

SACRAL Art of the Serbian Lands in the Middle Ages / editors Dragan Vojvodić, Danica Popović ; [maps Nebojša Šuletić]. - Belgrade : Serbian National Committee of Byzantine Studies : Službeni glasnik : Institute for Byzantine Studies SANU, 2016 (Belgrade : Službeni glasnik). - 630 str. : ilustr. ; 29 cm. - (Byzantine Heritage and Serbian Art ; 2)

"Published on the occasion of the 23rd international congress of Byzantine studies" ---> prelim. str. - Tiraž 500. - List of collaborators and their affiliations: str. 629-630. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija: str. 585-627.

ISBN 978-86-519-2006-9 (SG)
ISBN 978-86-519-2004-5

а) Црквена уметност, српска - Средњи век б) Уметност, византијска -
Рецепција - Србија
COBISS.SR-ID 225212684

